

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak.
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 6 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, január 18-án.

18. szám.

A földéhség.

Van hát végtére törvényünk, amely a munkaadó és munkás közötti jogviszonyt szabályozza.

A törvény nem rossz, sőt jó; csak az a kérdés, hogy végrehajtása elé akadályt nem gördít-e a magyar szocializmus?

Avagy azt képzelet a kormány, hogy ez a törvény arra is jó, hogy elnyomja vele a szocialista mozgalmakat. Akkor talán arra is jó, hogy kiszámítsuk a §-ból az igazságos kvótát.

Hát nem ismeri a kormány a magyar szocializmust, annak keletkezési módját, továbbterjedésének okait, jogcímét, etikai értékét?

Ha pedig ismeri, miért nem mozditja meg azt a kezét, amelyben a jog és igazság pallosát tartja?

Avagy azt hiszi a kormány, hogy az állam a szocializmussal szemben nagy eszmék erkölcsi nyomása alatt áll, hogy a szólásszabadság és gyülekezési jog szent elveit minden veszély dacára respektálnia kell?

De hát ha erővel jogállam akarunk lenni, az elején kezdjük. Mindenekelőtt osszuk fel az állam szuverenitásából fakadó összes jogokat 18 millió egyenlő részre, hogy minden honpolgárnak egy rész jusson belőle. Gróf Zichy Nándornak, a ki a főhercegekkel egyenrangú, csak épen olyan porció, mint a kuldsnak.

Ez az eleje; aztán mehetünk tovább. A midőn a legerélyesebb rendszabá-

lyokat kérjük a szocializmus, különösen a szocialista izgatókkal szemben — sőt kivételes törvényes intézkedéseket követelünk ellenükben: teljes tudatában vagyunk annak a veszélynek, amit e mozgalom magában rejt — s azoknak az indokoknak, amelyek követelésünket támogatják.

Igen. Mert ismerjük a magyar szocializmust. Nem rozzant vityillók bűzös légkörében van a melegágya, nem is a gyári hulladékon csirázott ki. Nem a kiéhezett vagy a tulfeszített munkától elcsigázott testek betegsége. Televény fekete föld a termékenyítő talaja. Izmos, életerős paraszt a betege. Nem idegen országból hozta ide a vasut, a hajó — nemzeti, faji kór a magyar szocializmus. Minden más szocializmustól elütő lényegére, de minden más szocializmushoz hasonló terjedési képességére, feszítő erejére nézve.

Keletkezése szinte természetellenesnek látszanék, ha nem tudnók, hogy van a magyar parasztnak egy bálványja, amelyet Istene után első sorban imád: a föld. Az ekevas nyomán kifeszülő friss humus illata beveszi magát az agyakba s részegít. Ettől a bódító italtól megittasodott nép közé elmegy azután a proletár, hogy hasznót huzzon a mások mámorából. A bírasi vágytól feszülő agyidegeken tetszése szerint játszik a jövevény, ámitásokkal, ígérekkel felszítja a fantáziákat, vak követőivé, adózó polgárrá teszi a parasztot.

Hetenként tíz krajczár az adó. A hol

a nép olyan szegény, hogy az adót sem bírná fizetni, oda nem megy el a sötét alak. Szegény vidékeken nincs szocializmus. Ezek a tizkrajczárok befolytak egy központi kasszába s osztozkodik rajtuk vagy ötven ember. Egy kitűnő ipar, kényelmes és igen lukratív. Ennél csak egy iparág járna nagyobb nyereséggel. Kirendelni a kerepesi és más országutakra mordályos alakokat s vagyonaránylag megvámolni az arra menőket. Haj, de ez rendőrileg tiltva van; valószínűleg utrendészeti szempontokból, amíg amaz szabadon üzhet.

Ideje a kormányt figyelmeztetni arra a körülményre, hogy a szocialista izgatók működése rendőri szempontból szintén kifogás alá vehető. Bizonyára tudomása van, hogy ezek a proletárok az állam jogrendje és a törvények ellen izgatnak. Arra kérjük tehát, hogy vagy járjon el a szocialista izgatókkal szemben a törvény teljes szigorja szerint, vagy engedje meg, illetve nézze el az utonállást is. Így követeli ezt az-osztó igazság.

Vagy azt hiszi a kormány, hogy a szocialisták egy nagy eszmét képviselnek, amelyet idők, események érleltek, avult joggal, avult világfelfogással ellentétben új, tisztultabb világnézleteket propagálnak?

Ez is álláspont.

Akkor helyesen cselekszik, hogy nem avatkozik a szocialista kasszába folyó pénzek kezelésébe, hogy nem vonja felelősségre azoknak kezelőit. Aki ket nagy eszmék lelkesítenek, azok

Fogjuk ki a lovakat!

Tíz vagy tizenkét éve ma, hogy a Harisbázárbeli gyilkosság elkövetője, Balentics, bírái előtt állt. A törvényszéki orvostudomány képviselőjében akkor is Ajtay tanár ur állt a sorompók előtt és remek dialektikával bizonyította, hogy a tettes oly épeszü, mint akár egy professzor. Nekem akkor egy fővárosi lap tárczarovatában polémiám kerekedett Dóczi Lajossal, aki a szkezió előtt nem akarta elhinni nekem, amit én vitattam, hogy Balentics igenis beteg ember. Ajtay tanár ur érvelései oly meggyőzők voltak, hogy akár ő maga is beállhatott volna „állami végrehajtónak.”

Történt, hogy Balentics, nyilván tudományos lelkesedésből, már a táblai ítélet után önként adta be derekát a bonczkésnek és akkor egyában ökölnyi elváltozásokat találtak, ad majorem scientiarum gloriam...

A tudomány azóta sokat haladt. Sok dogma foszlott széjjel azóta hru föltevésé és temérdek sejtelen vált az idő alatti meggyőződéssé. Maga a törvényszéki orvosi tudomány is fejlődött valamelyest, csak Ajtay tanár áll mi maiglan is törhetetlen szilárdsággal az ő „elveinek” gránitszikláin és bizonyít nap-nap után utánozhatatlan és utólérhetetlen dialektikával halált a vádlottakra.

Olvasom a mai lapokban, hogy orvosi körökben fáklyásmenettel, vagy talán a lovak kifogasával szándékoznak megjutalmazni a jeles tanárnak azt a hősi magatartását, melylyel

a Gárdos-perben a tudományt szolgálta. Ha ez az ünneplés megvalósulna, magam is segítenék kifogni a törvényszéki orvostudomány egyik lovát, mert Ajtay ur erre rászolgált.

Amit ugyanis Ajtay ur megcselekedett, az a tudomány rehabilitálása. Kimutatni, hogy a tudományban nincsenek megoldatlanságok, se megoldhatatlanságok, régi ábrándja a tudós világnak is, ha Dubois Reymond az ő ignorabilitásával lakattal zárta is le a perspektívánkat, a tudósok még sem szüntek meg hinni abban, hogy ki fog még egyszer gyulladni a tudomány-nak egy fáklyája mégis, amely bevilágít a rejtekekbe.

Ajtay tanár jó egy évtized óta ilyen fáklyása az orvostudománynak. Csak szerénységének kell betudni, hogy a nagy német tudóst halála után le nem ezáfolta és a külföld az ő csudálatos föltárásairól eddig teljes tudatlanságban sanylik. Csendes működése olyannyira magabavonult, hogy az egyetemen sem tudnak nagy tudományos felfedezéseiről és irodalmi tevékenységében is oly ritka önfigyelmet tud gyakorolni, hogy aki munkáit ismerni kívánja, szomjuságát csak a törvényszék házi könyvtárában, az irattárban olthatná, elég nagy kárára a tanulni vágyó ifjúságnak és pótolhatatlan veszteségére a hazai tudománynak.

Am aki az orvosi tudományt a maga teljes nagyságában kívánja megismerni, abban, amelyet lovak kifogasával és fáklyásmenettel illik honorálni, annak a büntető törvényszék tárgyalásain kell klinikára zárandókolnia. Az

egyetemek nem anyaforrásai többé az igaz tudományosságnak, ott a kontroverziák uralkodnak, meg a kételyek, a szürke tépelődések és az igazságok mohó puhatolásai. Az egyetem a tudomány iskolája, amely még csak beszél, kutató, de nem tud. Tudni, igazán tudni, biztosakat állítani, dogmákat hirdetni. Istentől egyenesen lecsapolt veritásokat, melyeket szent egyházi átok vesz körül a hitetlenség ellenében: csak a törvényszék előtt lehet, ahol az elnök megvédelmezi a tudományt frivol léhaságok s cinikus fondorkodások elől s ahol a responsa prudentiumnak megvan még a maga törvényes oltalma rendreutasítások, sőt szócivonások alakjában is, ha a tudomány szabadsága ezt megkövetelné.

Hogy ezt látjuk, kezdjük mi csak megérthetni a tudománynak azt az átkos sajátosságát, hogy soha megállapodni nem tud. Az egyetemek átká a szabad verseny s tudjuk mi, hogy ott az egyik professzor az A) szobában le szokta számazni a másik professzort a B) szobából, mert hogy ilyen, vagy amolyant állított, amit állítani számárság, az irodalom meg épen halála minden auktoritásnak. Itt mindennapos dolog, hogy a tojás okosabb a tyuknál és megesik igen sűrűn, hogy egyik-másik nagyság örök időkre lép az oszlopáról.

Aki a tudomány őszinté híve, el is fogja ismerni azok bölcsességét, akik távollattják magukat az irodalomtól általában s az egyetemen is csak a legszükségesebb vizsgálati funkciókra szorítva teendőiket, rendőri segéd-

nem lopják meg a kasszát — sőt a saját zsebjük tartalmát is beleüritik.

Akkor helyes az is, hogy nyílt piacon suttogó sötét alakok előtt tisztelettel emeli meg kalapját az együttérző községi rendőr. Az apostolokat megilleti a kellő tisztelet.

Az is teljesen korrekt, hogy egyszocialista lap élén megjelenő kiáltvány miatt, amely kiáltvány az innét hozott törvényt nevetségessé teszi, s a munkásokat az aratási szerződések megkötésére de a szerződési pontok be nem tartására irogatja — ezt a lapot nem konfiskáltatja s ellene a bűnvádi feljelentést meg nem teszi.

Akkor helyes . . .

De hátha nem egyéb e mozgalom, mint felbujtott, földéhes parasztok lázadása; az ökök, a nyers erő próbálkozása? Avagy pláne szélhámosok üzérkedése, amely a köznép naivságának anyagi kihasználására irányul? Ha elesik a kormány ez álláspontja, mit tesz, mit ígér, mit tart meg?

Már pedig, aki tisztán fogalmaz az agyával, első pillanatra látni fogja, hogy ez a mi szocializmusunk nem egy eszmétől nőtt nagygyá, hogy bázisa nem egy képzelte igazság — hanem az önérték, erőszak és család. Már megnyilatkozása is bárgyu: földfelosztás és a birtokos osztály elleni gyűlölet.

A merészség szülte, nem a nélkülözés, nem az éhség.

Semmi etikai vonás az egész mozgalomban.

Mirevaló hát akkor a habozás, a félrendszabályok politikája. Ez a baja a magyarnak; ettől nőtt meg a nemzeti ségek szarva is.

A magyar politikai tapintat és óvatosság, ha rémképeket lát a fehér falra festve, ijedtében az exorzizmusához folyamodik, holott megtenné a meszelő is.

Mi, akik nem félünk, kérjük a meszelőt . . .

Törvényt kérünk a szocialisták ellen, a birtokos osztály és különösen a félrevezetett, elámitott nép nevében. Törvényt, kivételes rendszabályokkal is, ha kell. Kérjük, a közvagyon az állami, a földhitelek érdekében, mert azt csak megengedi a kormány, hogy a magyar föld értékét legalább egy fél milliárddal lenyomta a szocializmus.

És ha ez nem indok, kérjük az abszolút jog és igazság nevében, hogy bűnhődjék ne csak a kis, de a nagy bűnös is.

A torontáli üres gyomrokat pedig, ha nagy áldozatok árán is, meg kell tölteni; mert az éhség joga a bűn, törvénye az erőszak. Éhezőkkel szemben törvényt, pláne kivételes törvényt alkalmazni nem szabad. Az igazság, a jog pallosa kicsorbul vézna testükön. Az éhezők joga a szocializmus. E jogalapot meg kell semmisíteni az államnak, hogy megtarthassa saját jogalapját a szocializmus elnyomására.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti tíz órákor, a főrendiháznak délután félelgykor ülése van.

Osztárak miniszterek Budapesten. E hónap 20-án csaknem az egész osztrák kabinet Budapesten lesz. Lejönnek báró *Gautsch* miniszterelnök, lovag *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter és *Körber* kereskedelemügyi miniszter és több napig maradnak a fővárosban. A látogatás udvariassági aktus, visszaadása a mi miniszteraink nagyon is gyakori bécsi látogatásainak. De természetesen politikai célja is van és az osztrák kabinet tagjai meg fogják beszélni a magyar miniszterekkel a szőnyegen levő fontosabb kérdéseket.

Szentesítés előtt. Az országgyűlés két házának a szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok szövegét átvizsgáló bizottsága a főrendiházban gróf *Károlyi* Tibor elnöklése alatt ma délután ülést tartott, amelyen a belügyminiszterium részéről *Latkóczy* államtitkár, a földmívelési miniszterium részéről *Bartók* József osztálytanácsos, a képviselőház részéről

Pulszky Ágost és *Szily* Pongrácz előadók és *Molnár* Antal, *Nyegre* László és *Teleki* Sándor gróf jegyzők, a főrendiház részéről *Gáll* József jegyző vett részt. A bizottság átvizsgálván a községi és egyéb helynevekről, a vám- és bankügynek, valamint ezekkel összefüggő némely kérdésnek szabályozásáról és a munkaadók és mezőgazdasági munkások jogviszonyáról szóló törvényjavaslatok végszövegezését, a két ház határozatával mindenben megegyezőnek találta. Ennek következtében az említett törvényjavaslatokat a miniszterelnökség királyi szentesítés alá terjeszti.

Az első ülészek statifikája. A képviselőház elnöke ma terjesztette be jelentését az első ülészek munkásságáról és a bekövetkezett változásokról.

A jelentésből kiemeljük a következő adatokat:

Az országgyűlést a király 1896. november 26-án nyitotta meg trónbeszéddel. A megalakulás napján 492 megbízólevél rendben találtatott, 26 kérvénnyel támogatott meg, 5 pedig nem nyújtott be. Hat képviselőt két helyen választottak meg.

Az első ülészek alatt a képviselőház tisztikarában csak a jegyzői karban állt be változás, amennyiben az elhalt *Lehoczky* Vilmos helyett *Nyegre* Lászlót, a képviselővé pedig többé meg nem választott *Josipovich* Géza helyett *Dedovich* Györgyöt választották meg.

Az ülészek alatt 15 képviselő mondott le mandátumáról és pedig a két helyen megválasztott hat képviselőt kívül *Sima* Ferencz, (kit újból megválasztottak), *Morzsányi* Károly, gróf *Andrássy* Géza, *Biedermann* Ferencz, báró *Pongrácz* Anzelm, *Schnell* Károly, gróf *Szapáry* László és *Schreiber* Frigyes.

Elhunyt két képviselő: *Riffer* Károly, *Zeic* Milos, *Lehoczky* Vilmos, *Péchy* Tamás, *Helgy* Ignác, *Terényi* Lajos és *Matyasovszky* Gyula.

Lemondás és elhalálozás folytán megüresedett 22 mandátum, újra betöltetett 20, ezidőközben üresedésben van a nagyszabasi és a lipótvárosi választókerület. Kérvénnyel megátaladtott 27 mandátum, tárgyalománál vált 4 kérvény, függőben van még *Marosovszky* Endre és *Sipeky* Sándor megbízólevele.

Kormánybiztossági minőséget nyertek: *Bornemisza* Ádám, *Terényi* Lajos (aki időközben meghalt), *Bedő* Albert, *Kammerer* Ernő, *Lukács* Béla, *Miklós* Ödön, gróf *Vass* Béla és *Lónyay* Béla.

let mellett hirdetik az ígét és nem nézve se jobbra, se balra, oda se pislogva a léha kíváncsiságnak, állítják fel dogmáikat a legkompetensebb bíráló fórumnak, a törvényszékeknek, amelyet nem preokkupál holmi előzetes ismeret, nem feszélyeznek az irodalom kontroverziái, nem is vezetnek félre tudományos előítéletek, amely tehát a legpompásabb gelatin fűzfakultúrák tenyésztésére, minőt akár *Pertik* Ottó kívánhat a maga bakteriologiai kísérletezéseihez.

A törvényszék előtt ez okból nincsenek is soha kétséges esetek. A tudomány inoghat, a törvényszéki orvos nem inog. A tudománynak lehetnek okok, okozatok, összefüggések, jelek és bizonyosságok dolgában kételyei: a törvényszéki orvos előtt csak apodiktikus bizonyosságok vannak. Kontroverziák itt nincsenek, csak holt biztonságok.

Aki gyilkolt, még eddig nem menekült a büntetett következményeitől azzal a hunczut ráfogással, hogy bolond; mert a pszichiatria általában nem számít a vádhatározat ellenében. Aki vádolva van, az beszámítható, mert a törvényszéki tudomány budapesti álláspontja a hatóságok tisztelete, hatóságot pedig nem lehet dezavualni azzal, hogy hiába dolgozott.

A kriminalisztika egyéb sötét rengetegekben sem marad földézés nélkül egy csipkebokor sem. A mi a külföld tépelődő Hamletjei késhegyig monó szenvedélyességgel vitáznak, azon a budapesti törvényszék orvosa isteni éleslátással úgy hatol keresztül, hogy a kérdés matematikai arányokban oszlik a két felére.

a bírónak csak le kell másolni a szakvélemény szövegét, hogy ítéljen.

Kételyei csak a védőnek vannak. De a védő nem az igazságot keresi, hanem a védelem jogtalan menekülését; tudni pedig neki, akit senki soha ki nem nevezett semminek, nincsen joga.

A védelem általában nagy akadály a igazságszolgáltatásnak. Aki egyszer nem röstelt végighallgatni egy végtárgyalást, igen sajátos tapasztalatokkal megrakva fog onnan hazatérni. Már maga az, hogy roppant sok haszontalan időt fecsevel felesleges és tolatkodó közbeszólásaival, melyek a jogszolgáltatás rémei és gyors lefolyására — ami a fő — a legmegdöbbentőbb hátránnyal vannak, nagy szomorúsággal kell eltöltenie a tárgyalagos hallgatót.

Aztán, mikor a királyi ügyész ural polemizál és a magas hatóság ellen izgat, mikor a tanukat zaklatja és sokszor kisüti, hogy hazudnak. Mikor tanuvallomásokat, melyek az előzetes bírói és ügyészi kérdésekre egész korrektül megállapították a kívánt tényállást, újból förmére kap és egy pár gonosz fogással megsemmisít, kiderítve, hogy az elnöki s ügyészi kérdéseknek szuggeráló hatása a kriminalisztikának egy újabb bizonyító apparátusa. Mindezek oly visszaélések, melyek, sajnos, igen sok esetben felmentő ítéleteket is eredményeznek a vádhatóságok nagy szomorúságára és a jog kínzó fájalmára.

Legfájdalmasabb azonban a védőknek a törvényszéki orvostudománnyal szemben való viselkedése. S ez az, amiért most a lovakat ki akarják fogni.

Ha van ugyanis még valamelyes akadály a törvényszéki orvosi tudomány teljes diadalának, ezt a védők szolgáltatják. Ezelőtt az istentelen nép előtt — rien n'est sacré pour un sappeur — semmi sem szent ezen a különben oly szent és tökéletes világon, sem az ügyész kriminál-pszichológiája, sem az elnöklő bírák objektivitása és látásuknak sasereje, sem a törvényszéki orvos szakvéleménye, ez utóbbi még éppen nem.

Az írásbeli szakvéleményben nem bíznak, mert az lehet az asszisztens írása is; szóbeli előterjesztéseinek lapidárius folyamatát pedig alattomos kérdésekkel akasztják meg, melyeknek provenienciáját a szakértő, mint a jó borkóstoló, rögtön fölismeri s azon a legtöbb esetben valamely más professzor kikészítésének kezesnyerére ráismervén, gyors eltiprását nagy bölcsességgel végzi. Am védekezni elég ügyesen védekezik, de ezzel magán, azon a helyzetben, hogy a tudomány enuncziációin egyesek kritikát mernek gyakorolni s kérdéseket tenni, melyekre a szakértő talán el sem készült, vagy melyekhez talán nem is ért, segítve nincsen.

Csakis így volt lehető a ma befejezett Gárdos-per folyamán a szaktudós és a védő közt elvi harzolt égháború. Csak így történhetett, hogy egy dr. *Friedmann* Bernát vitába mert bocsátkozni *Ajtay* professzorral s tőle számon kérni azt a szakvéleményét, amely szerint minden más lehetőséget annál, hogy *Gárdos* gyilkolta meg feleségét morfiommal, egy isten apodicticitásával, kizártak mondott, mintha csak jelen lett volna a gyilkosagnál.

Szerencséjére a tudománynak, az ő be-

Összeférhetetlen állásáról lemondott 48 képviselő, összeférhetlenségi esetet tizennégyet jelentettek be és valamennyit elintézték.

67 mentelmi ügy közül a Ház 60-at intézett el.

A képviselőház az első ülészek alatt ötven-negy törvényjavaslatot tárgyalt.

Ezekből beterjesztett a

miniszterelnökség	3, a
belügyminisztérium	4, a
földmívelésügyi miniszter	3, az
igazságügyi miniszter	3, a
honvédelmi miniszter	4, a
kereskedelmi miniszter	22, a
pénzügyi miniszter	12, a
vallásügyi miniszter	2, az
államszámvevőszék	1 és
Zichy Jenő gróf	1 javaslatot.

Miniszteri és egyéb előterjesztés 53 került a Ház elé. 87 interpelláció közül 80 válaszzal elintéztetett, 524 felirat és kérvény közül elintéztést nyert 431.

Az aranykészlet. Az 1892: XXX. törvényezikk rendelkezése értelmében Széll Kálmán, mint a valutarendezéshez szükséges aranykészletet ellenőrző országos bizottság elnöke, a képviselőháznak ma benyújtott jelentésében közli, hogy a valutarendezés számára eddig 160.892,532 korona 58 fillér értékű arany szereztetett be, melyből az osztrák-magyar banknál 95.400,000 korona van elhelyezve, az állampénztár tűzmentes vaspénztáraiban pedig 67.100,000 korona értékű arany őriztetik, azaz 1.707,467 koronával több, mint amennyi az állampénztár által előlegezett összegre kiadandó lesz.

Marsovszky Endre mandátuma. A képviselőház VIII. bíráló-bizottsága ma Feszl Lajos elnöke alatt ülést tartott, amelyen Aidinger János vizsgálóbiztos jelentései alapján folytatta a Marsovszky Endrének kérvénnyel megküldött választási ügyében a tárgyalást. A kérvényező képviselőjében Nagy Dezső, a választás védőjéül Semadam Sándor ügyvéd jelent meg. Jagits József előadó, Magyar-Kossa Géza és Nagy Mihály bizottsági tagok felolvasták a vizsgáló biztos terjedelmes jelentését, illetőleg az általa kihallgatott tanúk vallomását. Ezek szerint számos választó úgy nyilatkozott, hogy a választásnál többrendbeli szabálytalanság fordult elő, több választót nem is kérdeztek meg a szavazóhelyiségben, hogy kire akar szavazni, hanem csak vélemény alapján jegyezték be. Több választó előadta, hogy a

csülete erős kezekre van bízva. Ha már azon nem lehet segíteni, hogy a védő nem ritkán tartalmasabb, képzetesebb és magasabb röptű jogász s egyéniség a tőgátusoknál és nagyobb szakavatottsága, átfogóbb esze és élesebb logikája helyzeteket teremt, melyekre a bíróság el nem készült: arról gondoskodva van, hogy az orvos tudományt is ne ériék se meglepetések, se legyőzések, se leczáfölások.

A törvényszéki orvostudomány nem bocsátkozik contradictorius eljárásba, amely minden gyengeségnek halála; nem felel kérdésekre; nem nyilatkozik tudásának anyakönyvi kivonata felől; még csak nem is érvel. Ez neki „elvi álláspont”. Hogy emberletről van szó, ez nem vanoztathat ezeken a sziklakemény elveken. Nem is ember az már, hanem bírói hulla, akit ennek a tudománynak véleményezésre kiadnak. Ajtay professzor urat pedig azért is mondják praedestinálnak az ilyen papírkérdések és papíremlékek megvizsgálására, mert bár dogmatikus kijelentései mindenre kiterjeszkednek, ami a tudomány keretében vág, azt mondják mégis, hogy élő beteg még sohse volt a keze alatt.

Mindegy, akárhogy volt; a törvényszéknek hideg eszű tudományra van szüksége, amely nemcsak a kérdést dönti el, hanem a kritikát is egyszersmind, a kritikussal együtt. Hogy ehhez a tudós tanár ért, annak most újabb jelét adta. Hogy a törvényszék is magaslatán állt feladatának, ezt is láttuk.

Ezek után, uraim, fogjuk ki a lovakat!
Homo.

néppártiak feltartóztatták, kövekkel és sárral megdobálták őket, úgy, hogy katonai fedezet nélkül nem is mehettek szavazni. Egy szabadelvűpárti kortest egy magánháza szorítottak s a házat rá akarták gyújtani. — A botokkal felfegyverzett néppártiak agyonveréssel fenyegették a Mandel-pártiakat, akik közül sokan emiatt nem mertek szavazni. A szabadelvűpártiak korcsmáit megtámadták, egyes választókat véresre vertek. Felekezeti izgatások is voltak s egyes tanúk vallomása szerint a papok azzal fenyegetődtek, hogy a templomokból gubacsraktárak lesznek, ha nem a néppárt jelöltjére szavaznak. Egy lelkész azt mondta, hogy a néppártnak győznie kell, ha embervérbe kerül is. Zsupanez káplán azzal izgatta a népet, hogy a kormány most már a templom falait kezdi leromboltatni, és hogy elveszik a vallásukat. Az összes jegyzőkönyveket ma fel nem olvashatták és az ülés folytatását holnap délelőtti fél 11 órára tűzték ki.

A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága vasárnap délelőtti Lányi Bertalan miniszteri tanácsos elnöke alatt tartotta meg heti ülését. A bizottság folytatta tanácskozásait a dologi jog általános része tárgyában. Most jelent meg az első bizottsági kiadvány is, amelynek címe: „Az ági öröklés kérdései. (Jelentés és vélemény. Előterjeszti dr. Schwartz Gusztáv.)

Jelölések a pártkörökben.

Ma délután két országos politikai párt tartott értekezletet: a nemzeti és a függetlenségi párt. Mindkét értekezlet a képviselőház egyes bizottságaiba kiküldendő tagok kijelölésével foglalkozott. A függetlenségi párt ezenkívül a saját tisztikarát is megválasztotta.

A két értekezletről tudósításunk a következő:

A nemzeti párt ma délután 5 órakor Horánszky Nándor elnöke alatt rövid értekezletet tartott, amelyen csupán jelöléseket tettek. A képviselőház egyik jegyzőjévé a nemzeti párt Hock Jánost jelölte. Az alelnöki állás betöltésével a párt nem foglalkozott és abban az esetben, ha a függetlenségi párt nem állít jelöltet, a szabadelvű párt jelöljeire szavaznak. Végül a képviselőház egyes bizottságaiba jelölték ki a párt részéről kiküldendő tagokat.

A függetlenségi és 48-as párt szintén ma délután 5 órakor tartott értekezletet Kossuth Ferencz elnöke alatt. Jelen voltak: Hentaller Lajos, Barabás Béla, Boda Vilmos, Kossuth Ferencz, Győry Elek, Komjáthy Béla, Papp Elek, Tóth János, Bartha Ödön, Illyés Bálint, Brázay Kálmán, Thaly Ferencz, Meszlény Lajos, Leszkay József, Olay Lajos, Pichler Győző, Fáy Béla, Beniczky Árpád, Oláh József, Rigó Ferencz, Rátkay László, Lakatos Miklós, Putnoky Miklós, Benyovszky Sándor gróf, Kállay Lipót, Antal Elek, Balogh László és Lukács Gyula.

Jegyző volt Barabás Béla.

Kossuth Ferencz elnök az ülés kezdetén felolvasta azokat az üdvözlő iratokat, amelyek az önálló vámtérület érdekében kifejtett küzdelemért a párthoz érkeztek.

Ezután Tóth János a kör múlt évi számadásait terjesztette elő, melynek megvizsgálására három tagu bizottságot küldtek ki. Az értekezlet Tóth Jánosnak buzgó munkásságáért köszönetet szavazott.

Barabás Béla ezután Komjáthy Béla levelét olvasta fel, melyben az alelnöki állásról való lemondását jelentette be a pártkörnek. Többek felszólalása után a párt egyhangúlag bizalmát fejezte ki Komjáthy Bélának. Elhatározta, hogy felkéri Komjáthyt szándékának megváltoztatására, Komjáthy azonban semmi kérésre sem vona vissza a lemondását. Kossuth Ferencz erre bejelentette, hogy az ülészek berekesztése alkalmával a kör összes tisztviselőinek lejárt a mandátuma, miért is új választásra van szükség. Ennek keresztülvitelére kijelölő bizottságot küldtek ki, egyszersmind a Ház bizottsági és jegyzői állásaira való jelölést is erre a bizottságra bízta.

A bizottság Kossuth Ferencz elnöke alatt Boda Vilmosból, Papp Elekből, Hentaller Lajosból

és Meszlény Lajosból alakult meg. A bizottság visszavonulván, első sorban a kör tisztviselő karát választotta meg: első alelnökül Thaly Kálmánt; második alelnökül Győry Eleket; a kör gazdájává Tóth Jánost. Jegyzők lettek: Barabás Béla, Rátkay László, Meskó László, Thaly Ferencz, Putnoky Mór, Kubik Béla és Pichler Győző. Az intéző bizottság tagjaival a következőket választották meg: Eötvös Károly, Boda Vilmos, Justh Gyula, Hentaller Lajos, Tóth János, Endrey Gyula, Papp Elek, Komjáthy Béla, Fáy István, Meszlény Lajos, Kiss Albert, Thaly Kálmán, Győry Elek, Meskó László és Thaly Ferencz.

A képviselőház jegyzői állására újból Lakatos Miklóst jelölték. Végül a szabadelvű párt elnökével történt megállapodás szerint fentartott helyekre a képviselőház egyes bizottságaiba tették meg a jelöléseket.

A szabadelvű párt holnap, kedden, este 7 órakor tart értekezletet, melynek tárgya a képviselőház új ülészekében választás alá kerülő tisztviselők és bizottságok kijelölése, valamint a párt vezetőségének és bizottságának megválasztása. A szabadelvű párt ezuttal tárgyalja az ujonczozási törvényjavaslatot is, amelynek előadója Münnich Aurél helyett, aki családi ügyekben Olaszországba utazott, Nagy Mihály lesz.

A függetlenségi párt táborából.

A függetlenségi pártban, úgy látszik, lecsillapodtak a szenvedélyek s a legutóbbi kudarc után a békülékenyek is, a duzzogók is nepirendre térnek a közelmúlt eseményei felett. A két árnyalat megbékült egymással, szó sincs többé lázongásról és a mai pártértekezletre már az obstrukciósok is újból megjelentek a pártkörben. Egyelőre csendes lesz a munkásságuk, azonban már most készülnek a nagy harcra: a kiegyezési javaslatok tárgyalására. A párt hangulatát különben híven jellemzi az a beszélgetés, amelyet lapunk egyik munkatársa folytatott a függetlenségi párt egyik tekintélyes tagjával, aki a legutóbbi képviselőházi háboruszkodás alatt a harcziás fél híve volt.

— Nem történt semmi! mondotta az illető képviselő. Válságról beszélni többé nem is lehet! Ez túlhaladott dolog. Egy kis nézeteltérés volt, mint már annyiszor a párt kebelében és ezen nem is lehet csodálkoznia. A függetlenségi pártokban könnyebben előfordul az ilyesmi, mert ezek a pártok nincsenek oly erős fegyverem alatt, mint azok, amelyek egyes emberek vezetése alatt talán egységesebbek, mert tagjaik könnyebben alávetik magukat az intéző körök akaratának, de nem is nyilvánul oly erősen az egyéni vélemény, mint nálunk.

Beismerem különben, hogy ez sok tekintetben a párt hibája is, mert így könnyen veszít tekintélyéből és politikai küzdelmei is eredményesebbek volnának, ha erősebb volna a vezető kar és meg volna a valódi pártfegyver. Mindezt előre bocsátva, határozottan kijelenthetem, hogy a pártkörből senki sem szándékozik kilépni, sem Tóth János, sem Meszlény Lajos, sem Hentaller, sem más. Justh Gyula sem. Ő haragudott ugyan amiatt, hogy a párt felhagyott most a további harczzal — a haragját nem is titkolta. Szó sincs azonban arról, hogy akár a pártból kilépne, akár pedig disszonanciát akarna bevinni a pártba. Makói beszédét is nem híven idézték a lapok. Én beszéltem vele, mert Justh most betegem fekszik, azonban mondhatom, hogy esze ágában sincs olyan akcióba lépni, amely a párt egységének a rovására esnék.

Hogy a párt napirendre tért a legutóbb történtek fölött, bizonyítja a mai pártértekezlet is, amelyen a párt számos tagja jelent meg és pedig, hogy úgy mondjam árnyalatkülönbség nélkül. Miután Komjáthy az iránta nyilvánult bizalom ellenére sem akarta újból elfogadni az alelnöki állást, a kijelölő bizottság három tagot jelölt ki: Komjáthy Bélát, Győry Eleket és Illyés Bálintot. Ezek közül választották meg Győryt, miután Komjáthy újból tiltakozott a megválasztatása ellen.

Ebből is láthatja, hogy ma már csakugyan nem lehet válságról szó. A képviselőház további tárgyalására vonatkozólag csak azt

mondhatom, hogy az *ujonczozási törvény*nél és a *költségvetés*nél aligha lesz nagyobb vita; annál erősebb küzdelemre készülnünk májusra a *kiigyeztési törvényjavaslatok*-nál. Nem pazaroljuk el az erőnket, hanem fentartjuk azt erre az időre, amelyre jól szerezkedünk is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az ülésnek berekesztése előtt a tisztelt Háznak még egy elintézetlen ügye került szönyegre.

Még tizenöt hónappal ezelőtt történt ugyanis, hogy a választásokból valami tizen-nolcz néppárti képviselő jutott a parlamentbe és szereplését egy nagy panaszszal kezdte meg. Nem a revíziót követelte (arra, gondolta magában, öt esztendő alatt még lesz idő), ellenben keservesen kifakadt, hogy oda akarják ültetni a hegyre, a szélsőbal fölé.

— Ezek a pokolbéli radikálisok egyszer még kiszorítanak bennünket!

Félt a tizen-nolczas párt és egy világot sem ült volna a szélsőbal oszlopába. Elkerülte, mint a pokol tornáczát. Inkább elszéledt a szomszédságban, a nemzeti párt háta mögött. (Hely akadt ott elég, mert nagyon megkeskenyedett a választásokban az Apponyiék szalagja.) Onnan prédikáltak és tiltakoztak az egész hosszú ülés alatt. De azért még idejében megkérték az elnökséget, hogy gondoskodjék a pártok méltányosabb elhelyezéséről. S az ő kérésük alapján dolgozta ki Csávosy háznagy azt a kis mappát, amely ma a tisztelt Ház színe elé került.

A mappa nem dönti fel a régi határokat. (Bizták volna csak valami dákórománra a csinálását!) Mindössze annyit változtat a régi helyzeten, hogy két sor helyett hármat szán a néppártnak. Hadd legyen több helye, ha az öt esztendő alatt meg akarna hizni. Hanem a hegyről nem szállítja le őket; a szélsőbal fölé, a hegyen kell maradniuk tovább is. Onnan téríthetik az alattuk sürgő pogányokat szépséges hegyi prédikációkkal.

Valahogy meg is nyugodott ebben minden ember, még a komáromi apát is.

— De én nem nyugszom meg! — kiáltott fel a mai ülésben főtisztelendő Páder Rezső ur, aki külön javaslatot dolgozott ki és egy kis rajzocskát is csinált hozzá. Még szemléltető magyarázatra is hajlandó volt, csak hogy a tisztelt Házzal megértesse, miképen szeretné a tizen-nolcz igazhivőt elhelyezni. A szélsőbal minden padjából egy-két helyet csipne el, hogy a néppártnak a nemzeti és függetlenségi párt között jusson egy keskeny kis szalag. (A főtisztelendő ur úgy mondta, hogy egy keskeny kis „szelvény.” De kuponokra még nincs jussa az ilyen fiatal pártnak.)

— Nem is lehet a hátulsó padokból jól beszélni! — fakadt ki panaszosan még utoljára Páder Rezső és ezt igazán szemléltető módon bizonyította, mert ő is a hátulsó padokból beszélt.

A tisztelt Ház derűlen hallgatta a főtisztelendő ur illusztrált és szemléltető előadását, de nem igen mutatott hajlandóságot, hogy a tizen-nolczakat lehozza a hegyről. Isten ments! Sőt a szélsőbal, amelyhez Páder javaslata szerint közelebb került volna a néppárt, hamarosan glédába állította Lukács Gyulát egy újabb indítvánnyal. Ez már tréfásabb volt. Azt ajánlotta, hogy a konzervatív néppártot ültessék a néhai Sennyey-párt helyére, a szélső jobb oldalra.

— Apaga! — kiáltott fel Beöthy Aldsi,

aki éppen a legszélső jobbról hallgatta a tréfás indítványt.

És úgy tetszett, hogy a tisztelt Ház (akár Kovács F. Sándor ur fölött egyes ujságok) hajba kap azon, hogy melyikhez ne tartozzék a tizen-nolczak tiszteletreméltó pártja. De Szilágyi Dezső intett és az ő óhajára elmaradt ez az operett-szcezána. Egyszerű szavazással döntöttek el inkább, hogy a néppártnak hivatalosan a szélsőbal fölé, az utolsó három sorban kell magát kényelembe helyeznie. Ami azonban tisztán akadémikus értékű döntés. Mert a néppárt tovább is onnan fog prédikálni a nemzeti párt mezejéről. Hiába, semmiféle határozat nem gyűri le a szív szavát!

Ez a kis csetepaté lezárta a tisztelt Ház első ülését. Csak Széll Kálmán jelentését vették még át, a valutarendezéshez szükséges aranykészlet ellenőrzéséről, továbbá az elnök jelentését az első ülés történetéről és aztán a miniszterelnök átnyújtotta a legfelsőbb kéziratot, amely az első ülés bérékesztését és egyben a másodikát összehívja.

Ez a legfelsőbb kézirat így hangzik:

MI Első Ferencz József,

Isten Kegyeleméből Ausztria Császára, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli Királya.

Hű Magyarországnak és társországai zászlósainak, egyházi és világi Főrendinek és Képviselőinek, kik az Általunk 1896. évi november hó 23-ára Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlötünket!

Kedvelt Híveink! Mídon magyar miniszteriumunk előterjesztésére az Általunk 1896. évi november hó 26-án megnyitott országgyűlés első ülését ezennel berekesztjük, egyszersmind a második ülészekot a folyó évi január hava 18-ik napjára összehívottnak nyilvánítnak.

Kikhez egyebiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben, 1898. évi Január hó 16-án.

FERENCZ JÓZSEF.

Báró Bánffy.

Fölolvasták, tudomásul vették.

És most Szilágyi Dezső, megállapítva, hogy a holnapi ülésben a királyi kézirat újabb felolvasása után a megalakulás iránt fognak határozni, egy-két szóval megköszönte a tisztelt Háznak, hogy őt munkájában szeretettel támogatja.

— Eljen az elnök! — hangzott minden oldalról.

Igy záródott sok viszontagság után az első ülészek . . .

Két órával később pedig a Múzeum márványtermében összegyűltek a méltóságos főrendek és helyükről fölemelkedve, ünnepi csöndben hallgatták meg a képviselőházból meghirdetésre átküldött legfelsőbb leiratot . . .

KÜLFÖLD.

A dalmát tartománygyűlés. Záróban ma nyílt meg a tartománygyűlés. Bulat elnök megnyitó beszédében kifejtette, hogy a tartománygyűlésekre mostanában az a fontos feladat vár, hogy a parlamenti szokások betartásával végzett komoly munkával hozzájáruljanak az alkotmányos tevékenység újra való megkezdéséhez. Az elnök azt a kívánságát fejezi ki, hogy a birodalom népei között ismét helyreálljon a béke, amely legszebb megünneplése lesz a felsége 60 éves uralkodó-jubileumának. Végül élteti a felséget, amit a gyűlés lelkesülten ismételt. Körülbelül ugyanezeket mondotta Pavich lovag helytartósági alelnök is a kormány képviselőjében.

A cseh-német háború.

(Távirati tudósítás)

A német pártvezetőségnek intézkedéseiről, amelyeket a kormány részéről tett nyilatkozatok után tenni szándékozik, még semmiféle pozitív hír nem érkezik a cseh fővárosból. Mindazáltal bizonyosra vehető, hogy Coudenhove nyilatkozata sem meglepetést, sem csalatkozást nem idézett elő. Mert hisz a németek már hetekkel előbb tudták, hogy Gautsch hajlandó a nyelvrendeletek legsérlemesebb két szakaszát, a 7. és 9. szakaszokat módosítani. De a mai helyzetben már nem a nyilatkozattól függ a dolgok állása, hanem attól, hogy micsoda bizalommal viseltetnek az ilyen nyilatkozatok iránt. És az az egy bizonyos, hogy a mostani prágai állapot mindenre alkalmas lehet, csak arra nem, hogy bizalmat gerjesszen.

Hahár tehát a kormány kijelentései egészen pontos módosításokat tartalmaznak, a németeket mégsem elégitették ki. Egész határozottan mondhatjuk, ha ugyanazt előbb megtették volna, a jó hatás el nem marad.

Látnivaló tehát, hogy mi lesz a németek válasza a kormány előterjesztéseire. Erre a válasza a legnagyobb befolyást a német nép hangulata teszi, amely pedig a legutóbbi prágai események után a lehető legizgatottabb. A holnapi nap már valószínűleg meghozza annak a hírét, hogy a németek kivonultak a prágai tartománygyűlésből. Ugy mondják, hogy a németek exodusa a kormányt egy újabb kísérletre fogja bírni. De mi történik aztán, ha az újabb kísérlet is meghiúsul?

Akkor a végső órája ütött a szintelen hivatalnok-miniszteriumnak s valami színesebb kabinetnek kell utána következni. Alapos a gyanu, hogy ez az új szín a fekete lesz.

A cseh tartománygyűlés mai ülésének lefolyása a következő volt:

A tartománygyűlés háza előtt nagy néptömeg áll, a karzatok bent pedig zsúfolásig tömve. Az ülés tíz és fél órakor kezdődik. Az elnöki bejelentések után Wolf kezd beszélni s mindenekelőtt arról panaszkodik, hogy valósággal lopva kellett a Házbba bejönnie. Ezidőszent egyáltalán nem tanácsos a kultúra sokkal magasabb fokán álló németnek a csehek közt Prágában időzni. (Nevetés és zaj a cseheknek.) Csak nevensenek! Ismerem az önök taktikáját! Nem fogok addig tovább beszélni, amíg a csend helyre nem áll és felkérem az elnököt, hogy intézkedjék, hogy csendben beszélhessek. (Derűtség a cseheknek.) Majd meglátjuk, ki nevet a végén?

Beszédének további során felhívja a cseheket, hagyjanak fel államjogi álmódosításaikkal, ismerjék el a zárt német nyelvvidéket, tegyenek le autonomisztikus eszméikről, mert csak akkor lesz meg a lehetőség arra, hogy megzerezze a szabadság jogait, amelyeket minden kultúr népnek birnia kell. A németek igen jól tudják, hogy Ausztria föderalista alakulása esetén Ausztria németjeit egyszerűen elnyomná és lenyűgöznék. Ebben az esetben Németország sem maradna szövetségben Ausztriával, Oroszország pedig Németországhoz csatlakoznék. A németek, akik most összetartó, egységes pártot alkotnak, edvetnek minden indítványt, amíg a nyelvrendeleteket vissza nem vonják. A mostani állapot, az bizonyos, tovább meg nem maradhat. Amikor a szülő Podlipny polgármestert Paprika Janesinak nevezi, a csehek padjain nagy lármá tör ki.

A tartományi főmarsall rendreutasítja Wolfot. Wolf kétségbevonja a cseh és a német nyelv egyenlő értékét és azt mondja, hogy a németeknek előjoguk van, amelynek ismét fel kell élednie. Követeli gróf Coudenhove helytartó eltávolítását, akiről azt mondja, hogy a németek nagy ellensége. (A tartományi főmarsall e passzusnál félbeszakítja.) A nagybirtokosok indítványát huza-vonának mondja. A németek nem lehetnek bizalommal a nagybirtokosok iránt. Követeléseit ezekben foglalja össze: A német államnyelv minden tartományban, Galiczia és Dalmácia kivételével, a nyelvrendeletek visszavonása és gróf Coudenhove helytartó eltávolítása. (Tetszés hálfolól. Nevetés a cseheknek.)

Gróf Sylva-Tarouca képviselő (konzervatív nagybirtokos) tiltakozik az ellen, hogy a nagybirtokosságának szószerűt vessenek szemébe; rámutat

arra, hogy a nagybirtokosság 1890-ben megkísérelte a kiegyezés létrehozását és könnyelműségnek mondja, hogy a németek ily veszedelmes pillanatban, mint a mostani, ilyen vezéreket tűrnek meg. Sylva-Tarouca ezután a nemzetiségi radikálizmusról szól, amely a szociális radikálizmusra fog vezetni pour le roi de Prusse. (Viharos láma. Több képviselő azt kiáltja: Vonja vissza!)

A tartományi főmarsall hasztalan igyekszik helyreállítani a csendet. Midőn végre a zaj lecsillapul gróf Sylva-Tarouca kijelenti, hogy ezt a közmondást nem abban az értelemben akarta alkalmazni, ahogy azt értették; ő csak azt akarta mondani, hogy a mostani nemzetiségi-radikális politika a szociálista-radikálisoknak válik javára. Beszédét így végzi:

Nem tűrhetjük, hogy az osztrák hazafiságból lecskétessenek bennünket, amíg olyan embereket tűrnek meg maguk közt, akik azt a jellemtelen elvet vallják, hogy farkasok közt ordítani kell: („dass man mit Wölfen heulen müssen“.) Isten tartsa, isten óvja meg cseh királyságunkat, császárunkat és királyunkat! (Viharos tetszés és taps a nagybirtokosság és a csehek padjain.)

Gróf Condenhove helytartó: A kormány nevében a következő nyilatkozatot bátorkodom tenni: A kormány abból a nézetből indul ki, hogy a cseh királyságban a hivatalos eljárásnál mind a két tartományi nyelv teljesen egyenjogú. Ebből következik, hogy a cseh királyság minden lakosának az ország határain belül jogában áll jogait minden kormányhatóságnál akár cseh, akár német nyelven keresnie és megvalósítani. S valamint a kormány ez elvekhez töretlenül ragaszkodik, az országnak, valamint a közigazgatásnak és a hivatalnoki testületnek egységéhez is töretlenül ragaszkodni fog. (Tetszés a németek padjain.) Ez elvek keretén belül azonban a kormány békés állapotok teremtése végett szívesen kész a kifejezésre jutó óhajokat, amelyeket a tényleges viszonyok megokolnak, amennyire csak lehetséges, tekintetbe venni. Ennélfogva esetleges törvényes rendezés főtartásával a nyelvi rendelkezések újjaként tervezte oly módon, hogy a jövőben az utolsó népszámlálás eredménye alapján különbség tételessé az egynyelvű és vegyes nyelvű politikai kerületek között s azokban vagy a német, vagy a cseh, vagy pedig mind a két tartományi nyelv érvényes legyen mint belső hivatalos és szolgálati nyelv. Hogy a jövőben a cseh királyságban mindig elegendő számú, nyelviileg képzett tisztviselő legyen, a kormány nem fogja elmulasztani, hogy a jövő tiszszakban indítványokat terjeszsen elő, amelyeknek céljai a csatornázási középiskolák berendezésének a két tartományi nyelv gyakorlati megtanulása végett való gyökeres átalakítása lesz. (Mozgás a németek padjain.)

Wolf: Majd füttyölnék!

Condanhove helytartó: A tisztelt tartománygyűlés feladata lesz, hogy a kormány emez indítványait annak idején gondos és jóakaró vizsgálat alá vegye.

A jövő tisz holnap lesz.

A Dreyfus-ügy.

(Távirati tudósítás.)

A mai nap egy fontos kérdés vitatásával teletel.

Arról van szó s ez a körülmény ugy Zola perében, valamint a Dreyfus-per esetleges revíziója alkalmával is elsőrendű kérdés, hogy vajon igaz-e az, hogy Dreyfus lefokozása előtt Lebrunnek, a felügyeletével megbízott századosnak megvalóította, hogy okiratokat szolgáltatott ki, hogy azokért cserébe sokkal fontosabb okiratoknak jusson birtokába.

A kérdés felderítéséhez hozzájárulnak a következő momentumok:

A Siécle tudósítása szerint Cavaignac, néhány hónappal ezelőtt, amikor egy ismerőssel a Dreyfus pörrel beszélgetett, azt az állítást kockáztatja, hogy meg van győződve Dreyfus bűnösségéről. Mikor azonban ismerőse azt kérdezte tőle, hogy vajon betekintette-e a

Dreyfus-pör aktáiba, azt válaszolta, hogy ettől ugyancsak óvakodott. Amire ismerőse így szólt:

— Ugy. akkor ön ép oly keveset tud a dologról, mint én.

Azon a napon, amikor Dreyfust elítélték, Lisson, a Figaro munkatársa, néhány barátját a Moulin rouge-ban mulatott. Később hozzájuk csatlakozott. Lebrun s elmondotta Dreyfus lefokoztatásának történetét, amelyben ő is szerepet játszott Lebrun ez alkalommal egy szót sem szólt arról, hogy Dreyfus előtte a fentebb említett nyilatkozatot tette volna.

Néhány párisi lap ma azt újságolta, hogy Zola elutazott Párisból. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. Zola Párisban van és a „Liberté” egy munkatársa előtt úgy nyilatkozott, hogy nem is szándékozik elutazni, már csak azért sem, mert minden percében megkaphatja a vizsgálóbíró idézését.

Mindaddig azonban ez nem történt meg, amin Zola nem is igen csodálkozik.

— Nem sietnek — ugymond, — mert abban a campagne-ban, melyet az igazság, a jog érdekében indítottam, nekem van igazam. Én az igazság fegyverével kezemben állok szemben egy jogi tévedéssel és valósággal hazafias aggodalommal várom a következőket.

Interpelláció a kamarában.

A Dreyfus-affaire ismét interpelláció tárgya volt a kamarában. Cavaignac interpellált az „Agence Havas”-ban megjelent hivatalos jegyzék miatt, mely szerint a kormány azokra a nyilatkozatokra vonatkozólag, amelyeket állítólag Dreyfus Lebrun-Renault kapitánynak tett volna, nem fog semmit sem nyilvánosságra hozni. Erre Méline miniszterelnök a szövekre lépett és a következőket mondotta:

A kormány a Dreyfus-ügyben már nyilatkozott és bár egyáltalában nem akarja magát a diskusszió alul kivonni, még sem helyes a kormányt arra kényszeríteni, hogy minden nap nyilatkozzék a különben is roppant nehéz kérdésben beálló minden mozzanatról. A kormány megtette a kötelességét. Az ügy igazságügyi jellegét megőrizve a törvényeknek eleget tett. Egész nyugodtan lehet tehát a budget fölött vitatkozni. A budget van olyan fontos dolog, mint a Dreyfus-ügy. A folytonos szellőztetés az esetnek csak fokozza az izgalmat, amelyet most már politikai czélokra kezdenek kihasználni.

A választások közelednek és az affért boulangista agitációk élesztésére akarják használni, amihez azonban a kormány segédkezést nyújtani nem fog. (Helyeslés a középben, ellenmondás balról.) A kamara bizhatik a kormányban, amely a hadsereg becsületét és az igazságszolgáltatás tekintélyét meg fogja őrizni. Az ellenzék politikájáért azonban a felelősséget el nem vállalhatja.

Cavaignac erre azt felelte Méline-nek, hogy más interpellációk irányzatával keveri össze az övét. A kormány feleljen arra, hogy helyes-e, hogy a hadsereg hivatott védője, a hadügyminiszter, ilyen esetben hallgasson.

Lavertujon az interpelláció elhalasztását indítványozza, de indítványát 277 szavazattal 219 ellen elvetették.

Lasan azt indítványozza, hogy a Cavaignac interpellációját halasztásuk el addig, míg a többi, a Dreyfus-ügyben tett interpellációkat el nem intézik.

Méline ezt az indítványt elfogadja. Cavaignac azt kérdi a kormánytól, nem tudja-e, hogy a habozás az ügyet csak elmérgesítheti. A kételyeket mielőbb el kell tüntetni.

Méline válaszában rámutat arra, hogy a kormány mindig világosan megmondta véleményét. Az agitáció nagyon is világos okokból folytatja gonosz mesterkedését és nyilvánvaló szándéka a politikát belekeverni a Dreyfus-ügybe.

Cavaignac szerint épen a kormány makacs hallgatása propagálja az izgatóst.

Ajánlja az azonnali vitát interpellációja felett. Minthogy azonban Lasan indítványát 801 szavazattal 252 ellen elfogadták, a vita elmaradt. (N. Fr. Pr.)

Tüntetések mindenfelé.

Páris, január 17.

A mai diákzavargások már sokkal komolyabb jellegűek voltak, mint az eddigiek. Körülbelül hatszáz diák, akikhez suhancok, boltoslegények és járó-kelők nagy tömegben csatlakoztak. A demonstrálóknak sikerült a tulsó partra átjutniok a rendőrség elzárása dacára. Itt aztán hatalmas

— A bas Zola!

— Vive l'armée! kiáltásokkal végig az utcákon. A „Vieu Temple”-térén egy Lévy nevű zsidó régiségárus boltja előtt megállapodtak és

— Foszszuk ki a zsidót! kiáltásokkal a bolt megostromlásához akartak látni.

Ekkor lépett közbe a rendőrség, amely kardlappal szétverte a tüntetőket. Sűrű köd is ereszkedett a városra, ami a legtöbb embert hazahajtotta az utcákról. (N. Fr. Pr.)

Páris, január 17.

A Tivoli vauhalli meeting nagy néptömeget csődített össze. Este 9 órakor 1800 ember volt a teremben; ugyanannyi volt kívül, ahol nagy izgatottság uralkodott, amelyet az újságelárusító fiúk még élesztettek.

A szomszédos utcákat rendőrügynökök és lovas- és gyalogrendőrök szállották meg. A tömeg perczről-perczre növekedett, hasonlóképpen a rendőrség is. Amikor a terem megtelt, a tömeg a melékajtókon benyomult, összekeveredve a jelenlévő anarkistákkal. Minden oldalról kiáltották:

— Le Zolával! Éljen a kommun!

— Éljen a hadsereg! Éljen a társadalmi forradalom!

A gyűlés Rochefortot és Drumont-t egyhangúlag díszelnökké választotta. Egy-két kiáltás hallatszott:

— Éljenek a zsidók!

Erre verekedés támadt, mely alkalommal egy embert megsebesítettek.

Lyon, január 17.

A diákok tüntetést rendeztek a „Peuple”-című lap szerkesztője előtt, amely Zola mellett írt és bevették ott az ablakokat. A szerkesztőség tagjai a támadást viszonozták. Néhány diák botütések és ködöbások folytán megsebesült.

Nancy, január 17.

Ma este mintegy 300 diák járta be az utcákat, gyalázó kiáltásokat hallatva Zola, a zsidók és Dreyfus ellen. Majd a zsinagóga előtt tüntettek, azt kiabálva:

— Halál a zsidókra!

A tömeget szétoszlatták és hat embert letartóztattak, de aztán ismét szabadon bocsátották őket.

Marseille, január 17.

Háromezer ember a tiszti kaszinó ablakai alatt tüntetést rendezett ilyen fölkiáltások közt:

— Éljen a hadsereg!

Aztán virágokat szórtak fel a kaszinó ablakaiba. A tisztek megjelentek az erkélyen és lekialtottak:

— Éljen Franciaország!

A zászlót, amely a palota homlokzatán lenggett, a közönség üdvözlésére meghajtották. Egy csomó diák és fiatal ember ily kiáltásokkal száguldott végig az utcákon:

— Le a zsidókkal! Pfuj Zola!

A tüntetők azután a lapok szerkesztősegei elé vonultak, ott manifesztáltak rokonszenzüket s azután minden incidens nélkül széjjel oszlottak. Egy másik csoport beverte néhány zsidó boltos kirakatait.

A zsidók házáinál az összes ablakokat beverték. Egy épület előtt, ahol tisztek laktak, a tömeg a hadsereget éltette. A közlekedés megszakadt.

Mint aradi tudósítók táviratozza, Zolának Aradról számos aláírással ellátott üdvözlő sürgönyt küldöttek a Dreyfus-ügyben tanúsított magatartásáért.

TÁVIRATOK.

Luegerék kölcsönügye.

London, január 17. Lueger bécsi polgármester alkudozásai a gázkölcsön ügyében már *nyolcz hónapja* vannak folyamatban és különböző időkben különböző intenzivitással működtek a megbízottjai. Mult pénteken dr. Rabenlechner jelent meg Londonban Lueger képviselőtében, hogy a kölcsönt nyélbeüsse. Rabenlechner a londoni *Choats et Comp* céggel tárgyalt, amely Lueger kérésére mindent a legnagyobb titokban tartott. De hogy a dolog nem megy a legsimábban, mutatja az, hogy Rabenlechner szombat délután a fél 4 órai gyorsvonattal hirtelen Birminghamba utazott.

György herceg — kormányzó.

Frankfurt, január 17. A *Frankfurter Zeitung* jelenti *Konstantinápolyból*: Az itteni orosz nagykövet *Sinoviev* a szultánnak külön kihallgatáson kijelentette, hogy kormányától azt a határozott utasítást kapta, hogy egyesgyedül *György herceg* krétai kormányzóit jelöltségébe egyezzen bele. Ha a szultán abba bele nem egyezne, hogy *György herceget* a hatalmaknak maga ajánlja, *Oroszország Görögországot támogatja és Kréta kormányzóságához segíti György herceget*. A szultán, akit ez a követelés nagyon meglepett, megígérte, hogy a nagykövetnek ez ügyben *vasárnap estig megadja választát*. Vasárnap este 8 óráig még semmiféle válasz nem érkezett.

A háboru után.

Konstantinápoly, január 17. Edhem pasa tábornagyot a hadügyminiszter utasította, hogy a thesszáliai hadsereg leszerelése ügyében tegye meg haladéktalanul a kellő intézkedéseket. E célra már ötvenezet embert összpontosítottak Vóloban, ahonnan legközelebb hét gőzhajó elviszi a tartalékosokat Kis-Ázsiába, illetve Konstantinápolyba és a Fekete-tenger más kikötőibe.

Athén, január 17. Smolensky tábornok, hadügyminiszter megbízta a nagy katonai vizsgáló-bizottságot, hogy vizsgálja meg Konstantin trónörökös vezérkarának a thesszáliai hadjárat alatt kifejtett működését, mivel a trónörökös jelentése csodálatosképen hallgat erről.

Anglia és Kína.

London, január 17. A „Times” jelenti Pekingből tegnapi kelettel: Az angol követ közölte a Tsungli-Yamen-nel, hogy az angol kormány hajlandó Kinát a japán hadikárpótlás megfizetésére szükséges, 50 év alatt törlesztendő, 4%-os, alpari kibocsátandó *12 millió forintnyi kölcsönhöz segíteni*. A kölcsön feltételei ezek volnának: 1) A három szerződéses kikötő, nevezetesen Ta-Lien-Van, Siangin (Hunan tartomány) és Nan-Ning megnyitása. 2) Annak a kinyilatkoztatása, hogy a Jan-Fae-Kiang völgy egyik részét sem engedik át idegen hatalomnak. 3) Angliának jog arra, hogy a birmai vasutat Yunan-on át tovább vezethesse. Ha Kína nem teljesítené köteleseit, akkor bizonyos hevételeit az angol vámigazgatóság ellenőrzése alá helyezi. A tárgyalásokat ezen az alapon fogják folytatni. Kína ezt az üzletet előnyösnek tartja, de attól fél, hogy Francia- és Oroszország ellené szegülnek, különösen Ta-Lien-Van és Nan-Ning megnyitásának.

Bismarck nem nyilatkozott.

Hamburg, január 17. A Hamburger Nachrichten határozottan megczáfolja azt a hirt, mintha Bismarck a Kiao-Tschau-ból bérbevételéről úgy nyilatkozott volna, hogy az *küldő diplomáciai* munka.

Zavargás a kenyér miatt.

Ancona, január 17. A kenyérárak felemelése miatt tegnapelőtt a szociálisták kiáltványban hívták fel a lakosságot tiltakozó tüntetésre. Ma reggel mintegy 100 asszony, gyermekeivel, a városháza elé vonult és a kenyérárak leszállítását követelte. A polgármester megígérte, hogy minél előbb megteszi a megfelelő intézkedéseket. Eközben még sokan csatlakoztak a tüntetőkhez. Néhány gyerek kövekkel kezdte dobálni a városháza

ablakait. A katonaság közbelépett és kiűrtette a teret. A tömeg az utcákban oszlott szét. A tüntetők több üzlet kirakatát beverték, mire a kereskedők gyorsan bezárták üzleteiket. Összeütközés is történt, miközben néhány polgári rendőr és egy asszony megsebesült. A rendőrség több embert letartóztatott.

HIREK.

— Bál az udvarnál. Február 19-én — amint már közöltük — bál lesz az udvarnál a budai királyi várban. Ez alkalomból több főherceg és főhercegnő, ugyisintén a diplomácia több tagja is Budapestre jön, hogy ez udvari ünnepségben résztvegyen.

— Vilmos császár Jeruzsálemben. Bécsi tudósítónk a következőket telefonálja: A *Correspondent d'Est* szerint Vilmos német császár április 15-én két legidősebb fiával Jeruzsálemben utazik. Ezen a napon egyenesen Port-Said felé veszi az útját a hajója. Hogy innen hajón Jaffa-ba megy-e és onnan vasuton Jeruzsálemben, vagy pedig a hosszabb karavánt utat választja-e a Sinai hegy felé a Szent-földön át, az még nem biztos. Julius elején esetleg ellátogat Konstantinápolyba a szultánhoz és onnan Olaszországba utazik.

— A grófi fogat balesete. Boroszlóból jelentik, hogy szombaton délután a briegi állomás mellett egy tehervonat elgázolta gróf Pfeil (Kreiwitz) kocsiját. Pfeil grófné könnyen, a leánya pedig súlyosan megsebesült. A kocsis is súlyosan megsérült.

— Személyi hírek. Báró Bánffy Dezső miniszterterelnök e héten nem ad kihallgatást. — Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszter e heti audienciáját csúrtörték heteyt pénteken délután 4 órakor fogja megtartani.

— Merénylet az elnök ellen. Havannából táviratozzák: Egy Picoz nevű ember tegnap Santa Clara elnökére, miatt ez résztvevett egy teke-játszmában a santa-clarai parancsnoknál, kétszer rálőtt revolveréből, anélkül, hogy talált volna. A jelenlevők meg akarták Picozt lynchezni, de a parancsnok és hadsegédje elfogták a merénylet, akit aztán börtönbe vittek. Teljes nyugalom uralkodik.

— A párbajok városa. Ami Hódmezővásárhely a silkkasztások terén, ugyanaz Nyíregyháza a párbajok terén. Ott ugyanis — mint leveleznék táviratozza — egymást érik a párbajok. Egy hét alatt nem kevesebb, mint négy párbaj volt. A legutolsóban Gván Lajos földbírtokos és Baruch Arthur tartalékos tiszt voltak az ellenfelek. Baruch a nyakán és a karján súlyos sebet kapott. A párbajra báli szövtálas adott okot. — Egy másik párbaj híre Brassóból érkezik, ahol ma délelőtt Kovács Lázár honvédfőhadnagy és Falbin közös hadseregbeli főhadnagy a honvéd laktanyában kardpárbajt vívtak. Falbin főhadnagy sértetlen maradt, Kovács Lázár azonban jobb hóna alatt kapott egy vágást, mely az ütőereket átmeteszette. Állapota súlyos.

— Az akadémia ülése. A magyar tudományos akadémia III. osztálya ma este Than Károly elnöke alatt ülést tartott. Ez alkalommal tartotta meg Lóczy Lajos levelező tag a székfoglalóját. Lóczy gróf Széchenyi Béla utazásainak földtani és földrajzi eredményeit ismertette a közönség nagy érdeklődése és tetszése mellett. Dr. Onodi Adolf a gége légző és hangképző idegeiről szóló vizsgálatait mutatta be. Bokay Árpád több tudományos munkáról értekezett és végül Dády Jenő levelező tag munkáját olvasták fel a ceyloni édesvízi mikroszkopikus állatokról s ezzel az ülés véget ért.

— A „Slovenské Listy” a rektorról. Még karácsonykor történt, hogy a rektor betiltotta a nemzeti ifjak tervezett memorandumát s ezt Hodza Milán tót, Oku Simon szerb, Mošil Virgil és Adam Georg román vezetőknak, hivatkozással az 5223/1897. számú miniszteri rendelethez tudtukra adta. A reményekben csalódott ifjak most replikát tesznek közbe éles hangon bírálva a rektor eljárását: „E tilalom — mondják — a tanulókat gazdag forrása számunkra, ha majd megint eszünk

jut azon reménnyel hitegetni magunkat, hogy e nációtól várhatjuk sereleink orvoslását. A tilalom az 1868. évi XLIV. törvényzikk 1. §. a nemzeti ifjakat, abban a reményben, hogy ezek néhány ostoba rektori frázistól elkapatva, vagy talán megijedve, abbahagynak mindent, sőt még bocsánatot kérnek... De mikor látta, hogy a mozgalom komolyabb jelleget ölt, és hasonló ama mozgalmakhoz, melyek ugyan szem előtt tartják a törvényt, de erős fajszeretben gyökerezve könnyen sértik a magyarón éra hőseit — akkor hirtelen törvények jutnak eszébe, miniszteri rendeletekhez, szemtelen törvénycsavaráshoz nyúl! Sőt impertinenciájuk addig megy, hogy fenyegetéssel iparkodnak megtörni a tanuló-ifjuság ellenállását. A rektor ur e mellett az ismert magyar politikától, a fülbefogástól sem fordul el, és elég merész tettének igazolására a nemzeti egységet követelő nemzeti törvényre hivatkozik! Rektor ur! Ha egyáltalán foglalkozni akar a nemzeti törvénnyel, akkor ne beszéljen bolondgombokat, hanem verje ki fejéből azt a kisértő gondolatot, hogy a tanuló-ifjuság agítani akar a nemzeti egység ellen, inkább nézze meg az idetzett törvény eddig kerülgetett 19. §-át és állítsa fel a tót nyelv és irodalom tanszékét. Fontolja meg a törvény további diszpozícióit, hogy arczul üsse őnt az a tudat, miszerint az ön eljárása nem felelt meg e törvény szellemének, sőt azt inkább durva czinizmussal megtiporta. Olyan magas iskolai hatóság eljárása, milyen a rektor, karöltve a miniszterrel, új bizonyítéka a durva, fojtogató magyar rendszernek és a rektor maga az elsőrendű farizeusok sorába áll. Ugyanaz a rektor, ki az ifjakat farizeus módon panaszait össze elmondására biztatja, atyai jóakarattól biztosítja és baráti indulattal ígér; ugyanaz a rektor megöltja ama panasz kifejtését, amit előbb szép szóval akart belőle kiverni. És miért teszi ezt? Ő azt mondja, mert előre tudja, hogy e válasz lázító eszköz lehet a nemzetiségek kezében! Ha ön, rektor ur, Magyar Országos Egyesület elnöke, egyáltalán képes lenne megkülönböztetni a hazafiságot a sarlatanizmustól, akkor szükségesnek tartanók megvédeni ifjuságunkat ilyen szemtelen gyanúsítástól, de nyilvánvaló okaink miatt erről lemondunk. Csak azt konstatáljuk, hogy immár nagyon recseghet inoghat az önök egyedül üdvözítő, államalkotó alkotmánya, ha már a tanuló-ifjuság nyílt szavától is féltetni kell. Örülten kapkodnak miniszteri rendeletek után csak bátor ifjak láttára is, végül pedig azzal hitegetik magukat, hogy a visszafojtott igazság soha napfényre nem kerül!

Amint ebből látható, a reményekben csalódott ifjak nem igen válogatják meg szavaikat.

— Házasság. Turopoljy Vrasich Jenő fővárosi tisztviselő e hónap 16-án tartotta eljegyzését Suhajda Rózsa kisasszonnyal, Ladányi György hivatalnok sógornőjével.

— A középiskolák nyelvi. Az országos középiskolai tanáregyesület választmányához érdekes s hazafias indítványt terjesztett legutóbb Bozóky Endre tanár. Azt ajánlja, hasson oda az egyesület, hogy a főváros középiskolái a millenium emlékére nemzeti történetünk s irodalmunk nagy alakjainak a nevével neveztesse el, mert a mostani kerületek szerinti elnevezés, különösen, ha a kerületek számaiiban változás állana be, sok zavara és összetévesztésre adhatna okot. A tanáregyesület e kérdést, minthogy az nemcsak fővárosi, hanem országos érdek, átteszi a tanári körökhöz tárgyalás végett s ezek javaslata szerint az évi közgyűlésen határoz.

— Mit mondott az uralkodó? Valahányszor megjelenik valahol a király, kiáltáson, ünnepélyen, nagy szónoklásokkal színhelyen, mindannyiszor esik és kérdezzük az emberek, hogy mit mondott

az uralkodó? Az újságok híven alferálják a mondasokat, de sokszor megtörténik, hogy az egyik újság szerint egészen mást mondott az uralkodó, mint a másik szerint. A valóság pedig itt is, mint mindenben, az arany középuton van, azaz sem ezt, sem azt nem mondotta az uralkodó, hanem hallgatózott. Nem az uralkodó beszél ilyenkor az újságokban, hanem a kereskedők, akiket az a kegy ért, hogy a király néhány pillanattal tovább nézte az ő kiállított portékáit s aki siet reklámcélokra kihasználni azt is, amit a király mondott, azt is, amit nem mondott. A milleniumi kiállítás idején nálunk is gyakran adtak a kereskedők a szűk információik alapján az újságok a király szájába olyan szavakat, amelyeket nem mondott, és hogy szebb legyen a tudósítás, maguk az újságírók is fabrikáltak olykor-olykor elmés mondasokat. Legutóbb Bécsben, a szakácsművészeti kiállítás után járta nagyon a mondas: mit mondott az uralkodó? Be kell vallanunk, hogy a kereskedők, a gyárosok, akik kiállítók voltak és a bécsi újságok elég sűrűn feleltek erre a kérdésre és nyilvánosságra jutottak mindazok a szavak, melyeket az uralkodó egyes kiállítókhöz intézett. Az uralkodó jószívűsége éppen olyan általánosan ismert dolog, mint személyének szeretetreméltósága. Nem akarta visszautasítani azt a kérést, hogy ő nyissa meg a szakácsművészeti kiállítást, mert ő mindig megtesz szívesen mindent, ami valamely ipar tekintélyét emeli. Minden kiállítóhoz volt egy-egy barát-ságos szava, de ezekkel a szavakkal szánalmas visszaélés történt. Ezek magánnyilatkozatok voltak és egyáltalán nem voltak a nagy nyilvánosságnak szánva, de azért a kereskedők is, a bécsi újságok is siettek, hogy — természetesen jó pénzért — közöljék a nyilatkozatokat, melyeket a kiállítók reklámcélokra használnak ki. Ez a tapintatlanság, sajnos, mindenütt megrögzött szokás és minél inkább fejlődik a kereskedelem, az ipar, minél jobban befészkel magát a vén Európába az amerikai szellem, mely sippal és dobbal dolgozik, annál jobban fog-nak arra figyelni a kereskedők és annál lármásabban fogják hirdetni, hogy mit mondott az uralkodó?

— Garasanin haldoklik. Párisból jelenti egy mai távirat, hogy a párisi szerb követ, Garasanin, a volt liberális kormányelnök, halálán van. Veszedelemes daganata támadt, amelyet az orvosok operálni akartak, kijelentvén, hogy csak ezzel lehet a beteg életét megmenteni. Garasanin azonban nem engedte, hogy vágják s így az orvosok lemondtak róla. Azt hiszik, csak egy-két napot élhet.

— Feltámadt halott. Egy sári atyafi berándult Gyöngyösre valami ügyes-bajos dolgában. Szerencsésen elvégezte dolgát és elföltt való igaz örömben úgy este felé beült az egyik kocsimába egy ital borra. De az egy italtól több üveg is lett s tántorogva elhatározta, hogy ő bizony még az éjjel haza megy. El is ért a város végéig, ott összeesett, elaludt. Reggelre kelve egy csomó ember verődött össze körülötte. Még csak nem is lélegzett. Meghalt, azt gondolta mindenki. Fel is tették a holtestet szállító kocsi-ra. Nagy csapat kísérete, mondogatván, hogy bizonyosan felboncolják ő kelmét. E nagy szóra felocsudott a sári ember s úgy elszaladt, hogy még a nevét sem tudhatták meg.

— Hol van Kelechényi Hugó? A M-g ezzel a címmel ma megczáfolja azt a hírt, mely néhány nappal ezelőtt Kelechényi Hugónak, a bors megyei milliomos Kelechényi Rafael fiának Meránban véghezvitt öngyilkosságáról elterjedt. Kelechényi Hugó eszerint él, csak azt nem tudja senki, hol van. Kelechényi Hugónak halálhíre Péczelről terjedt el az országban. A péczeli Ráday gróf-féle birtokot évekkal ezelőtt ugyanis az öreg Kelechényi Rafael vásárolta meg s ott tartózkodott a mult hetekben is. Fia szintén az év nagy részében itt lakott. A minap Kelechényi Rafael címére Meránból egy távirat érkezett, amelyben egy ismeretlen név fia öngyilkosságáról értesítette, kérve egyszerűen, hogy a temetésről gondoskodjék. Az apa e híre szó szerint ezt a táviratot küldte Meránba:

Fiammal nem törődöm, holtestét dobják egy gödörbe.

Tudnivaló ugyanis, hogy a fölötté takarékos Kelechényi Rafael, fiával, ennek pazarlása miatt, régóta igen feszült viszonyban élt s innen magyarázható ennek a táviratnak a kegyetlensége s jellemző Kelechényinek fiával szemben megkérgesedett lelkére az, hogy e távirat szövegét senki előtt sem titkolta, sőt még jobbra is, balra is a szomszédoknak szinte dicsekedve el-elbeszélte. Megmagyarázza azonban e távirat szövegét teljesen az, hogy Kelechényi Rafael jól tudta, hogy fia nem ölte meg magát, hanem csendesen elmélkedik a keresztildőszölt vig napok és adósságai felett valamelyik elmegyógyintézetben.

— A feltámadt inkvizíció. Párisi levelezőnk írja: A francia metropolisban, amely irányt szab az egész világ izlésének, divatot teremt s melynek eseményeit mindig nagy figyelemmel kíséri az egész ország, feltámadt az inkvizíció. Régi, szomorú idők emlékei jutnak az ember eszébe, amikor ezeket hallja, de nem tudja hamarjában, igazán új életre kelt-e az inkvizíció, amely behatol a családi szentélybe, számon tartja mindenkinek legbizalmasabb ügyeit és alkalmadtán kiviszi azokat a piacra, vagy csak az embereknek a legutóbbi világraszóló események által fölizgatott képzelme mondja-e, hogy feltámadt az inkvizíció? Akármint van is, tény, hogy az emberek félnek, bizalmatlankodnak és már nyíltan is emlegetik az inkvizíció veszedelmét. A Figaro ezzel a címmel *L'inquisition* cikket közöl, mely hivatkozva a legutóbbi hetek eseményeire, azt bizonygatja, hogy Franciaországban nemcsak a katonai, hanem a polgári életben is uralomra jutott az inkvizíció. Titkos, ismeretlen hatalmak a polgárok életének legcsekélyebb eseményeit is nyilvánosságra hozzák, olyan eseményeket, melyeket az illetők már régen elfelejtettek, de amelyek úgy, amint a borzalmas sötétben dolgozó inkvizíció feldolgozza azokat, végzetesek lehetnek. Nem sok hiányzik ahhoz, hogy Bertillon rendszere szerint megmérjenek minden francia polgárt. Divattá lett a kémkedés, bárhová megy az ember, félnie kell attól, hogy kémek veszik körül. A francia polgárok nem érzik már magukat biztonságban és gyanakodva nézik legjobb barátjaikat is.

— A Robinzonok. Két nagykanizsai diák, akiknek nagyon a fejébe szállott Robinzon Kruzo kalandos története, elhatározta, hogy szintén kalandokra indul. Eltűntek hazulról, s hogy, hogy nem, egyszerre csak Fiumében termettek. No még csak ez kellett nekik: tengert valószínűleg is látni! Lelkük máris annak közepébe kíváncskozott. De hogy juthatnak el oda? Nincs se erdőség, se parlagon heverő fa, de még egyszerű faragó szerszám sem. De mirevalók is ezek? Hiszen Fiume kikötőjében meg a Deltán annyi csónak himbálódzik éjjel-nappal anélkül, hogy csak valaki is feléjük hederítsen. Egy ilyen leoldani, belőlni s kivezni a Quarneroba, nem olyan nagy dolog. *Castelmuschio*-ból jött *Colombatovich* János az „Antonio C.” nevű vitorlával, hogy ügyét-baját Fiumében elintézhesse, midőn Fiumétől még vagy 4—5 tengeri mérföldnyi távolságban egy csónakot látott a bora által felbőszített hullámokon himbálódzni, melyen sem vitorla, sem evező nem volt, hanem csak két fiatal gyermek ült benne. *Colombatovich* átlátva a helyzetet, rögtön vitorlásához kötötte a csónakot s a két fiút maga mellé helyezte el. Fiuméba megérkezve, *Colombatovich* jelentést tett a rézhivatalnak, a honnan a két gyermekkel együtt a rendőrséghez utasították. Ott kihallgatták őket, az egyik fiu neve *Balogh* Zoltán, a másiké *Udvardi* József; mind-egyikük 15 éves és V. osztályu tanuló a nagykanizsai gimnáziumban. Zsebükben 20 forint készpénzt találtak. Egyelőre a rendőrség vette őket pártfogás alá, nehogy Fiumében létük alatt még egyszer kedvük kerekedjék Robinzon Kruzo és Péntek szerepére vállalkozni.

— Adományok. Több helyről kisebb-nagyobb összegeket küldöttek be hozzánk, hogy azokat rendeltetési helyükre juttassuk. Az adományok a következők: Egy *Ismeretlen* 50 krajczárt küldött a jegyzői árva-ház részére; *Gergely* Gyula, vízási segéd-jegyző 1 forint 28 krajczárt küldött a Kossuth-szobor javára; ugyancsak a Kossuth-szobor javára

Szabó István tiszavezsenyi főbíró egy asztaltársaság újév estéjén történt gyűjtése eredményeként 1 forint 62 krajczárt küldött; egy baráti társaság a máv. nyugdíjépületében (VIII. ház. keleti pályaudvar) működő előadást rendezett, melynek tiszta jövedelmét, 5 forintot a torontáli inségeseknek szánta; *Návay* Lajos Makóról ugyancsak a torontálmegyei inségesek javára 10 forintot küldött be hozzánk. Mindezeket az összegeket rendeltetési helyükre juttattuk.

— Végzetes csók. Rómában történt. Egy társaságban arról beszélgettek, milyen hatása lehet a földre adott csóknak. Jelen volt egy orvos is, aki azt mondotta, hogy a földre adott csóknak könnyen sükettség lehet a következménye. Amikor a társaság szétszórult, hazamenet a fiatal báró *Riccardi* tréfakozva megkérdezte menyasszonyát, vajjon megcsókoltatná-e magát a földre és nem félne-e a következményektől? A szép leány nevetve felelte:

— Csak csókolj meg!

Alighogy a leány azt kimondta, *Riccardi* czuppanó csókot nyomott menyasszonya fölére. Ebben a pillanatban a fiatal leány szuró fájdalmat érzett a fölében és még azon az éjjelen orvoshoz kellett mennie, mert fájdalmai egyre hevesebbek lettek. A leány állapota napról-napra súlyosbodott és az orvos operációt mondott szükségesnek. De későn jött ez a beavatkozás és a fiatal leány megalkett.

— A szerelmesek halála. Nagyváradról táviratozzák: A váradi szőlőhegyen tegnap véres dráma történt. *Szatmári* Imre cipészlegény szerelmes volt *Kis* Juliska 19 éves leányba. A leányt azonban az apja másnak szánta. A szerelmesek erre közös elhatározással halálra szánták magukat. Kimentek a szőlőhegyre, ahol *Szatmári* revolverrel hátba lötte *Juliskát*. A leány lerogyott. *Szatmári* erre még egy lövést irányzott a leány arcába, aki néhány percz múlva meghalt. Ezután a gyilkos szerető magára lőtt s szörnyen halt. A gyilkosság napján délelőtt a férfi a helybeli lapokhoz küldött levelezőlapokon tudatta kegyetlen elhatározását, de a levelezőlapok csak a katasztrófa után jutottak kézhez.

— Sztrájk. *Frigyes* főherczeg *Déva* mellett levő birtokán, mint levelezőnk táviratozza, azok a munkások, akik az árvíz által a mult esztendőben megrongált töltések kijavításával voltak elfoglalva, ma sztrájkolni kezdtek. *Szemegyei* jószágigazgató kérelmére *Szinkovich* főbíró csendőrékkel a sztrájk színhelyére ment. A sztrájk a budapesti szociálista apostolok izgatásának az eredménye.

— Elfogott orvadászok. Komárom vármegyében szélteben garázdálkodott egy vadász-banda és nagyban űzte mesterségét. Az ógyallai vadásztársaság rendőrei már hetek óta lesik az orvadászokat, de nem tudták őket elcsipni. A napokban végre sikerült a bandából négyet elfogni; mind a négy szentpéteri ember és híres vadász. A kelepczébe került jómadarak bevallották, hogy szeptember végétől e hónap 9-ig 800 darab fácánt löttek a legjobb állománya vadaskertekben; Szilveszter éjszakáján néhány óra alatt 87 darabot pusztáltak le. A négy vadász *Balogh* Imre főszolgabíró előtt elárulta társait és az orgazdát is, aki értékesítette a zsákmányt.

— Szerencsétlen rókadászok. *Tót-Komlós*-ról jelenti levelezőnk, hogy ott néhány róka napok óta látogatást tesz a községben s nagy pusztításokat visz végbe. A vadászok elhatározták, hogy pusztító hadjáratot intéznek ellenök. Puszkára kaptak s egy rókalyukból ki is űzték lakóját. A lövésre azonban a község jegyzője kiállította el magát. Vadásztársának golyója jobb karját lötte keresztül.

— Veszett kutyák garázdálkodása. *Brassóban* ma, hétfőn — mint levelezőnk jelenti — nagy rémület okozott két vesztett eb. Az egyiket sikerült leűtni, mielőtt kárt okozhatott volna, a másik azonban befutkározva az utcákat, öt embert megmart, ezek közül egy asszonyt valóságos össze-marczangolt. Utolsó áldozata élet-halálharcot vívott a veszett állattal, míg fejszéval leterítette. Az egyik áldozatnak a keszt azonnal amputálták. Valamennyi beteget ma Budapestre szállították a Pasteur-intézetbe.

— A költsékes furdóvendégek. Arcoból táviratozzák a *N. Fr. Pr.* után: Az itteni üdülőhelyen nagy feltűnést keltő elfogatás történt. Egy nagyon pазaron költsékes kalandor nőt vetettek fogásba, mert nagy arányban folytatott szédülésére jöttek rá. Egy szállótulajdonosnak 1500 forinttal tartozik. Elfogtak továbbá egy vele összeköttetésben álló furdóvendéget is.

— Munkások halála. *Gleibitzből* táviratozzák, hogy *Zabrze* mellett a Königin Luise tärnában tegnap tűz támadt. Tizenöt munkás súlyosan megsebesült, akik közül hét a *korházban meghalt*. Attól tartanak, hogy még huszonöt munkás van a tärnában eszméletlen állapotban, vagy halva. Még nincs kiderítve a tűz oka, de valószínű, hogy a *bányalég okozta*. Lehetséges, hogy a közvelen okot valamely bányász ügyetlensége szolgáltatta, aki lámpájával gyújtotta fel a bányaléget.

— Öngyilkos ügyvéd. *Losonczy* levelezőnk jelenti, hogy ott ma délután 6 órakor *Zelenka* Gyula ügyvéd föbe lőtte magát s szörnyet halt. Tetőének oka valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége volt.

— *Kriegner-féle Akáczia-arczserme* 1 forintért, szappan 50 krajczárért kapható a Magyar korona gyógyszer-tárában. Budapest, Calvin-tér.

Lövés az utcán.

Az Operaházban belül ma nem tartottak előadást. A színház zárva volt s az odaszerveztetett olaszok odahaza maradtak. Hogy azonban a nép mégis szórakozzék, *Larizzának* és *Perottinak* két hevesvérü honfitársa az Operaház egyik sarkán külön előadást rendezett, belépődíj nélkül. Előbb hangos szóváltás támadt köztük, majd pofonok következtek s végül eldőrdült egy valóságos lövés.

Az Opera-kávéház sarkán kaszinózó hordárok felordítottak ijedtségben. Azt hitte mindegyik, hogy a lövés őt találta el. Az utca népe a zaj felé rohant s ott találta a fővárosi sportvilág két ismert alakját: *Santelli* Italo és *Girol dini* József vívómestereket, akik nyilvánvalón valamelyes személyi differenciát intéztek el csak amugy rövidesen.

A kínos ügynek előzményei voltak, amelyeket a következőkben ismertetünk: *Santelli* Italo néhány évvel ezelőtt letelepedett Budapesten és vívóiskolát nyitott, melynek csakhamar igen sok növendéke akadt. *Santellinek*, mint vívómesternek csakhamar igen jó híre kelt s amikor két évvel ezelőtt nagy mérkőzést rendezett a Vigadóban, az érdekes versenyekben résztvettek Európa legkiválóbb vívói. Közben konkurrensé támadt *Girol dini* József személyében, aki csakhamar alkalmat talált arra, hogy *Santellivel* összeakaszsa a szekere rudját. *Girol dini* valamelyik lapban nyilatkozatot is bocsátott közbe *Santelli* ellen, aki kijelentette, hogy *Girol dini* sértéseit nem veszi komolyan s addig elégtételt sem kér tőle, amíg *Girol dini* egy olasz fenytő törvényszékkel támadt becsületbeli ügyét annak rendje és módja szerint el nem intézi. A hírlapi nyilatkozatok azonban nem szüntek meg s végre is az atletikai klub választmánya felszólította *Santellit*, aki a klubnak vívómestere, hogy igazítsa el az ügyét *Girol dinival*.

Santelli erre elküldötte segédeit dr. *Schwarz* Gyulát és *Bay* Lajost *Girol dini*hez, aki azonban kijelentette, hogy a kihívás ideje lejárt és ő elégtételt nem ad.

Ma délbén *Santelli* *Kardos* Árpád festőművész és *Amor* Ede után ismét megkísérelte a kihívást, ellenfele azonban most sem fogadta azt el.

Santelli tehát három óra tájban elment az Operaház mögé a Lázár-utczába, hogy *Girol dini*it, aki a 18 szám alatt lakik, meglesse a rákényszerítésre az elégtételtadásra.

Girol dini végre este hat órakor *Bay* Lajossal lejött lakásából s a Hajós-utca felé tartott. A Lázár-utca és az Opera sarkán kezét fogott *Bay*-val s az *Andrássy*-ut felé fordult.

Ebben a pillanatban előugrott *Santelli*, balkezelével megfogta a jobb karját s arczul vágta. *Girol dini* szabályszerűen visszaadta a pofont, mire *Santelli* még kétszer arczul ütötte.

Girol dini ekkor visszaugrott, előrántotta fegyverpisztolyát s ezekkel a szavakkal

— Nesze, briganti! rálőtt *Santelli*re.

A kilenczmilliméteres golyó *Santelli* balvállánál befuródott a vastag téli kabátba s szépen meg is állapodott, mielőtt az elevenbe ért volna. Mindössze egy kis véralfutás jelzi a vállperczen, hova koppant a golyó.

Santellit csakhamar körülvette a nép, a mentők is megérkeztek, de dolguk nem akadt. *Girol dini* pedig, mint akinek rendben van a szénája, ismét elindult az *Andrássy*-ut felé.

A revolveres vívómester az időközben visszatért *Bay* Lajossal elindult a főkapitányság felé. Mikor az opera előtt elhaladtak, egy detektív *Girol dini* vállára tette a kezét:

— Kövessen!

— Megyek én magam is, de kocsin.

Igy vonultak be hárman a *Zrínyi*-utczai palotába, ahol *Diener* Lajos kapitány fölvette a jegyzőkönyvet.

Girol dini elmondotta, a torzalkodás történetét s addig jutott, hogy *Santelli* orozva támadta meg. Hátról ütötte arczul.

Ebben a pillanatban toppant be az ellenfél.

— Téved uram, én önt elülről vágtam pofon.

— Már megint!

— Természetes, mert ez az igazság!

Igy folyt a társalgás közöttük, hol a kapacitálás, hol a fenyegetés hangján, míg *Diener* kapitány a jegyzőkönyvet diktálta. Akkor hallgattak csak el, amikor a kapitány kijelentette, hogy a támadást mind a két előadás szerint leíratta a jegyzőkönyben.

Ezután a két ellenfél felkelt és távozott. *Santelli*ben volt annyi humor, hogy ajtót nyitott *Girol dini*nek.

Benkő Rózsit elítélték.

Pascaria vizsgálóbíró, amint ma már említettük is, tegnap szabadlábra helyezte *Benkő* Rózsit, de a főkapitányság kérelmére átkísértette a *tolonczházba*. *Krecsányi* Kálmán rendőrkapitány ma közérkölciség elleni kihágás miatt vonta felelősségre az orfeuménekessőt és el is ítélte husz napi elzárásra.

Az ítélet így hangzik:

A közérkölciség ellen való titkos üzelmekért vádolt fogva levő *Benkő* Rózsit, bécsi születésű, husz éves, szerződés nélkül levő, vagyonatlan, büntetlen hajadon, volt orfeuménekessőt a 837/884. közigazgatási szabályrendelet 24. §-ába ütköző kibégás miatt az 1879. évi 40. törvénycikk 81. §-a alapján husz napi önköltségen tölendő elzárásra és az esetleg fölmerülő költségek megfizetésére ítéltetik. Előzetes fogságából hét nap kitöltöttnek számítandó.

A megokolás fölemlíti, hogy *Benkő* Rózsit 1898. január 9-én és 11-én jegyzőkönybe mondogta a főkapitányságon, hogy két-három kedvese volt egyszerre. Be van bizonyítva, hogy a leány már serdületlen korában elhagyta szülői házat és azóta a legkönnyelműbb életet folytatta. Be van bizonyítva, hogy 1897. év márczius hónapjától november 15-ig nem volt foglalkozása.

Benkő Rózsit főbbbezt az ítélet ellen, azután visszakisérték a *tolonczházba* levő czellájába.

Ebben az egész ügyben az a legérdekesebb, hogy *Benkő* Rózsit zsarolás miatt fogták perbe, s tartóztatták le, és elítélték közszemérem elleni kihágás miatt. A kihágási büntetőtörvénykönyv 81-ik szakasza határozottan megjelöli, hogy „*kik*” követhetik el azt a közszemérem elleni kihágást. Már pedig *Benkő* Rózsit nem tartozik azok közé, akikről a 81-ik szakasz intézkedik, s hogy nem vonható abba a kategóriába, kitűnik épen a marasztaló ítélet rendelkező részéből.

Benkő Rózsit zsarolási ügyében a rendőrség ma a következő hivatalos jelentést közli:

Egyes lapok ama hírt közlik, hogy *Benkő* Rózsit ellen a zsarolás miatt emelt vád a királyi bíróság által el lett ejtve. Ez nem felel meg a valóságnak, mert a fenytő bíróság az eljárást folytatja és a rendőrséghez érkezett értesítés szerint csak ideiglenesen lett *Benkő* Rózsit szabadlábra helyezve a rendőri eljárás végett a rendőrségnek visszaadva.

A szerencsétlen kis dívát ma reggel az ítélet előtt [meglátogatta a védőügyvédje a *tolonczházban*.

— Meddig kineznek még, ügyvéd ur?

— Talán még ma kiszabadul. De mondja

meg, úgy-e, hogy a maga szíve olyan, mint a pillangó?

— Esküszöm, hogy senkit sem szerettem, csak azt, akinek a nevét nem szabad említenem, azután még egyet, aki engem nem szeret.

Az ügyvéd a főkapitányhoz ment s kezességet vállalt a leányért. A főkapitány nem engedett: *Benkő* Rózsitnak bűnhődnie kell.

A védő erre *Perczel* Dezső belügyminiszterhez fordult s a miniszter megígérte, hogy sürgős jelentést tétet az ügy állásáról.

Mire az ügyvéd ezzel a hírral visszatért a rendőrséghez, *Benkő* Rózsit már el volt ítélve.

A büntetés letöltése után a rendőrség el akarja tolonczoltatni. Ebből azonban aligha lesz valami, mert az egyik jó anyagi helyzetben levő orfeum a védő útján már szerződési ajánlatokkal ostromolja s emellett kilátása van arra is, hogy hamarosan főköti alá kerül.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* *Rátkay* új darabja. *Rátkay* László országgyűlési képviselő, mint értesülünk, már elkészült azzal a jubiláris drámával, amelyet *Porzolt* Kálmán felszólítására a Népszínháznak írt. Az új dráma a negyvennyolczas szabadságharc emlékéit örökíti meg tíz nagy képben és *Rátkay* rajta volt, hogy a nagy események drámai rajzába semmi politika ne keveredjék. Hüszeges, költői képet csinált és jellemző, amit a darabról maga *Rátkay* mondott:

— Kossuth csak az utolsó képben szerepel, német ember pedig egyáltalán nincs a darabban.

* A „*Lili*” jubileuma. Amióta a Népszínházban felelevenítették a „*Lilit*”, már negyvenkilencszer folytonosan telt házat csinált. Az ötvenedik előadás szombaton lesz, a czimszerepben *Kür* Klárával. A nagy érdeklődés mellett bizonyít, hogy a jubileumra már erősen veszik a jegyeket s a művésznő tisztelői ovációkra készülnek.

* Ösztöndíj egyházi zenészszerzőknek. Néhaj *Haynald* Lajos bíboros érsek az egyházi zene előmozdítására alapítványt tett, melynek kamataiból évi 300 forintos ösztöndíjat tűznek ki. Az ösztöndíj elnyeréséért márczius végéig folyamodhatni és a kérvények a kalocsai érsekhez küldendők. A pályázóktól, mint pályamunka kívántatik: A boldogságos Szűz „*Magnificat*” czimű dicsőnekének teljes és csonkítatlan megzenésítése a XVI. századbeli *capella* modorban, hat szólamu vegyes karban.

* A osehak. A cseh vonósnégyes társulat mai bucsuhangversenye a közönség nagy lelkesedését és ovációit mellett folyt le a Royalban. *Beethoven* a-moll és *Haydn* g-moll kvartettjét elragadó lendülettel játszották, sőt az est újdonságának *Tanejew* vonósnégyesének zavaros, jelentéktelen gondolatait is besugározta hatalmas játéku varázsával. A közönség a vizontlátás reményében a legmelegebb szeretettel bucsuzott tőlük.

Márkus Emilia ünneplése.

Mikor a szubvencionált színházak tagjai lakomára gyűlnek össze, mindig baj van. Az operaház habitúi még ma is zokogva emlékeznek vissza a „*Dárius* kincse”-re, *Szabó* Xavér Ferencz balletjére, amelyet gróf *Zichy* Géza akkori intendáns bankettel ünnepelt meg. Ujházi Ede vacsorát rendezett báró *Nopcsa* Elek tiszteletére és alig néhány hónappal rá *Nopcsa* már nem volt többé intendáns. A „mester”, ahogy Ujházyt művészkörökben nevezik, a múlt napokban ismét küldözgette szét a banket-íveket, tehát ismét van valami készülöben. Mert ha Ujházy vacsorát rendez, es mindig azt jelenti, hogy nem történt semmi, ellenben valami történni fog. Voltak, akik ma este odaszaladtak *Fenyvessy* Ferenczhez és melegen megzorították a kezét.

— Miért gratulál ön nekem, uram? kérdé *Fenyvessy*.

— Magam sem tudom. De bizonyos az, hogy ön egyik jelölt az intendánságra, s ha Ujházy ünnepel egy regimet, akkor egy új regime van a látóhatáron.

Ennek az Ujháznak ördöge van. Már megint rendez egy apotheozist. Pedig minden apotheozis

azt jelenti, hogy egy komédiának vége van. Még egyszer eszevesztettül tapsolnak, aztán legördül a függöny.

De hát valaminek mégis csak kellett történnie. Igenis történt az, hogy *Márkus* Emilia, ez az előkelő művésznő, eljátszotta pénteken Echeagaray új darabjában a főszerepet ép oly szépen és érdekesen, mint ahogy eljátszotta a *Francillont* vagy a *Kaméliás* hölgyet, vagy a *Mariannet*. Abból a babérkoronából, amelyet Lendvayné küldött neki a ma esti lakomára és melyet Ujházy mint koronázó érsek a lakoma folyamán a művésznő szép szőke fejére tett, senkinek sincs joga kitépni csak egy levelet is. Nem is akarja azt senki megtépni, csak a nemzeti színház mai vezetősége véli úgy, hogy téphet belőle egy-két levelet. A nemzeti színháznak ma már kevés egy jól megérdemelt siker, amely se kisebb, se nagyobb egyéb jól megérdemelt sikereknél: ennek a színháznak ma banket és kifogott lovak kellene, hogy — Festetich igazgató saját szavai szerint — meg legyen mentve a színház becsülete.

Vagy másfél száz mentő gyűlt össze a Royal-szálló disztermében *Márkus* Emma ünneplésére.

Jelen voltak: Huszár Kálmán miniszteri tanácsos, Márkus József főpolgármester, gróf Festetich Andor, Káldy Gyula, Porzolt Kálmán, Szécsi Ferencz, Relle Iván és Feld Zsigmond igazgatók, Várady Antal, Fenyvessy Ferencz, Szilágyi Lajos műszaki tanácsos, Prielle Kornélia, Felekiné, Csillag Teréz, Vizváriné, Hegyesi Mária, Palotai Piroksa, Meszlányi Adrienne, Keczeri Irén, Vizvári Mariska, Hunyadi Margit, Neogrady Jolán, D. Handel Berta, M. Rotter Gizella, Gábos Nelly, P. Lukács Juliska, Abonyi Gyuláné, Somló Emma, Hettyei Aranka, Fehér Kamilla, Zilahy Gyuláné, Náday Ilonka és a budapesti színházak férfi tagjai közül igen sokan. Perczel Dezső miniszter levélben mentette ki távollmaradását.

Az első felköszöntőt gróf Festetich mondotta az ünnepelt művésznőre, aki az asztalfőn ült Huszár Kálmán és Porzolt Kálmán igazgató között. Majd kartársai nevében *Bercsényi* Béla üdvözölte és ugyan azután a sajtó képviselőire is tisztozott. *Várady* Antal Huszár miniszteri tanácsost éltette. *Vizvári* Gyula a Vigszínház tagjaira emelte poharát, mire *Gál* Gyula fejezte ki kollegiális halálját. *Porzolt* Kálmán, *Gelléri* Mór és *Bényey* István pohárköszöntői szintén Márkus Emiliának szólottak, *Zilahy* Gyula pedig Ábrányi Emilnek egy versét olvasta föl a művésznő dicsőítésére.

A banket rendkívül kedélyesen folyt le Ujházy rendezését dicsérve. Asztalbantás után a fiatalok tánczra perdültek — szintén a nemzeti színház becsületéért.

FŐVÁROS.

(Uj villamos vasutak.) A kereskedelmi miniszter úgy a kerepesi-úti földalatti, mint a Hungária-úti magas oszlopokra tervezett vasut terveit *alkalmasnak találta a kivitelre*, s elrendelte mind a két vonalnak közigazgatási bejárását. A magas vasut vonalán, amely a nyugati pályaudvart a Hungária-úton át a ferenczvárosi rakodóparttal köti össze, február 28-án, a kerepesi-úti földalattin pedig, amely az Eskü-tértől a czinkotai helyiérdekű vasutig halad, márczius 3-án lesz a bejárás. Mind a kettőt *Mándy* Lajos miniszteri tanácsos vezeti.

(A pénzügyi bizottság.) A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ma délelőtt ülése volt. *Polónyi* Géza indítványára *Heltai* Ferencz, *Rácz* Károly, *Császár* Jenő, *Steiger* Gyula és *Herzog* Péter hozzászólása után elhatározta a bizottság, hogy üléseit ezentul pénteken délutánonként fél órkor tartja. Ezután megalakította a bizottság a telekaladó, vasuti, pénzelhelyező és javadalmi albizottságokat. A tűzoltóság fizetésének rendezése is napirenden volt, de ennek tárgyalását *Heltai* Ferencz indítványára elhalasztották.

(A tisztviselők inkompatibilitása.) A tanács felhívta a főváros összes tisztviselőit, hogy mindenféle magánvállalatnál, betegsegélyző pénztárnál stb. viselt állásairól azonnal mondjanak le. A melékjövendelem inkompatibilis a tisztviselői állással.

Nagy szomorúságot okozott ezzel a tanács majd minden ügyosztályban. Csak egy dolog van, ami némi vigasztalásul szolgálhat a busongóknak, hogy majd ha valahogy örökösödés vagy osztályorsójáték után kikerülnek a poros akták közül s a legszen- tebb polgári jog besodorja őket a köztörvényhatósági tagok sorába, akkor kipótolhatják a mostani vesz- teséget és szerezhetnek inkompatibilitást, amennyi tetszik.

(A mester-utoza.) A főváros legöregebb utca- szélesítési ügye, a mester-utoza szabályozása, ma ismét szóba került a pénzügyi és gazdasági bizott- ságban. *Virava* József sürgette ennek az évtizedes kérdésnek a megoldását, amitől az egész Ferencz- város fejlődése függ. *Polónyi* Géza pártolta az ügyet, de figyelmeztette a bizottságot a főváros pénzügyi bajaira. *Steiger* Gyula indítványára abban állapod- tak meg, hogy véglegesen két hét múlva határozzanak, amikor a kisajátítási albizottsággal és a mérnöki hivatallal javaslatot terjesztetnek elő.

VIDÉK.

(A flumei közigazgatási bizottság ülése.) Annyi sok vizsály és okvetellenség után mégis csak megalakult Fiumében a közigazgatási bizottság. Megalakult s nyomban megkezdette működését, gróf Szapáry László kormányzó elnöklése alatt.

A kormányzó megnyitván az ülést, üdvözölte a megjelenteket s kifejezést adott abbéli reményének, hogy az újonnan megalakult közigazgatási bizott- ság csakis a haza és a város javára fog működni. Ezután felolvasták azt a miniszteri rendeletet, amely meghatározza, hogy a flumei közigazgatási bizottság tagjai kik lehetnek.

Majd a kormányzó konstataulta, hogy úgy a hivatalos, mint a magisztrátusbeli tagok jelen van- nak. A rapprezentanzából, minthogy az fel- oszlattatott, nem nevezhetett ki tíz tagot s a polgármesteri állás sem lévén betöltve, a polgár- mester sem vehet részt az ülésben, mindazonáltal a miniszteri rendelet 4 §-a értelmében a közigazga- tási bizottságot megalakultnak jelenti ki. Ezután dr. Dietrich felolvasta a belügyminiszternek a köz- igazgatási bizottsághoz intézett azt a leiratát, amely arról szól, hogy miként járjon el a bizottság olyan- kor, amikor a kormány olyan magyar törvényeket akar Fiumében életbe léptetni, melyek a város javát vannak hivatva előmozdítani.

A kormányzó hol magyarul, hol olaszul beszélt, a bizottság tagjai szintén.

Dr. Dietrich a közigazgatási bizottságra vonat- kozó összes törvényeket és miniszteri rendeleteket fölolvasta, még pedig magyar és olasz nyelven.

Azután megállapították, hogy minden hónap második hetének hétfőjén ülést tart a közigazgatási bizottság.

Következett a fegyelmi bizottság tagjainak ki- nevezése. Az elnöklő kormányzó megjegyezte, hogy ennek a bizottságnak — melynek elnöke a kor- mányzó, — négy tagból kell állania, kik közül kettő városatya kell, hogy legyen. Minthogy azonban jelenleg rapprezentanza nincs, a fegyelmi bizottsá- got azonban a miniszteri rendelet értelmében meg kell alakítani, ez a bizottság egyelőre csak a két kormány-közegből fog állani. Ezek után indítvá- nyozza, hogy a kormány részéről a két rendes tag dr. Gaál Tibor miniszteri tanácsos és dr. Feichtinger pénzügyigazgató, a póttag pedig Donáth Imre tanfel- ügyelő legyen. A bizottság elfogadta ezt az in- dítványt.

A börtönügyi bizottság tagjai dr. Gaál Tibor, Hajnal Antal műszaki tanácsos és dr. Pillepich Agoston tisztiorvos lettek. Végül megbeszélték a közigazgatási bizottsághoz benyújtandó ügyek és javaslatok benyújtási módjait.

Mint flumei levelezőnk táviratozza, az el- lenzékeskedő autonomisták körében nagy a le- hangoltság. Már látják, hogy a passzivitással nem sokra mennek, mert napról-napra tért ve- zűjtenek. Hozzájárul még a lehangozóságukhoz az a körülmény is, hogy a mai nap során a fel- szólamlások következtében az Adria tengerhá- jós társaság és a leszámítoló bank hivatalnokai közül hatvanat felvettek a törvényhatósági vá- lasztók közé s így a liberális választók már

eddig mintegy kétszázan vannak. Az autono- misták szerint azért még mindig ők vannak többségben s bizton remelik, hogy 1899-ben legalább még ötszáz új autonomistát fognak behozni.

(A „Toldy-kör“ közgyűlése.) A pozsonyiak derék irodalmi társasága, a „Toldy-kör“ tegnap tar- totta *Thaly* Kálmán országgyűlési képviselő elnök- lete alatt évi közgyűlését, mely alkalommal az elnök az egyesület céljait fejtegette és vázolta a lefolyt évben kifejtett soknemű tevékenységét. Hogy a de- rék kör közel negyedszázadon át mily lelkesen tölt- tette be hivatását, arról ma már a tények, a meg- erősödött s hódító magyarság beszélnek ékesszólóan. Az évi jelentések meghallgatása után tisztujítás kö- vetkezett. Elnök lett egyhangulag ismét: *Thaly* Kálmán, alelnökök: *Sohár* P. és dr. *Pávay* Vajna, főjegyző: dr. *Kossutány* Ignác, háznagy: dr. *Nagy* Olivér.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Ugron Gábor az államfogházban. Ugron Gábor holnap kezdi meg a pestvidéki törvényszék fogházában 8 napi államfogház-büntetését, amelyet a törvényszék a Kossuth Ferenczcel vívott pár- bajáért mért rá. Ugron Gábor a pestvidéki törvény- széki fogház ugyanazon tágas czellájában üli le büntetését, amelyben párbajvétség miatt báró *Atzél* Béla ülte le a rá kiszabott büntetést.

— Ajtay Sándor és Friedmann Bernát. Egyik esti lapban olvassuk a következőket:

„Elmaradt ünneplés. *Ajtay* Sándor orvos- tanár ünneplését tervezték mára tisztelői az or- vosi karból és növendékei abból az alkalomból, hogy a *Gárdos*-féle bűnpör tárgyalásakor a védő- ügyvéd akadékoskodásával szemben megvédte az orvosi kar tekintélyét. Ez az ünneplés elmaradt, mert a tudós tanár kitért minden ováció elől.“

A tudós tanár ur bizonyosan azért tért ki minden ováció elől, mert ő maga is meg van győ- ződve arról, hogy az ovációt meg nem érdemli, és bizony semmit sem tesz ő az orvosi kar tekin- télyének megóvása érdekében.

Ajtay Sándor ur már régóta törvényszéki orvosszakértő és jól tudja, hogy helytelenül járt el akkor, midőn a védőügyvéd kérdéseire megtagadta a feleletet. Dr. *Ajtay* ur tudja, tudnia kell, hogy a védőügyvéd ép olyan fontos tényezője az igazság- szolgáltatásnak, mint a közvédlő, vagy bármelyik tagja a bíróságnak és jól tudja, tudnia kell azt is, hogy a védőügyvéd nem az elnök útján, de köz- vetlenül intézheti kérdéseit a tanukhoz ép úgy, mint a szakértőkhöz. Ez a megállapodott gyakor- lat s dr. *Ajtay* nem említhet föl egyetlenegy oly esetet sem, amikor a bíróság ettől a gyakorlattól eltért volna. Az új bűnvádi perrendtartásba már be is foglalták azt a szakaszt, hogy a védő a szakértőhöz közvetlenül intézheti kérdéseit. Akkor tehát, amidőn dr. *Ajtay* ur megtagadta a feleletet dr. *Friedmann* Bernát kérdéseire, *határozottan hibát követett el*; megszegte kötelességét és semmi- nemű ovációra rá nem szolgált. Ha dr. *Ajtay* urnak, mint szakértőnek derogál az, hogy a védő kérdéseire felelnie kell, hagyja abba orvosszakértői funkcióját, amiért különben tisztességesen díjazták s engedjen helyet olyan szakértőnek, aki az igazságszolgáltatás minden egyes tényezőjének készségesen megadja a felvilágosításokat.

Megemlítjük e helyen azt is, hogy *Ajtay* Sán- dor ur az utóbbi időben a szakértői vélemények körül is „különös“ eljárást tanusított. *Jogi kérdé- seket mérlegel és vitat*, tanuvallomásokból von következtetéseket, enyhítő és súlyosító körülménye- ket ajánl a bíróság figyelmébe, holott az ő feladata nem lehet egyéb, mint az egyes konkrét esetekben fölvetett kérdésekre *tárgyilagoss* feleletet, véleményt adni. Egy végtárgyaláson példának méltóan történt, hogy amikor egy terhelt tanút kihallgatták, hirtelen közbe- szólt: *Kérem ezt a nyilatkozatot jegyző- könyvbe venni!* Természetes, hogy összetűzött a védővel, aki tiltakozott az ellen, hogy a törvényszéki orvosszakértő a vádhatóság álláspontjára helyezkedve mondjon véleményt.

Szóval: dr. *Ajtay* nagyon helyesen járt el akkor, midőn kitért a növendékek ovációja elől.

A méreggyűjtő.

— Az ítélet. —

Gárdos elítélték. Ez a mai nap szenzációja. Az ítélet elé lázas érdeklődéssel néztek mindenfelől. Mert hiszen a bizonyító eljárás pozitív terhelő bizonyítékot nem szolgáltatott, és maga a közzététel is a közvetett bizonyítás alapján kérte Gárdos elítélését.

A bíróság az összetett bizonyítékokból állapította meg Gárdos bűnösségét és életfogytig tartó fegyházra ítélte.

Érdekes az ítélet megokolásának az a része, mely a „szerelemi házassággal” foglalkozik.

— Igaz ugyan — ugymond — hogy szerelemből vette el a feleségét, de az nem volt magasztos szerelem, hanem csak érzéki szerelem. Az efajta szerelem pedig nem megalapítója a boldogságnak. Bizonyítva van, hogy a vádlott a házasságon kívül kereste azt a boldogságot, amelyet otthon nem talált, és ez a szenvedelme annál erősebb volt, mert meghallgatásra nem talált.

Ember ember hátán szorongott az esküdtzéki teremben és néma csönd váltotta fel a nagy zsvajt, midőn az ítélő tanács megjelent.

Pontban tizenkét órakor vezették elő Gárdos Lajost, aki emelt fővel lépett a bíróság elé és nyugodtan nézett elébe a kihirdetendő ítéletnek.

Nyugalma akkor sem hagyta el, amikor megtudta, hogy megállapították bűnösségét és életfogytig tartó fegyházra ítélték.

Főlegbezt ő is, a közzététel is. Ez utóbbi súlyosbítás céljából appellál, azaz a szabadságvesztés-büntetés helyett halálbüntetést kér.

A törvényszék ítélete a következő:

Ő felsége, a király nevében:

A budapesti királyi büntetőtörvényszék gyilkossággal és hamis tanúzásra való csábítással vádolt ifjabb Gárdos Lajos bűnügyében a következőképpen

ítélt:

A törvényszék a hamis tanúzásra való csábítás alól fölmenti a vádlottat, ellenben a gyilkosság büntetésében bűnösnek mondja ki s a 91. §. alkalmazásával életfogytig tartó fegyházra s tíz esztendei hivatalvesztésre íteli. Elmarasztalja továbbá az eljárás és rabtartási költségekben is.

Az ítélet megokolása ez:

Gárdos Lajosné mintegy négy esztendei házasság után 1897. márczius 23-án váratlanul meghalt. Az elhunyt édesanyjának ama följelentése, hogy az aszszonyt a férje ölte meg, megindult a vizsgálat, melynek a halál okát és okozóját volt föladata kideríteni. Közvetlen bizonyíték híján a logika örök törvényeire kellett alapítani a következtetést. A bírósági vegyész aggodó óvatossággal megismerkedett szakvéleményét mérlegelve, bizonyítottan vette a bíróság, hogy a holttestben morium találtatott, mely a Pelargi- és Husemann-féle módszer szerint való próbánál az összes színreakciókat mutatta. Egymagában ez a körülmény nem győzte meg a bíróságot, mert nincs kizárva, hogy ez a módszer is nem fog-e abban a sorban részesülni, melyben a Vitalin-féle módszer részesült. Éppen azért, hogy a bíróság az e módszer által előidéztetű esetleges tévedéseket elkerülje, figyelembe vette a boncolás eredményét s a tanúk által tapasztalt körülményeket. Gárdos Lajosné már este nyolcz órakor olyan tünetek mutatkoztak, melyek a mérgezésre vallanak igaz, hogy ezek a tünetek embóliánál is előfordulnak, de tény az, hogy a boncolás eredménye az embóliát teljesen kizárja. Mint-hogy tehát a természetes halál ki van zárva, mint-hogy a vegyi vizsgálat a holttestben moriumot talált, a törvényszék nem tehette magáévá a védelem amaz álláspontját, hogy a halál oka örök rejtély.

Midőn a törvényszék a halál okozóját kereste, azt másban, mint a vádlottban föltalálni képes nem volt. Ritter Róza nem adhatta Gárdos Lajosnének a mérget, mert neki nem állott érdekében az aszszony elemésztése s a csöppeket maga Gárdosné kérte tőle. Az öngyilkosság ki van zárva, mert Gárdosné nem volt az a nő, aki eldobja magától az életet, hogy vetélytársán... helyet csináljon. Ellentmond az öngyilkosságnak, hogy örömet fejezte ki a szemecses szülés fölött és kívánságát az élethez. A vádlottnak megvolt az oka, az eszköze s az alkalma az öléshez.

Megvolt a vádlottnál a halál bekövetkezésének tudata is, amit az a párbeszéd is bizonyít, mely

közte és Poros Krisztina közt lefolyt. Ez a nyilatkozata és viselkedéséből biztos következtetést enged a szándékára. De biztos következtetés vonható a halál bekövetkezése után való viselkedéséből is. Alig, hogy meghalt a felesége, kérieli anyósát s rábírní igyekszik, hogy odázza el a följelentést. Mikor szemébe vágják a gyanút, olyan nyilatkozatot tesz, mely az ártatlansággal össze nem egyeztethető.

A szándékosságot már maga a mérgezés involválja. De jöllehet a bíróság a szándékosságot megállapította, alkalmazta a btk. 91. szakaszát, mert figyelembe vette a vádlott gyöngye jellemét, mely csaknem ellenállhatatlanul sodorta őt a bűnbe.

Az elnök: Megértette az ítéletet, Gárdos?

Gárdos: Igenis, megértettem.

Az elnök: Főlegbezt-e az ítélet ellen?

Gárdos: Főlegbezt, mert teljesen, de teljesen ártatlannak érzem magam.

A védő: Én is főlegbezt, s mert indokokat nem adok be, kérem az iratoknak a királyi táblához való sürgős fölterjesztését.

Az elnök: Az ügyész ur megnyugszik az ítéletben?

Az ügyész: Főlegbezt a büntetés súlyosbítása végett.

Az elnök: A törvényszék a bejelentett főlegbeztéseket elfogadja és az iratokat fölterjeszti a királyi táblához. A végtárgyalást berekesztem.

Es Gárdos Lajost visszakisérték a fegyházba. A szenzáció tárgyalás véget ért.

A diplomás képtolvaj.

— Dr. Lenkei Béla bűnügye. —

Ma tárgyalta a budapesti törvényszék Lenkei Béla orvos lopási bűnpörét.

Fiatall ember, alig 27 esztendő. Szánalmat kelt mindenkiben, amint lesütött szemekkel, szégyenkezve helyet foglal a vádlottak padján s amint fejét lehorgasztva mereven maga elé bámul. A fegyház nagyon megviselte. Arcza halotthalvány, szemei beesettek. Letartóztatása óta sokat, nagyon sokat szenvedhetett.

Nem tagadja a lopást, de azzal védekezik, hogy benső kényszer, valamely ismeretlen ösztön kergette a bűnbe. Azt akarja elhitetni a bírakkal, hogy öröklött elmebaja van.

A végtárgyaláson Sárkány József bíró elnököl, a vádhatóságot Mészáros Tivadar királyi ügyész képviselte; a védői székben dr. Frank Salamon ügyvéd foglalt helyet. Jelen voltak a végtárgyaláson Ajtay Sándor és Moravcsik Ernő orvosszakértők is.

A vádlelvi.

A vádhatározat a tényállást a következőkben ismerteti:

Az országos képtár bormánybiztosa panaszkolta a rendőrség előtt, hogy 1897. márczius 31-én két darab, egyenkint 4000 frank értékű képviselei Van der Neer-nek „Város a folyó partján” és Murillo-nak Szent József a gyermek Jézussal című képet dr. Lenkei az országos képtárból eltalajdonította és pedig olyképen, hogy az eredeti képeket két darab színyomattal helyettesítette. Bécsben vallotta meg, hogy a szájában elrejtett kis kulcs a budapesti álló-úti klinika szekrényét nyitja, ahol a képeket elrejtve tartja. A képeket e helyen meg is találták. A képtolvaj-orvos ellen folyamatba tett vizsgálat folyamán az is megállapíthatónak látszott, hogy ő lopta el a képzőművészeti társulat városi ligeti műcsarnokának VII. sz. terméből Vinerelle Thome, belga szobrász által készített és 1000 forint értékű képviselei Medusa feje című szobrocskát és azt Mannheim zálogosnál 80 forintért elzalogosította s a zálogszedulát aztán zártburítékban elküldte a műcsarnokba. Ezt a bűncselekményt tagadja ugyan Lenkei, de több tanu vallomásaival beigazoltan látszik, hogy a tolvaj ez esetben is ő volt.

A törvényszék kétrendbeli lopás büntette miatt vád alá helyezte Lenkei, akit a bécsi országos törvényszék néhány hónap előtt a Cerny-féle képtárban elkövetett lopás miatt két évi súlyos börtönnre ítél.

A vádlott kihallgatása.

Lenkei Béla az általános kérdésekre elmondja, hogy sátorlaja-újhegyi születésű, 27 esztendő, izraelita vallásu, gyakorló orvos.

Az elnök: Két bűncselekménnyel vádolják. Az egyik az, hogy márczius 31-én az országos képtárból két képet lopott.

A vádlott: Beismerem.

Az elnök: A másik vád az, hogy a műcsar-

nokból egy ezüstözött elefáncsont szobrot ellopott. Ezt is beismeri?

A vádlott: Azt tagadom.

Az elnök: Mondja el, hogy lopta el a képeket?

A vádlott: Magammal vittem a képtárba két olajnyomatu festményt. Az eredetieket egy kis falapáccsal kiemeltem és helyökbe tettem a magammal vitt képeket.

— Nem félt, hogy rajtakapják?

— Tizenhét terem van, a termekben van hat — nyolcz kiszolgált honvéd s ezek bizony nem igen ügyelnek a képekre, s aztán a véletlenre is bízom, könnyű is volt kilesnem, mikor nem igen ügyelnek az örök.

— Mi késztette arra, hogy lopjon?

— El voltam keseredve s valami belső ösztön, kényszer hajtott rá.

— Igen ám, de ez a cselekménye a büntető törvénybe ütközik?

— Én erre nem gondoltam, cselekedetemnek részleteit, a kivitel módjait én meg nem állapítottam, ugyszólván nem is tudtam, mit csinállok, hiszen csak pár pillanatig tartott az elhatározás és csak pillanat szüleménye volt az a benső kényszer, az ismeretlen ösztön.

— Csakhogy ön a vizsgálat elején azt mondta, hogy zilált anyagi viszonyok kergették a bűnbe; tartozott fűnek-fának, pénze nem volt, ezt vallotta háromszor, csak negyedszeri kihallgatása alkalmával említette, hogy benső kényszer üzte a bűnös cselekedetre.

— Majd megmondom, hogy miért,

— No, kíváncsi vagyok!

— Az elfogatás-okozta meglepetésben mondtam a vizsgálóbírónak, hogy valamit mondjak.

— Ön intelligens ember, tudja, mit beszélt a vizsgálóbíró előtt, aki kérdezte önt s ön a kérdésekre felelt.

— Nem értettem a vizsgálóbíró kérdéseit!

— Ön kérdés nélkül is elmondhatta volna az egész dolgot.

— Erre nem is gondoltam.

— De hiszen ez a lopás is olyan, mint a bécsi, ott is azért lopott, hogy eladja a képeket.

— Nem azért loptam a képeket, hogy eladjam.

Leszámazásom az oka, mely nagyon terhelt... (Hosszasan gondolkozik, néhány érthetetlen szót mormog, aztán sirva fakad.)

— Üljön le, nyugodja ki magát, addig kihallgatjuk Kammerer Ernőt.

Kammerer Ernő, országgyűlési képviselő, az országos képtár kormánybiztosa vallja, hogy az ellopott képek értéke hivatalos becslés szerint 8000 frank. A képtárnak nincsen kára, mert a képeket visszakapták.

Az elnök (a vádlotthoz): Most már talán összeszedte magát. Beszéljen tovább.

A vádlott: Sokat foglalkoztam képekkel, tudom, hogy egy Murillo-kép manapság eladhatatlan. Minden műbarát, képereskedő tudja, hol függ a Murillo-kép; épp a berlini képtár igazgatója irt a kérdéses képről monografiát, ez ismertetés alapján mondták valódinak az országos képtár Murillo-képét, ha el akartam volna adni, mindjárt tudták volna, honnan származik.

— De miért mondta ezt el?

— Mert Murillo-képet nem lehet eladni, erre rögtön rájönnek, mily uton került ilyen kincs az eladó kezébe...

— Látja, most milyen hangosan beszél.

— A Murillo-kép lelkesít. Engem Bécsben cselekedetem motivumaira soha ki nem kérdeztek, csak személyes viszonyaimat tudakolták.

— Tehát megmarad amellett, hogy egy benső ösztön késztette a lopásra?

— Igen s majd megmagyarázom, miért! Negyedéves orvosnövendék koromban törvényszéki tárgyalásokra jártam. Szorgalmas tanuló voltam, kitüntetéssel szigorlatoztam. A törvényszéki orvosi vizsgát is kitüntetéssel tettem le. Dolgoztam mindig s egy új orvosi műszer összeállításán járt az eszem, egy új vérzéscsillapító műszert készítettem. Ezen közben készíttem a törvényszéki orvosi vizsgára. Letettem, pedig ez nagyon nehéz feladat. Rajtam kívül csak 32 törvényszéki orvos van az országban. Bizton reméltem, hogy kineveznek, folyamodtam is Nyiregyházára. Ketten pályáztunk s bár én régebben s jobban képesített voltam, még nem neveztek ki. Ugyanígy jártam szülővárosomban, Sátorlajaujhelyen. A Rókus-kórházban 10—14 hónapig gyakornokoskodtam. Egyik osztályon megütrült a segédorvosi állás — az egész világon az a szokás, hogy a legidősebb gyakornokot nevezik ki — engem ismét melőztek. Azt is észrevettem, hogy azok a családok, a hová jártam, sanda szemmel néztek rám, észrevettem, hogy nem szívesen látnak, egészségi állapotom is megrendült (sir), a lelkiállapotom dult, zavart volt, álmatlanságban szenvedtem. Tudomásom volt arról, hogy megélhetésem problematikus, nem tudtam mit csinálni, olyan állapotban voltam, hogy azt szavakkal el nem lehet mondani (fuldokló zokogásban tör ki.)

— Tehát ön azt akarja mondani, hogy beszámíthatatlan állapotban követte el a bűncselekményt?

— Igen.

— Mikor a képeket elvitte, egyenesen Bécsbe utazott?

— Igen.

— Milyen név alatt jelentette magát Bécsben?

— Nem jelentettem be nevet.

— Másnap visszatért Bécsből s hozott magával képeket?

— Ezt is elmondom, miért. Bécsben is az üzött a lopásra, ami Budapesten.

— Szepessy bíró: Hogy jött ön arra a gondolatra, hogy képeket lopjon?

— Kérem, nekem egyszer az a gondolatom támadt, hogy az utcán körös-körül kerékpárosok töltött revolverrel a kezemből, lelővök egy pár embert... Ez is csak egy gondolat volt.

— De nem tette.

— Mert ez nem volt elhatározás, csak gondolat.

— Milyen vagyoni viszonyok között élt?

— Apám elöget küldött hazulról.

— Nem gondolt ön arra, hogy a képek értékesítéséből majd tudományos kiképzetésének költségeit szerzi meg?

— Nem, mert nekem volt lakásom, szüleim is rendezett viszonyok között voltak, erre a célra nekem pénz nem kellett.

A védő: Ön kép-amatőr volt?

A vádlott: Igen.

A védő: Voltak eredeti képei is?

A vádlott: Igen.

A védő: Nem gondolt ön arra sohasem, hogy elzalogosítsa a képeket?

A vádlott: Nem.

A védő: Gyermekkorában migrainban szenvedett?

A vádlott: Igen.

Ezután a Medúza-szobor ellopásának körülményeit kutatta a bíróság.

Benkő Kálmán, a műcsarnok igazgatója elmondja, hogy a szobor ellopása után néhány nappal a tolvaj elküldte az igazgatóságnak a zálogcédulát, és a szobrot kiváltották 60 forintért.

Manheim Károly tanu, aki édesatyja zálogházában van alkalmazva, nem ismeri fel Lenkeiben azt az embert, aki a szobrot elzalogosította.

Manheim Simon zálogházatulajdonos sem ismeri fel Lenkeiben az elzalogosítót.

Ezután a tárgyalás folytatását délutánra halasztották.

A délutáni tárgyalás.

Délután 1/2 4 órakor folytatták a végtárgyalást.

A védő bizonyítani óhajtja, hogy Lenkei Béla „degenerált egyén” s evégből több tanu kihallgatását kéri.

Az elnök: Kérem a szakértő urakat, vajjon véleményük megalkotásához szükségesnek tartják-e a védő által beidéztetni kéri tanu kihallgatását.

Dr. Moravcsik: A tanu vallomásaival mindenestre kiegészíthetjük szakvéleményünket.

A ügyész ellenzi a tanu kihallgatását, a törvényszék azonban elrendeli azt.

A beszámíthatóság kérdése.

Dr. Rácz Dezső vallja, hogy Lenkeinek Bécsben valami index-afférje volt, amiért néhányszor Budapesten párbaja is volt.

A védő: Mi az a „sok baj”?

A tanu: Nem kaphatott állást.

A védő: Hát még?

A tanu: Barátai kerülték.

Dr. Rózsa Félix orvos barátja volt Lenkeinek.

A védő: Képesnek tartotta ön Lenkeit lopásra?

A tanu: Szinte biztosra vettem, hogy valami nagy, rendkívüli dolog fog vele történni.

A védő: Tudja ön, hogy Lenkei narkotikumot használt?

A tanu: Igen. Moriumot és antifebrint.

A védő: Ön egy izben úgy nyilatkozott, hogy „ez a Lenkei egyszer még explodálni fog.”

A tanu: Ugy van. Azt gondoltam, hogy Lenkei vagy valami rendkívüli nagy ember lesz, vagy elzúlik.

A védő: Milyen volt Lenkei a társaságban?

A tanu: Nem mertem a kezét nyújtani senkinek, mert attól félt, hogy visszautasítják.

A védő megjegyzi, hogy az a bizonyos index-affér abból állott, hogy Lenkei állítólag indexet hamisított, amiért Bécsben elfogták, de kiderülve ártatlanság, csakhamar szabadijára helyezték.

Bergstein József tanu vallja, hogy Lenkei gyakran szenvedett heves főfájásban és többször panaszkodott, hogy migrainje van. Lenkei gyakran mondogatta neki, hogy degenerált származású és attól fél, hogy egyszer csak megőrül.

Rechnitz Frigyesné rendkívül ideges embernek ismeri Lenkeit.

Az orvosszakértők.

A tanu kihallgatása után a törvényszéki orvosszakértők mondtak véleményt a beszámíthatóság kérdésében.

Dr. Moravcsik Ernő eladja, hogy Lenkei nagyanyja gyengeelméjű volt, őt magát egyszer egy orvos önkivételben találta, egy nagybátyja tébolyházban volt, maga dr. Lenkei gyermekkorában ideges fejfájásban szenvedett. Ezek szerint a vádlott anyai ágról megkérdőjelezhetően terhelte. A bécsi szakértők szerint is, akik tekintélyek e téren, Lenkei „terhelte”. Konstatálták azt is, hogy a tett idején „kényszerképzetek” voltak, de súlyosabb organikus elváltozásai nincsenek, elmezavarban nem szenvedett, de tapasztalták nála a neurasthénia. Dr. Moravcsik megvizsgálásai szerint, tekintve a Lenkeit ért csapásokat is, a vádlott idegrendellenességben szenved. Mindamellett nem lehet való az, hogy a bűncselekményeket kényszerképzetek hatása alatt követte el. Elmezavarba vagy öntudatlan állapota nem volt, de idegrendszere csekélyebb ellenálló képességű, súlyos neurasthéniaja őt diszponálja bűncselekményekre, szabadelhatározási képessége korlátozva van. Dr. Ajtay e véleményhez mindenben hozzájárul.

— Lenkeit, teszi hozzá dr. Ajtay — tudomásom szerint is már kineveztek egy inézethez, de ekkor előállt az ottani orvos-személyzet s kijelentette, hogy: *Mi távozzunk, ha ez az ur közénk jön!* Az ilyenek persze elkeserítették. Ki kell azonban jelentenie, hogy Lenkeinél a btkv. 76. §-a szerint való öntudatlan állapot nem forog fenn, valamin az ellenállhatatlan erő hatása sem észlelhető.

A vád és a védelem.

A bizonyító eljárás befejeztével Mészáros Tivadar királyi alügyész terjesztette elő indítványát. A Medúza-szobor ellopása miatt emelt vádat elejté, minthogy az nem nyert beigazolást, ami azonban a képtári lopást illeti, az a vádlott beismerésével és tanu vallomásával bizonyítva van. Rámutat az orvosszakértők véleményére, majd a vádlottnak arra a védekezésére, hogy ő a képtári lopást nem nyerészkedési céllal követte el. Ez a védekezés azonban nem állhat meg, mert egyrészt — mint a bécsi eset is mutatja — a képeket eladni akarta; másrészt pedig a vagyoni haszon, mit a törvény megkíván, akkor is megvan, ha a képeket szobája díszül használja. Dr. Lenkei terhére súlyosító körülményeket fenforogni nem lát. A vádlottat elítélni kéri ugyan, de nem kívánja, hogy súlyosan büntetessék meg.

Dr. Frank Salamon védő a beszámíthatóság kérdésével foglalkozik. Kijelenti, hogy őt nem a vádlott minden áron való kiszabadításának gondolata, hanem tisztán a lélektani igazság kiderítésére való törekvés vezérelte. Lenkei elmeállapota kétes, s így nincs kizárva sem orvosi, sem jogi tévedés. Beszédét így fejezi be:

„Az emberi igazság győzelmét óhajtom én, azét az igazságot, mely miriadrésre hullva, ott él mindnyajunk szívében, melynek érvényesülését küzd az emberiség tudva és akaratlanul évezredek óta. És ez az örök, ez a végtelen, ez a folyton tartó küzdelem nem tragédiája az emberiségnek, hanem szerencsés osztályrésze. Napjainkban is tanui vagyunk és velünk együtt tanuja az egész világ annak az ádáz, kétségbeesett harcnak, melyet a világ első nemzete az igazság győzelméért életre-halálra vív. S amidőn azt veszély fenyegeti, kiáll a küzdőtérre a nemzet génuszától ihletelt férfi s felkiált nemzetéhez: *Ódadobom javamat, feláldozom hírnevem, kockára teszem becsületemet, prédául dobom az életemet: egyet akarok, az igazság győzelmét!* Tekintetes törvényszék! Egyet akarok, az igazság győzelmét; ennek nevében kérek ítéletet.”

Az elnök: Lenkei! Kíván ön személyesen is védekezni?

Lenkei: Igen. Tekintetes törvényszék! Van-e ember, aki állítani meri, hogy ha azokon ment volna keresztül, amiken én s hozzá köros állapotú is, vissza tudná magát tartani bizonyos törvénytelen cselekményektől, Nekem megvannak az én tudománys nézeteim, így például az, hogy *szabad akarat nincs* is s nincs különösen, ha az körosan befolyásolva van. Tudom, hogy őrös szalmát csépelek, mert ezt a nézetet a jogás egysem fogadja el. Arra kérem csak a bíróságot: büntessen úgy, hogy ne kelljen többet elszemvednem, mint azt a két évet, melyet Bécsben mártek reám.

Az ítélet.

A törvényszék Lenkei Bélát lopás bűntette miatt egy esztendő börtönre és három évi jogvesztésre ítélte. Az ítéletet közlik a tudományegyetemmel és Lenkei fölöttes katonai hatóságával.

Lenkei Béla megnyugodott az ítéletben; tudomásul vette azt a kösvádó is és így az ítélet jogerős.

A tárgyalás este 8 órakor ért véget.

SPORT.

† Grand Prix de Monaco. Nizzából távira tozzák: A mai második versenynapnak, mely szintén nagy látogatottságnak örvendett, kimagasló eseménye volt a Grand Prix de Monaco (akadályverseny-handicap, 40.000 frank, 4400 méter), az egész meeting legértékesebb versenye, mely oly nagy meglepetéssel végződött, minő még a francia turf is ritkaság. A futamban 18 ló vett részt, ezek egy része albukott és az eredmény a következő lett: Comte d'Espous de Paul 5 éves La Belle

Ferromiér 63 kg. 1
Marquis de Villamejor idősb Padlock 71 kg. 2
Mons. G. Ledat 6 éves Guettehou 63 kg. 3

Totalizateur 713 : 10 frank a győztesre, helyre; 122, 97 és 37 : 10. Az előzetes könyvfogadásokban győztes ló 1 : 16 ellen állott.

† Ritka madarak. Gróf Sérényi Béla vadászterületén ritka példányú fészánt lőttek, melynek farkhossza 165 centiméter. Ugyanilyen fészánt ejtettek el 6 Felsége sziget-monostori területén, melyet gróf Szapáry László hozott aggatékra. A hajtásba hat-hét darab ilyen csodaszép madár került, melyeknek hosszú, zászlószerű farkuk uszott utánuk s a legjobb lövőket is zavarba hozta, e miatt került a fejedelmi vadakból csak egy darab aggatékra. Nemrég Gajári Ödön képeiselő is lőtt egy fészánt, melynek ragyogó tollu kakasfeje, többi része pedig tyúk volt; Ugron Gábor szintén területekre hozott egy pompás tollazatú fehér fészánt-kakast.

† Egér-kiállítás. Mig más országokban ló-, kutya- és szarvasmarha-kiállításokat rendeznek, addig a különczködésre hajló angol nép *egérkiállítást* rendez. A napokban Londonban a Stratford-by-Bow-on voltak közszemlére téve a fura kis állatok. Százhetven darab különböző színű és formájú parányi jószág. Volt ott fehér, sárga, fekete, szürke és tarka; valamennyinek hosszú vékony volt a farka. Kutyákat, macskákat kiállítottak a területről, hogy a kedvencz férgek egész biztonságban legyenek. A ketreczek körül lépten-nyomon kutya- és macskacsapdák voltak felállítva. Hogy melyik kiállított egéré lett az első díj, arról nem szólnak az angol lapok.

NYILTTÉR.

Húszas február 11-én
Eugen herceg szobor sorsjegyek 50kr.
Főnyer. 75.000 kor. értékben. Ajánlja:
Magyar ipar- és kereskedelmi bank V. nádor-utca 4. sz.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, jan. 17. Irányzat nyugodt. Májusi járad. 102.10, Ezüst járadék 102.—, Osztrák aranyjáradék 103.25, Magyar aranyjáradék 99.90, Magyar korona-járadék —.—, Osztrák hitelrészvény 223.50, Osztrák-magyar államvasut 146.—, Déli vasut 35.40, Elbe völgyi vasut 123.50, Osztrák bankjegy 169.90, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.85, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.85, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.37 1/2, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 95.—, Laura-kohó 183.60, Harpeni 183.30, Olasz központi vasut 135.75, Török sorsjegy 117.60. Az utóközszed: Osztrák hitelrészvény 223.60, Osztrák-magyar államvasut 146.—, Déli vasut 35.40, Magyar aranyjáradék 103.25, Disconto-társaság 202.80.

Hamburg, január 17. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 801.25. Az irányzat csendes.

Páris, január 17. Irányzat szilárd. Uj 3%-os francia járadék —.—, 3%-os francia járadék, 103.22, 3 1/2%-os francia járadék 107.40, Osztrák-magy. államv. 735. Ländenbank 484, Osztrák aranyjáradék 103.90, Déli vasuti elsőbbség 390.—, Alpeshány 314.—, Török dohányrészvény 296.—, Török sorsjegy 114.—, Olasz járadék 94.50, Spanyol kölcsön 60.88, Meridional 684, Ottomán bank 564.—, Rio Tinto 686.—, Debeers 764.50, Eastland 125. Chartered 83.50, Randfontein 54.—

New-York, január 17. (C. T. B.)

	január 17. cents	január 18. cents
Buza január	100 1/2	99 1/2
májusra	92 1/2	92 1/2
júliusra	85 1/2	85 1/2
Tengeri májusra	84	84 1/2

Chicago, január 17. (C. T. B.)

	január 17. cents	január 15. cents
Buza májusra	90 ⁷ / ₈	90 ¹ / ₂
Tengeri májusra	28 ⁷ / ₈	29

Mezőgazdaság.

Teatermelés Magyarországon. Gróf Zichy Jenőnek támadt az az ideája kelatáziai utazásából, hogy jó volna Magyarországon teát termelni, mert — mondá a nemes gróf — a Kaukázusban is hideg van, már pedig ott „állítólag” több év óta termelnek teát. Darányi földművelésügyi miniszter az eszme felmerülte óta figyelemmel kísérte az ügyet és nyilván intervenciójára történt, hogy Ugron István, tífiszi alkonzul, jelentést küldött a miniszternek, amelyben gróf Zichy Jenőnek állításait a kaukázusi teatermelés ügyében rektifikálva, azt írja, hogy a teatermelés még ott is csak a kísérlet stádiumában van, jöllehet a telet a védett tengerpartokon öt év óta jól kiállja. Ambar Ugron nézete szerint nálunk kevés oly hely fog találkozni, hol a teanövény takaró nélkül képes lesz áttelelni, a miniszter mégis intézkedett kínai követtségünk útján, hogy ezer teacsemete a „viridisima” fajtából megküldessék. Ezen csemeték egyes melegebb és védetebb fekvésű borvidékeken lesznek kísérletezésre kiszelve.

Ipar és kereskedelem.

Az argentiniai buza. Fiuméből kapjuk azt a távirati értesítést, hogy az ottani hajófuvarpiacra kereslet mutatkozik, buza fuvar iránt a Laplata államokból Fiumébe és Trieszthe tavaszra leendő szállításra. Tudósítónk hozzáteszi, hogy ez az érdeklődés budapesti és bécsi gabonakereskedők részéről nyilvánul és hogy egyelőre csak kalkulációról lehet szó, mert valószínűsítés Laplata-buzában egyáltalában nem jött létre. Nekünk is úgy tetszik, hogy itt csak a kontremiben lévő buzaspekulánsok manőveréről van szó.

Tiszta indigo B. A. S. F. Ez a két szó s a melléje tett négy jelző betű a hó 15-ike óta a vegyi tudományok egy óriási haladását, az angol világkereskedelemlnek pedig egy szintén óriási vereségét, számokban és pénzben kifejezve, 150.000.000 forintnyi veszteségét jelenti. Ekkora ugyanis az az összeg, amelyet évenként az angol kereskedők a londoni indigo-aukcióból bevettek. Ausztria-Magyarország is körülbelül 10 millió forintot hagyott évente Londonban indigóért. Most azonban a helyzet alaposan megváltozott. Mint már megemlítettük, német tudósok évtizedek óta azon fáradoztak, hogy az indigót vegyileg előállítsák. 1881-ben sikerült is Bayer müncheni vegyészeti tanárnak az indigót szintetikus úton előállítani, de az előállítás oly költséges volt, hogy gyári előállításra gondolni sem lehetett. Nem sokára rá Haumann tanár is más módon állított elő indigót, de ez is drága volt. Végre egy németországi „anilin és szódagyár” vegyészeinek sikerült a rendkívül drága indigót, miután már 1895-ben propilsavból készült indigót hoztak forgalomba, (mely azonban minőségre nézve nem versenyezhetett a természetes indigóval) kőszénkátrányból előállítani. Hogy hogyan, az a titkuk. Az új indigó tehát rendkívül olcsó anyagból készül (A kőszénkátrány ára Németországban 3 márka) s nem lehetetlen, hogy az indigó ára, mely most 760 ft per métermázsza, Budapesten per kilogramm 10 ft. le fog szállni 80—100 forinttra, vagy pedig még alábbra is. Az említett német gyár e hó 15-ikén hozta először forgalomba új termékét, még pedig „Tiszta indigo B. A. S. F.” jelzés alatt, 4 márkával kilóját. Az indiai árunak az ára 12 márka volt. Az új indigó teljesen egyenrangú a természetes indigóval.

Kőbányai sertéspiac, január 17. Magyar elsőrendű: Fiatal: híz (páronként 320 kilogrammon feleli súlyban) 50—51 krajczár. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 51—52 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 49—50 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 48—49 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47¹/₂—48¹/₂ krajczár. Sertéslétszám: 1898. január 15. napján volt készlet 18.102 drb, január 16-án felhajtott 1875 drb, január 16-án elszállított 965 drb, január 17-én maradt készletben 19.012 darab. A hízott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, január 17. A ferencvárosi petrolumraktárnál levő székes fővárosi konzum-sertésvásárra 1898. január 15-én érkezett 49 drb. Készlet január 15-éről 292, összes felhajtás 341 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 143 drb.; elszállítatlan maradt 198 drb. Napi árak: 120—180 kilós 48—49 kr., 220—280 kilós 48—49 kr., 320—380 kilós 47—48 kr., öreg nehéz 47—48 kr., malacz 33 kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti birkavásár. Január 17. A mai birkavásárra felhajtottak 985 darab hizalt ürüt és 200 darab feljavított juhot, összesen 1185 darabot. Az egész felhajtás eladatott. Napi árak: Hizalt ürű páronként 14—17 forint, 100 kilónként élő súly szerint 17—18¹/₂ forint, feljavított juh 11—13 forint, páronként, 100 kilónként élő súly szerint 15¹/₂—16¹/₂ forint. A birkavásár lassu lefolyású volt.

Bécsi vágómarhavásár, január 17. A mai vásárra felhajtottak: 2700 darab magyar, 486 darab galicizai, 230 darab bukovinai, 743 darab németországi, összesen tehát 4159 darab szarvasmarhát, e között volt 926 darab sovány marha. A mintegy 300 darabbal kisebb felhajtás dacára sem az irányzatban, sem az árakban változás nem állott be. Jegyeztetett 100 kilónként élő súlyban: magyar hízóör I. minőségű 37—39 frt, kivételesen 40¹/₂ frt, II. min. 30—35 frt, III. min. 26—29 frt; német hízóör I. min. 40—42,50 frt, II. min. 35—39 frt, III. min. 29—34 frt, galicizai hízó ökör I. min. 37—39 frt, II. min. 31—35 frt, III. min. 27—30 frt; paraszt ökör 21—25 frt, bika és tehén 18—32 frt.

Közlekedés.

Posta és távirat közli tarifa jelent meg Havlin Vilmos (Budapest posta- és távirat-igazgatóságnál) kiadásában, mely jól kezelhető kemény papírra nyomtatva, tartalmazza az összes európai díjszabásokat, oly módon csoportosítva, hogy a nagyközönség mindennemű postaküldeményét maga megdíjazhatja s így előre már tájékozva van, mennyibe kerül a küldemény továbbítási díja. Megrendelhető bármely posta- és távirat hivatalnál, vagy a kiadónál. Ára 25 krajczár, mely összeg beküldése után bárhová bérmentve küldetik meg.

Az államvasutak szállítási irodája. A m. kir. államvasutak igazgatósága a Lipótvárosban (V. ker., Arany János-utca 19. sz. alatt) szállítási irodát rendezett be, hol gyors- és teherdarabú szállítványok az összes állomásokra feladhatók. Ez iroda előleges értesítés ellenében jutányos szabványárak mellett gondoskodik a küldemények háztól való elszállításáról is és közvetíti egy a helybeli, mint az átmenő vámköteles küldemények elvámolását.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 17.

Ma sem volt említésre méltó mozgalom a gabonapiacra. Meglehet, hogy e határozatlan helyzet még néhány hétig nem változik, mert nincs kilátás arra, hogy a hangulat két legfőbb rugóját, a kínálatot és a keresletet a közel jövő jelentékenyen alterálná. Az árukínálatok alig gyarapodhatnak, mert nincs honnan és nem apadhatnak, mivel már ugyanis lezárultak a minimálisra. Másrészt a vételkedv sem fog a jövő hetekben tetemesen fellendülni, mivel a malmok tevékenységére olomsúlyként nehezedik az aránylag nagy liszt készlet, bár igaz, hogy másrészt redukálni is hajos lesz a vásárokat, miután a malmok nyerstermény raktárai konganak az ürességtől és valamit csak kell örlöni. Így tehát még néhány hétig tovább vegetálhatunk, mignem a forgalom szabályozóinak valamelyikében fordulat be nem áll. Egyelőre nem nevezhető lanyhának az üzlet, mivel ily teljes pangás közepette és a magas árak mellett elég szép eredmény, ha a jegyzések félig meddig fennmaradnak.

Vannak optimisták, akik már holnapra várnak gyökerees változást, mivel a földművelésügyi miniszterium által kiadandó jelentés a vetések állásáról, állítólag, a mezőgazdasági állapot további rosszabbodását fogja feltüntetni. Értesüléseink szerint a gazdasági tudósítók január 15-én beküldött tudósításai tényleg kedvezőtlenek, de valószínűtlen, hogy ez nagyobb mozgalmat okoz majd a határidőpiacra, mert ez a piac mostanában — nagyon neptelen. Tengerire nézve ugylátszik elvesztettük eddigi csehorzági vevőinket, mert ott 6 forint

15 kron kínálják az orosz kukoriczát (elvámolva, prágai paritás) míg a mienk 6.40 frton alul oda nem gravital. Rozsban meg saját piacunkon támadt konkurensünk: a román származék, amely annyiban is veszedelmes versenytárs, mert jóval a mi jegyzéseinken aluli árak mellett kapható (Ma is elkelt egy tétel oláh rozs). különben oláh árpát is kínálnak. Ami a külföldi piacokat illeti, Amerikában tegnap egy centtel emelkedtek az árak, mivel a kiviteli kereslet nagyobbodott, ami az Angliába való heti export kimutatásából is kitünik. E kimutatást holnap közöljük.

Berlinben és Párisban szilárd az üzlet, mivel a nyugateurópai termelő országokban aggodnak a hótalan és esetleg kemény tél következményei miatt. Berlinből különben jelentik, hogy a spekuláció tétlen, mert a határidőüzlet beszüntetése következtében importra nem nyílik alkalom. Egyáltalában a terminforgalom eltörlése nyomasztólág hatottak áralakulásra. Más években már összel összevásárolt az úzerkedés roppant mennyiségű gabonát és beraktározta a tétéleket, míg most ez a le nem kötött áru konkurrál a piacon és leszorítja az árakat. Semmi kétség, hogy szabad forgalom mellett magasabb jegyzések volnának Berlinben is. Legjobb bizonyítéka ennek az a körülmény, hogy ott már hónapok óta teljesen reláción kívül vannak a világpiaztól, vagyis az árak jóval a paritáson alul mozognak. Párisban 15—20 centimest tett ki a mai árjavulás, ellenben a londoni „Mark lane” lanyha volt és Liverpoolban is ³/₈ pennyvel csökkentek az árfolyamok. Bécsben szintén 5 krral olcsóbbak a kurzusok.

Buza.

Néhány ezer métermázsza magyar buza kelt el, alig tartott, itt-ott olcsóbb áron. Egy nagyobb tétel 1896-iki termésű buza is került eladásra.

Előfordult eladások búzában.

Mennyiség mázsaiban	ó vagy új	származás	átállított kisz. súly kgban	minőségi megjelölés	átdátál hely	ár 100 kg-ért	ár 100 kg-ért 1896-iki
2000	ó	tiszavidéki	80	—	Budapest	13.25	Sh.
1200	új	—	77 ¹ / ₂	—	—	13.10	Sh.
500	—	—	76	—	—	12.70	Sh.
1100	—	—	75 ¹ / ₂	—	—	12.60	Sh.
100	—	—	75 ¹ / ₂	—	—	12.60	Sh.
100	—	—	75	—	—	11.60	Sh.
100	—	—	74 ¹ / ₂	—	—	12.55	Sh.
100	—	—	74 ¹ / ₂	vagyál.	—	12.40	Sh.
100	—	—	74	—	—	12.35	Sh.
200	—	pestvidéki	78	—	—	13. —	Sh.
500	—	—	77 ¹ / ₂	—	—	12.90	Sh.
800	—	bécsakeréki	75	—	—	11.65	Sh.

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Minős. súly hektol.	100 kilogr. kisz. ár frtól	frt	Minős. súly hektol.	100 kilogr. kisz. ár frtól	frt
Tiszavidéki	74	12.80	12.40	75	12.50	12.55
— — — — —	76	12.60	12.65	77	12.75	12.85
— — — — —	78	12.90	13. —	79	13.05	13.10
Pestvidéki	80	13.15	13.20	—	—	—
— — — — —	74	12.25	12.35	75	12.45	12.50
— — — — —	76	12.55	12.60	77	12.70	12.80
— — — — —	78	12.85	12.95	79	13. —	13.05
Fejérmegyei	80	13.10	13.15	—	—	—
— — — — —	74	12.35	12.45	75	12.55	12.60
— — — — —	76	12.65	12.70	77	12.80	12.90
— — — — —	78	13. —	13.10	79	13.05	13.10
— — — — —	80	13.15	13.20	—	—	—

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 165.100 métermázsza buza és 89.200 métermázsza liszt; a Silosban 47.800 métermázsza buza, a nyugati pályaudvaron 81.990 métermázsza buza és 3708 métermázsza liszt.

Előfordult határidőkötések búzában.

Határidő	Délkeleti és déli társas			Délkeleti társas		
	kiszer.	forgalom	árát	kiszer.	forgalom	árát
március	11.27	11.28—27—28—29	11.35	11.35	11.35—35	11.34
május	11.52	—	—	—	—	—
zept.	9.39	9.40—38—39—40	9.80	9.37	9.38—	9.38

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli társas zárlata				Lezármoló árfolyamok
	január 17. pénz	áru	január 15. pénz	áru	
márcs.	11.35	11.38	11.33	11.25	—
zept.	9.37	9.30	9.35	9.33	—

Rozs.

Készárüzlet rozsban: Kevés üzlet volt, változatlan áron. Néhány nap óta helyben nagyobb mennyiségű román rozs kerül eladásra.

Előfordult eladások rozsbán.

menyiség mértékben	4 vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 Kgr- kint	Kész vagy 8 óra
1450 500 100 5000 2000	uj	raktárú magyar nyiri	—	Budapest	8.65 8.65 8.65 8.65 8.65	8 h. Kp. — — 8 h.
		román elv.	—	Debreczen Par. Pécs Budapest	8.65 8.65 8.65	— — 8 h.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

0 vagy uj	faj	hektoliterenkint súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára frtől	frtíg
uj	elsőrendű másodrendű	70—72	8.65 8.60	8.70 8.65

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 43.400 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 11.774 métermázsa.

Határidőüzlet rozsbán. Rozsbán kevés üzlet volt tartott áron.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Határidő	Délutáni és déli tőzsde Kezdeti forgalom	zárati	Délutáni tőzsde kezdeti forgalom	zárati
március	8.61	8.63	8.63	—
szeptember	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Határidő	Déli tőzsde zárata január 17-én	január 15-én	Leszámlázó Árfolyamok
március	8.62	8.64	8.60
szeptember	—	—	8.62

Takarmány-félék.

Készárúüzlet takarmányfélékben. Tengeriben nem volt üzlet. Élénkebb kereslet mutatkozik Felső-Magyarország részére, de kötés nem fordult elő, mert a tulajdonosok sokat kérnek. Zab változatlan, árpa szilárd.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Menyiség mértékben	4 vagy uj	ár	minőség	átadási hely	ár, netto 100 Kgr- kint	Készp. vagy 8 óra
100 200 150 200 100 200	uj	zab	—	Budapest	6.55 6.50 6.40 6.40 6.40 6.40	készp. — — — — — —
		árpa	—	Szántód Kőbánya Budapest	6.50 6.50 6.50	— — —
		tengeri	—	—	6.12 ¹ / ₂	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	0 vagy uj	Faj	Hektoliterenkint súly kg.-ban	100 kg. készp. frtől	frtíg
Árpa	uj	takarmány	60—82	6.50	6.50
		egyetlen való	62—84	6.70	7.40
		sörfőzdei	64—66	8.00	9.50
Zab		—	89—41	6.30	6.65
Tengeri		—	—	5.20	5.25
		—	—	5.10	5.15

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 54.000 métermázsa árpa, 15.000 métermázsa zab, 86.500 métermázsa tengeri. A Silosban 1000 métermázsa zab, 19.700 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 3315 métermázsa árpa.

Határidő-üzlet takarmányfélékben: Ugy tengeriben mint zabban csekély üzlet volt, változatlan áron.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délutáni és déli tőzsde kezd.	forgalom	zár.	Délutáni tőzsde kezd.	forgalom	zár.
Tengeri	márc.	5.25	5.25—24—28	5.25	5.25	5.25—24—28	5.24
Zab	júl.	5.41	5.40—	—	—	—	—
	márc.	6.32	6.33—	6.33	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	déli tőzsde zárata január 17-én	január 15-én	Leszámlázó Árfolyamok
Tengeri	májusra	5.25	5.26	5.24
Zab	márciusra	6.31	6.34	6.33
	szeptember	—	—	—

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi január hó 14-én este 6 óráig január 16-án este 6 óráig Budapesti vasúton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a Budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Árú megnevezése	Erkezett vasúton hajón együt.	Elszállított vasúton hajón együt.	helyi forgalomban
Duna rossz	8863	8893	—
árpa	1001	1001	—
zab	8278	8278	50
tengeri	204	204	—
összesen	14282	14282	1007

a fővármihatalnál előjegyzetett:

Az árú megnevezése	Visszkivétel céljából való behuzatalra előj. mennyi- ség méterm.	Az árú megnevezése	A visszkivételre előjegyzett mennyiség mé- termésként
Buza rossz	—	Buzalint	1398
árpa	—	rozslint	100
összesen	—	összesen	1498

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 17.

A bécsi tőzsde már megint nincs megelégedve a politikával. Sokalja a németek és csehek kölcsönös nyakasságát a kiegyezési tárgyalásokban, valamint a tüntetéseket is, melyekkel a névtelen hazafiak Bécsben is, Prágában is az utcáit nyugtalanítják. A berliniek panasza pedig az, hogy a tél nagyon enyhe és hogy ennél fogva kevesebb köszön fog el egész Németországban. Ily borongós hangulatban e két nagy tőzsde egymásnak kínálja azt a néhány értéket, melyet mi nemzetközinek nevezünk. Nem csoda tehát, hogy árfolyamuk lemegy. Délben egy kis szilárdság indult utnak Berlinből; de Bécsben letorkolták és míg hozzáink érkezett, már el volt gyöngyűve: csak 1/4 forint áremelkedést jelentett. Üzletlenül zárult a tőzsde délután 4 órakor. A nap újdonságául hírteltek Bécsből, hogy ott megint 16.50-en árulták és vették az osztrák hitelrészvény osztlék-szelvényét. Ez újabb elkedvetlenedésnek a jele. Mert ezt a szelvényt, melyet eleinte, az évi győzelemre való tekintettel, 16 forintért kínáltak, később ismét 17-en is vásárolták. Ha ma újlag 16¹/₂-en kapható, ez azt jelenti, hogy a hozzáfűzött vérmesebb remények, ismét csökkentek. Az ily szelvény kínálás oly napon, mint a mai volt, a kontremine lanyhító ma hínációjának nem tekinthető.

Az előtőzsdén: Magy. hitelrészv. 382.50—383.25, Jelzálogbank 274.75—274.60, Osztrák hitelrészvény 355.80—356.80, Osztrák-magyar államvasut 342.75—343.75, Közuti vaspálya 403—402, Villamos vasut 279.50—278.50, Rimamurányi 250 frton kötöttet.

Délutáni 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 355.80, Magyar hitelrészvény 382.75, Aranyjárdék 121.15, Koronajárdék 99.55, Leszámlázó bank 254.50, Jelzálogbank 274.60, Rimamurányi 249.75, Osztr.-magy. államvasut 343.25, Ipar- és kereskedelmi bank 105.—, Déli vasut 81.25, Villamos vasut 279.—, Közuti vasut 402.—.

A délitőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 603—604, Közuti vasut 402.25—402.75, Villamos vasut 278.50—270, Magyar hitelrészvény 383.25—382.79, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 105, Magyar jelzálogbank 274.25, Magyar leszámlázó bank 255.25—255, Rimamurányi 250.25—249.90, Osztrák hitelrészvény 355.70—356.20 Déli vasut 81.25—81.50, Osztrák-magyar államvasut 343—343.50, 4% hazai takarékp. záloglevél 98.50, Kassasomodi közsébn. 28, Drasche 700—720, ált. közsébn. 119.50—120.50.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2.— frt; 8 napra 5.—6 frt; utoljára 8.—9.— frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	január 17.	január 15.
Magyar aranyjárdék	121.25	121.25
Magyar koronajárdék	99.60	99.60
Magyar hitelrészvény	383.—	383.75
Magyar ipar és keresk. bank	105.—	105.—
Magyar jelzálogbank	274.—	275.50
Magyar leszámlázó bank	255.—	255.70
Rimamurányi vasmű	249.50	250.75
Osztrák hitelrészvény	356.—	357.10
Déli vasut	81.25	81.50
Osztr.-magyar államvasut	343.—	344.75
Közuti vaspálya	402.75	403.75
Villamos vasut	279.—	280.—

Az utótőzsdén: Osztr. hitelr. 356.—356.25, magyar hitelrészvény 383.—, osztrák-magyar államvasut 343.—, 343.75—343.50, villamos vasut 277.50—278.25, közuti vasut 402.50—401—402.50, frton kötöttet.

Délután 4 órakor zárulnak:

	január 17.	január 15.
Osztrák hitelrészvény	356.—	356.60
Magyar hitelrészvény	383.25	383.50
Osztr.-magyar államvasut	343.25	344.25
Leszámlázó bank	255.—	255.50
Jelzálogbank	274.—	275.50
Rimamurányi vasmű	250.—	250.50
Közuti vaspálya	402.50	403.75
Villamos vasut	278.50	285.—
Ipar és keresk. bank	105.—	105.—
Déli vasut	81.50	81.50

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, január 17. A terménytőzsde ma üzletlenül volt. Az árak nem változtak.

Hivatalos jegyzések.

	Ar 100 kilo- grammonként	Ar 100 kilo- grammonként
	frt	frt
Díszoszár ingyen hordó	52.50	53.50
Budapesti vidéki	—	—
magyar la légerszáritott vidéki városi légerszáritott, 4 darabos	48.—	47.—
8	47.—	48.—
fűstölt	64.—	55.—
Boszniai, 1897. évi usance-minőség	18.50	17.—
120 darabos	17.75	18.25
85	20.25	21.—
usance-minőség	14.75	15.—
100 darabos	17.—	17.50
85	20.—	20.50
Boszniai, usance-min.	—	—
120 darabos	—	—
100	—	—
85	—	—
usance-min.	—	—
100 darabos	—	—
85	—	—
Szilva Hátiidőre	—	—
Minőség	—	—
500grammenként	—	—
Szilva Kész árú	19.50	20.—
ingyen hordó	17.50	18.—
Szilva Hátiidőre	—	—
ingyen hordó	—	—
Lucerna magyar, 1897	48.—	52.—
vörös aprószemű 1897	80.—	82.—
vörös középszemű 1897	84.—	86.—
vörös nagyszemű 1897	40.—	43.—

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, jan. 17. A mai vásár irányzata nagyban való forgalomban és az egyes cikkeknek a következő volt: **Husnál** a forgalom csendes, árak emelkedtek. — **Baromfinál** lanya, árak szilárdak. — **Halban** lanya, árak szilárdak. — **Tej és tejtermékek** csendes. **Tojásnál** csendes, árak szilárdak. — **Zöldszénél** lanya. — **Gyümölcsnél** csendes. — **Fűszereknél** csendes. — Időjárás: borús, hideg. A központi vásárosarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: **Hús.** Marhahús hátulja I. 46—56 frt, II. 40—48 frt. Birkahús hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—64 frt, II. 48—54 frt. Sertészsír elsőrendű 52—54 frt, vidéki 48—50 frt. (Mindén 100 kilonként.) Kolbász fűstölt 60—72 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 53.0—53.5 frt (100 kilonként). — **Baromfi (élő).** Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.70—1.00 frt. Lud hizott kilonként 0.50—0.53 frt. — **Különfélék.** Tojás 1 láda (1440 drb) 38.5—39.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.00 frt. Petrezselen 100 kötés 3.00—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 10—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—80 frt. Vaj-tea kilonként 1.00—1.40 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 2.00—2.80 frt. Burgonya sárga 100 kiló 3.00—3.20 frt. — **Halak.** Harcsa (élő) 0.40—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.20—1.— frt 1 kiló. Ponty dunai 0.35—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, jan. 17. Irányzat változatlan. **Fynomitott szesz** nagyban 55.75—56.— frt, kicsinyben 56.25—56.75 frt. **Élesztőszesz** nagyban 56.—56.25 forint, kicsinyben 56.50—56.75 forint. **Nyersszesz adózva** nagyban 54.75—55.— forint, kicsinyben 55.25—55.75 forint. **Nyersszesz adózatlan** (exknt.) 14.75—15.25 frt. **Denaturált szesz** nagyban 19.25—19.50 frt, kicsinyben 19.75—20.— frt. Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapestre szállítva. (Készpénzfizetés mellett értendő.)

Bécs, jan. 17. **Kontingens nyersszesz** azonnali szállításra 18.—18.20 frton kelt el. Zár-latjegyzés 18.—18.10 frt.

Prága, jan. 17. **Adózott tripló szesz** 54.— frton jegyeztek nagyban. Adózatlan szesz 17.— frt kerestetik és az árú nem kapható. Jegyzés 17¹/₄ frt azonnali szállításra.

Triest, jan. 17. **Kiviteli szesz** tartályokban azonnali szállításra 90% hektoliterenként nagyban 11 forint azonnali és 10¹/₂—10³/₄ frt. február-áprilisi szállításra.

Cukor.

Prága, jan. 17. **Nyerscukor** 88% cukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 12.92 forint, okt.-decz. szállításra 12.90 forint új campagne.

Hamburg, jan. 17. **Nyerscukor** f. o. b. Hamburg azonnali szállításra 9.27 márka, február szállításra 9.30 márka, májusi szállításra 9.50 márka, augusztusi szállításra 9.72 márka. Irányzat nyugodt.

Berlin, jan. 17. **Szész helyben** 89.50 márka — 23.23 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10,000 litereszállék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, jan. 17. **Szész** 70 márka fogyasztás adóval 89.50 márka — 22.64 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, jan. 17. **Nyerscukor** (88 fok) kész árú 28.75—29.25 frk, fehérucukor novemberre 31.25 frk, decemberre 31.50 frk, 4 első óra 31.75 frk,

4 óra májustól 32.1/2 frk. Finomított készáru 102.—102.50 frk.

London, jan. 17. Jávaczukor 11.1/4 shilling, nyugodt. Nyers cukor és Jegyezett cukor ártartó, de igen nyugodt; finomított darabcsukor nyugodt, ártartó. Külföldi tört átalán lanya. Jegyezett: készáru 10.11 1/4 shilling, márcs. ápr.-ra 11 sh., május-aug.-ra 11.3 sh. Répaczukor lanya, a zárlat bágyadt. Német (88%) január 9.3 sh., február 9.3 1/4 shilling, április 9.8 shilling, május 9.6 1/4 shilling, június 9.7 1/4 shilling. Határ-időzlet: január 9.3 sh., február 9.3 1/4 sh., március 9.4 1/4 sh., április 9.6 1/4 sh., május 9.6 1/4 shilling, június 9.7 1/4 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 17. Repceolaj folyó óra 54.75 frk (= 25.77 frt); január 54.75 frk (= 25.77 frt); négy első óra 54.75 frk (= 25.77 frt); négy óra májustól 54.75 frk (= 25.77 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 17. Repceolaj helyben 55.—márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 17. Repceolaj májusra (hordóval) 57.50 márka (= 33.82 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 17. Repceolaj 23.9 shilling. Lenolaj 15.4 1/2 sh. Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 24.1 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 17. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 17. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 17. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 17. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphiában 5.35 cents; United Life Line Certificats decembrisre 65.—; Nyers petroleum decembrisre 5.95.

London, jan. 17. Petroleum, amerikai 4 1/2 sh., orosz 4 1/4—4 5/16 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, jan. 17. Santos határidő bágyadt. Jegyezett: január 30.3 sh., március 30.6 sh., május 30.9 sh., július 31.—sh., szeptember 31.6 sh., decz.-re 32.—shilling. Tea: finom ártartó, közönséges bágyadt. Rizs: nyugodt, ártartó.

Fémek.

London, jan. 17. Rész, G. M. Brände 48 1/2 sh.—49 1/2 sh. font sterling készáru és 49 1/4—49 1/2 sh. font sterling 3 óra; best sel. 52 1/4—52 3/4 sh. font sterling. Óz: finom külföldi 63 1/16—63 3/16 sh. font sterling készáru és 63 1/16—64 1/16 sh. font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 3/4 sh. font sterling; külföldi 12 3/4—12 1/2 sh. font sterling. Horgany: külföldi 18 1/2 sh. font sterling. Higany: 7.—font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiacz ártartó, meglehetősen üzlet mellett, zárlatárak: 45.9 sh. készáru és 45.11 1/2 sh. egy óra; Cleveland 40.8 sh. készáru és 40.10 1/2 sh. egy óra; Hematit 48.8 1/2 shilling készáru és 48.11 1/2 sh. egy óra; Middlesbrough 49.1 1/2 shilling készáru és 49.4 1/2 sh. egy óra.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 17. A szilárdabb külföldi jegyzések támogatták az állást, de a kedvetlenségre való tekintettel e körülmény nem juthatott az árjegyzésekben pregnansabb kifejezésre. Kötöttet buza tavaszra 11.68—11.69—11.67, tengeri május-júniusra 5.52 forintot.

Hivatlanosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.67—11.63, rozs tavaszra 8.77—8.76, tengeri máj.-jun. 5.51—5.52, zab tavaszra 6.63—6.65, repce jan.-febr. 13.30—13.40.

Boroszló, január 17. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt) sárga. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt). Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 17. Buza holsteini 180—186 márka (= 10.58—10.84 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

München, jan. 17. Buza 22.05 márka (= 12.97 frt), Rozs 16.—márka (= 9.41 frt), Árpa 15.70 márka (= 9.73 frt), Zab 13.—márka (= 7.64 frt). Minden 100 kilonként. Hozatal 5.123 g. Készlet 2.206 g. Átszámítási árfolyam 100 m. = 58.80 frt.

Lindau, jan. 17. Orosz buza 20.30—22.30 márka (= 11.94—13.12 frt), román buza 21.10—22.70 márka (= 12.41—13.34 frt).

Páris, január 17. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza deczember óra 28.25 frank (= 13.46 frt). Buza 4 első óra 27.60

frank (= 13.15 frt). Buza 4 óra májustól 27.60 frank (= 13.15 frt). Rozs folyó óra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs deczember óra 17.60 frank (= 8.38 frt). Rozs 4 első óra 17.75 frank (= 8.44 frt). Rozs 4 óra májustól 17.80 frank (= 8.38 frt) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 17. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.30 frank (= 13.49 frt). Buza deczember 28.10 frank (= 13.39 frt). Buza 4 első óra 27.60 frank (= 13.15 frt). Buza 4 óra májustól 27.40 frank (= 13.06 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, január 17. A belpolitikai helyzet befolyása alatt a tőzsde ma tartózkodó volt, ami különösen az előtőzsdén nyilvánult, míg a déli tőzsdén már inkább volt forgalom. Osztrák hitelrészvény szelvényét 16.50 forintot, magyar hitelrészvényét 19 forintot keresték.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 356.50—355.62, Länderbank 218.—217.75, Magyar hitelrészvény 382.75—382.50. Osztrák-magyar államvasut 343.75—343, Déli vasut 80.87—81.25, Tramway 454.50, Alphei bánya 143.10—142.30, Prágai vasipar 707—706, Brüxi bánya 288, Török dohány 135.25—135.50, Magyar koronajáradék 99.60, Török sorsjegy 60.90—61.—, Német márka —.— frton köttetett.

Dél előtt 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 355.87, Magyar hitel. 382.50, Anglo-bank 161.50, Union-bank 301.—, Länderbank 217.75, Osztr.-magyar államv. 343.37, Déli vasut 81.25, Alphei bánya 143.—, Rimamurányi 249.—, Májusi járadék 102.25, Török sorsjegy 60.90. A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 356.12, Magyar hitelrészvény 382.50, Länderbank 217.75, Unionbank 301.—, Anglo-bank 161.50, Bankverein 259.—, Osztrák-magy. államv. 343.25, Déli vasut 81.25, Elbevolgyi vasut 265.50, Északnyugoti vasut 250.75, Alphei bánya 142.70, Rimamurányi 251.—, Prágai vasipar 706.—, Májusi járadék 102.35, Magyar koronajáradék 99.55, Török sorsjegy 60.90. Német márka 58.85 frton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 121.25, Magyar koronajáradék 99.40, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.50, Magyar földterhermentesítési kötvény 96.80, Magyar hitelrészvény 382.50, Magyar nyeresévkölcsön sorsjegy 154.—, Kassa-oderbergi vasut 191.50, Magyar kereskedelmi bank 1430.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasut állami kötvények 121.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 254.—, Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.50, 4.2% papírjáradék 102.35, 4.2% ezüstjáradék 102.30, Osztrák aranyjáradék 121.80, Osztrák koronajáradék 102.55, 1860. sorsjegyek 144.50, 1864. sorsjegyek 189.25, Osztrák hitelsorsjegyek 198.25, Osztrák hitelrészvény 356.25, Angol-osztrákbank 161.50, Unionbank 302.50, Bécsi Bankverein 260.—, Osztrák Länderbank 218.50, Osztrák-magyar bank 929.—, Osztrák-magyar államvasut 343.25, Déli vasut 81.—, Elbevolgyi vasut 265.—, Dunagőzhajózási részvény 454.—, Alphei bánya részvény 143.—, Dohányrészvény 138.25, 20 frankos 9.53 1/2, Császári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.05, Német bankváltó 58.85.

Bécs, január 17. (Utótőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 355.87, Magyar hitelrészvény 383.—, Anglo-bank 161.25, Bankver. 260.50, Union-bank 302.50, Länderb. 219.—, Osztrák-magyar államvasut 343.50, Déli vasut 81.37, Elbevolgyi vasut 265.50, Északnyugoti vasut 251.25, Török dohányrészvény 138.50, Rimamurányi vasmű 249.25, Alphei bánya 143.—, Májusi járadék 102.35, Magyar koronajáradék 99.40, Török sorsjegy 61.30, Német márka azonnali szállítással 58.85, Német márka utómórá 58.85.

Berlin, január 17. (Tőzsdei tudósítás.) A megnyitásnál a hangulat nyomott volt. Később javulás állott be. Bányáértékek tartottak, vasutak javultak. Járadékok és bankok szilárdak. A zárlat szilárd. Magánkamatláb 3 3/8%.

Berlin, január 17. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 102.10, 4.2% ezüstjáradék 102.—, 4% osztrák aranyjáradék 103.20, 4% magyar aranyjár. 103.20, osztrák hitelrészvény 223.50, magyar koronajáradék 100.—, déli vasut 35.40, osztrák-magyar államvasut 147.20, Károly Lajos-vasut —.—, Kassa-oderbergi vasut —.—, orosz bankjegy 216.50, bécsi váltóár 169.85, 4% új orosz kölcsön 100.—, magyar beruházási kölcsön 102.30, olasz járadék 94.90. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 17. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 223.60, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 35.04, osztrák-magyar államvasut 146.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 17. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.60, 4.2% ezüstjáradék 86.85, 4% osztrák aranyjáradék 103.25, 4% magy. aranyjár. 103.10, magy. koronajáradék 100.15, osztrák hitelrészvény 301.50, osztrák-magyar bank 791.—, osztrák-magyar államvasut 295.75, déli vasut 72.—, észak-

nyugoti vasut 213.—, elbevolgyi vasut 229.50, bécsi váltóár 169.77, londoni váltóár 20.377, párisi váltóár 80.833, bécsi bankverein 222.25, Unionbank —.—, villamos részvény 140.—, alphei bánya részvény 120.60, 8% magy. aranykölcsön 91.30. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 17. (Utótőzsde.) Osztr. hitelrészvény 301.37, osztrák-magyar államvasut 295.75. Déli vasut 72.—.

Frankfurt, január 17. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 301.37, déli vasut 72 1/2, magyar aranyjár. 103.20, alphei bánya részv. —.—, osztr.-magyar államvasut 296.12, bécsi Bankverein —.—. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, január 17. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 87.—, osztr. hitelrészv. 301.50, osztr.-magyar államvasut 741.—, déli vasut 171.—, olasz járadék 94.75, 4% osztr. aranyjár. 103.60, 4% osztr. magyar aranyjár. 103.40. Az irányzat csendes.

Páris, január 17. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.22, 3 1/2% francia jár. —.—, olasz járadék 94.35, osztrák földhitelrészv. —.—, Osztrák magy. államv. 735.—, déli vasut —.—, Francia tör. jár. —.—, 4% osztr. aranyjáradék 103.90, ottomanbank 504.—, párisi bank-részvény 915, osztrák Länderbank 484.— alphei bánya részvény 314.—, Dohányrészvény 296.—. Az irányzat szilárd.

London, január 17. (Zárlat.) Angol consolok 112.15/16, déli vasut 7.50, spanyol járadék 60.14, olasz járadék 93.1/8, 4% magy. aranyjáradék 101.25, 4% rupia 63.—, Canada pacificvasut 89.7/8, leszámítolási kamatláb 2 3/8, ezüst 26.74. Bécsi váltóár —.—. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 17. ezüst 58.1/8.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 17-én reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Csapadék mm.
Arvadárja	78.1	7.4	—	Póla	76.8	0.3	—
Selmeczbánya	71.4	7.6	—	Leszina	75.0	8.0	—
N.-Szombat	78.9	2.6	—	Sarajevo	79.7	7.3	—
Magyar-Ovár	78.4	8.2	—	Torino	77.0	1.2	—
O-Gyalla	78.6	5.4	—	Flórencz	77.5	1.6	—
Budapest	78.8	4.0	—	Róma	76.9	0.4	—
Sopron	77.7	4.4	—	Nápoly	76.7	8.0	—
Herény	78.9	4.5	—	Brindisi	—	—	—
Keszthely	78.4	2.6	—	Palermo	76.3	4.4	—
Zágráb	78.3	3.2	—	Malta	74.6	12.3	—
Plum	74.7	1.3	—	Zürich	78.6	4.5	—
Cirkvenica	75.7	2.0	—	Biarritz	78.0	9.7	—
Pancsova	79.4	2.7	—	Nizza	76.2	8.5	—
Zsombolya	—	—	—	Páris	75.6	2.9	—
Arad	78.6	8.3	—	Kopenhága	78.4	4.3	—
Szeged	79.1	8.6	—	Hamburg	76.3	1.8	—
Szolnok	—	3.8	—	Berlin	77.3	0.8	—
Eger	79.6	8.8	—	Christiansund	54.7	9.1	—
Debreczen	78.7	4.3	—	Stockholm	—	—	—
Késmárk	79.3	8.4	—	Szent-Pétervár	61.1	1.2	—
Ungvár	78.7	2.6	—	Moszkva	—	—	—
Szatmár	79.3	1.7	—	Varsó	—	—	—
Nagy-Várud	79.8	4.6	—	Kíov	83.3	0.8	—
Kolozsvár	78.4	5.8	—	Odessa	—	—	—
Nagy-Szeben	79.1	5.0	—	Sulina	75.0	2.0	—
Bécs	79.0	4.0	—	Szofia	76.4	6.0	—
Szalburg	81.0	7.2	—	Konstantinápoly	74.3	2.1	—
Klagenfurt	81.8	—	—				

Az időjárás helyzetnek jellemző vonása, hogy a légnyomás Közép-Európában általánosan igen magas. A maximum az Alpések táján 780 mm. föltt van. A depresszió Európa északi szélén van.

A helyzet állandóságával az időjárás viszonyok is Európában változatlanok maradtak. Nevezetesen a hőmérséklet eloszlása hasonló a tegnaphoz és Közép-Európában a csapadék hiánya ma is tapasztalható.

Hazánkban mérsékelt vagy gyenge fagy uralkodik, az idő csendes, boros és száraz, a csapadékok nyoma csak a keleti megyékben volt.

Lényeges változás nem várható.

VIZÁLLÁS.

— Január 17-én. —

Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vízmerés	Vízállás reggel	Áradás v. apadás
		centiméter				centiméter	
Don	Schärding	15	—	Tisza	M.-Sziget	15	—
	Passau	104	—		Tisza-Ojtak	56	—
	Bécs	170	—		V.-Námeny	88	—
	Pozsony	83	—		Csep	160	—
	Komárom	115	—		Tokaj	51	—
	Budapest	76	—		Szolnok	77	—
	Ercsi	—	—		Csongrád	94	—
	Paks	10	—		Szeged	66	—
	Mohács	82	—		Titell	40	—
	Ujvidék	58	—		Szamos	—	—
	Zimony	—	—		Deés	—	—
	Pancsova	4	—		Szatmár	—	—
	Báza	10	—		Latorosza	—	—
	Orsova	89	—		Monkács	—	—
Morva	M.-Falva	—	—		Laboreza	—	—
Vág	Szolna	—	—		Hononna	—	—
	Szerecs	25	—		Ungvár	—	—
Hytla	Erszkajvár	—	—		Bárfia	—	—
Sáva	Sárvár	21	—		Zemplén	134	—
	Győr	160	—		Sajó	160	—
Dráva	Zákány	48	—		H.-Nemeti	—	—
	Eszék	67	—		B.-Ujfalú	—	—
Sáva	M.-Szerdah.	10	—		Sab. Kőr.	—	—
	Zágráb	88	—		Nagyvárad	—	—
	Sziszak	109	—		Belényes	—	—
Kajpa	Károlyvá.	171	—		Borosjenő	—	—
Uen	Mitrovicza	89	—		Békés	—	—
Vérhöz	Károlyvár.	64	—		Gyoma	—	—
Borsna	Novi	10	—		Gy.-Fehérv.	—	—
Drina	Banjaluca	—	—		Arad	—	—
Mera	Doboj	—	—		Makó	—	—
	Zwornik	—	—		K.-Kostály	—	—
		—	—		Temesvár	—	—
		—	—		N.-Becske	—	—

Isleik magyarkozás: * = Jéges víz; + = 0 föltt; — = 0 alatt; < = Áradt; > = Apadt; ? = Készen.

Felolós szerkesztő: Liposey Ádám.

I. Államadósság.										II. Államadósság.									
a) Magyar államadósság.										b) Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									
Magyar államadósság.										Osztrák államadósság.									

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Miközben fizesztendő készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

V. ker., Marokkói-utca 4. szám.

A hirdetés címét is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Célközérte az apróhirdetést postautalványon bérli, de a leveleket az utalvány szelvényére írni: esetleg közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Célközérte az apróhirdetést postautalványon bérli, de a leveleket az utalvány szelvényére írni: esetleg közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő.

LEVELEZÉS.

Jalpra magyar zenéje megrendelhető. Férfit négyes, 1 korona. Zongorára énekel, 2 korona; díszpéldányban 4 korona. Csányi Virgil szerző, Budapest, IV., Bristol-szálló. 453-1

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Egy festőnő előkelti ur ismerettségére vágyik. Levelek „Muzsa” cím alatt e helyen keretnek. 1896-1

M. á. v. Levelet vettem, de kívánságát nem tehesztem, mert leírásom nem illő, izésteletlen dolognak tartom azt, amit leírtam. Ugyanakkor meg az erős kifejezéseket lássam és be, hogy maga egy ügyetlen rossz gyerek, aki nem gondolja meg, hogy kinek és mit ír. Reménytelen azonban, hogy nem haragszik észintésemért, mert hiszen tudja, hogy ez egyik rossz oldalam. Tehát, au revoir! de nem kebben. 1918-1

D. J. Ev. don. A rendeltetési helyen levél van. dinkuquid 1946-1

Emilia! Nem találom szavakat, hogy hálámat kifejezzem kedves leveleért. . . . Nem is képzeli, mily nagy örömet okozott nekem. Arczképet mindég csókolom, oh bár magától láthatnám már. . . . Béla 1952-1

Teljes boldogságnak levele van. 457-1

Fiatal orvossal ohajt levelezni egy 17 éves közszemű kis lány. Mielőbbi leveleket „Margitka” jellege alatt a kiadóhivatal közvetíti. 1910-1

Elválni levele van „Hit, Remény, Szeretettől”. 455-1

Kis baba. Örömmel várom. Kényörgöm a találkát bárhol, de jelenlegi tud előfizetésem miatt, 8 óra este vagy későbbre kitűzni. Pont 8 órákor rendelkezésemre állhatok. Kedvességét aratósít az ismert jellege alatt e lap kiadóhivatalába várom. Nagy örömmel lenne, ha egy kedves személyről és mindenről kimerítő levelet írna. D. 1914-1

Gleichenberg. Hogy van édesem? Örömmel hallottam, hogy már kinn jár. Igen? Levele mind az ideig nem volt idom válaszolni, de legközelebb fogok már írni sokat, sokat. Mikor látom már rossz gyerek, maga nagyon kíváncsi magára, pedig alig várja magát kicsi Marioltjára. 1912-1

Közlötartó levele van a kiadóhivatalban „Alfons”-tól. 461-1

Discretnek levele van a kiadóhivatalban, keretlik átvenni. 463-1

Jmre. Csütörtökön levele lesz a fiók-kiadóhivatalban Elzától. 1904-1

Doktor. Szerdán levele lesz a fiók-kiadóhivatalban a barna asszonynál. 1902-1

Mint takarítónő teljes ellátás mellett és fizetéssel jó alkalmazást nyújt helyben egy olyan egyszerű, közepeskorú, magános özvegy nő, lehet helybeli vagy vidéki, ki a takarítást érti. Ajánlatokat a kor, az eddigi és mostani foglalkozás és a mostani lakás megjelölésével „Takarítónő” cím alatt a kiadóhivatal továbbítja. 1900-4

Antal! Kerlek, válaszolj! Mit gondolkodsz? Válasz be ígéretedről! Ne kinezd! Gondold meg, hogy eljárásod nem jótétező hozzád. . . . Várom kedves soraidat, ha nem jön levél, akkor nagy baj lesz. . . . Julia. 1950-1

HÁZASSÁG.

Egy fiatal és némi vagyonnal bíró vidéki kereskedő házasság céljából szellemes leány vagy fiatal özvegy asszony ismerettségét óhajtja. Vagyonnal bírók előnyben részesülnek. Levelek „Jó házasság” cím alatt a kiadóhivatalba keretnek. 1418-2

Fiatal, városi, nem fiatal kormánypárti állami hivatalnokhoz óhajt női menőt. Szíves ajánlatok a kiadóhivatalban „Kohinoor” címen keretnek. 439-2

Egy szép fiatal, 20 éves leány, férjhez menni óhajt, gazdag föld-birtokoshoz. Cím a kiadóhivatalban. 459-2

Komoly házassági ajánlat. Özvegy, 40 éves, süllyesztő, idősobb leány, vagy özvegyasszonyt keres feleségül, homonyan nem főfelvétel, de néhány ezer forint nem hátrány. Ajánlatok „Özvegy pékmeister” cz. a. a kiadóhivatalba keretnek. 1954-2

Házassági ajánlat. Egy idősobb, szép természetű, 40 éves, kereskedő, 45000 forint évi jövedelemmel bír, oly hölgyvel óhajtat házasságra lépni, akinek 12000 forint hozománya van. Ajánlatok a kiadóhivatalba keretnek „Jó feleség” jellege alatt. 4953-2

ÁLLÁST KERES.

Házvezetőnő állást keres, egy abban jártas, intelligens nő. Cím a kiadóhivatalban. 1623-3

Fiatal ember elvállal bármely otthon olgavezethető írásbeli munkát és ajánlja magát „discret” ügyek elintézésére. Leveleket „Tilkár” jellege alatt kéri a kiadóhivatalba, hol a címe meg tudható. 1596-3

Fiatal megbízható magánhivatalnok, elvállal az esti órákban írásbeli vagy más teendőket olgavezethető szerény díjazással; esetleg magános hölgy vagy úrnál magánintézkert állást is elfogadna. Levelet a kiadóhivatalba „Discret és megbízható” jellegével keretnek. 1924-3

Intelligens, 40 éves nő keres házvezetőnői állást magános úrnál. Előkelő családból való és mintilyan tud reprezentálni. Esetleg anyahelyettesnek is ajánlkozik. A vidéki gazdálkodást, baromfi tenyésztést tehetséggel tökéletesen érti. Levélbeli szíves megkeresést kéri „Házvezetőnő 40.” cím alatt a kiadóhivatalba. 1556-3

Intelligens fiatal nő, ki a kereskedelmi iskolát kitűnő sikerrel végezte s minden irodai munkában jártas, okleveles gyors-írástudó, ügyvédi irodában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Török és szorgalmas” jellege alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 1732-3

Intelligens kisasszony irodai alkalmazást keres, hasonló minőségben hosszabb ideig működött. Szíves ajánlatok „Szorgalmas 25.” jellege alatt a kiadóhivatalba keretnek. 458-3

Felolvasó, vagy társalgónői állást keres intelligens árva, fiatal leány, ki már ilyen minőségben volt alkalmazva. Bírja a magyar, német és francia nyelvet, úgy szóban, mint írásban. Igényeim szűnnek, inkább a jó bánásmódra fektetem a főszűrt. Magános urhoz is elmelegyek. Címzemi a kiadóhivatalban. 1932-3

Felolvasónői állást keres egy csinos úri leány magános úrnál. Cím a kiadóhivatalban. 1933-3

Felolvasónői állást keres intelligens magyar leány. Cím a kiadóhivatalban. 1933-3

Pénzbeszedői állást keres egy ehhez érő óvatdekképes egyén. Cím a kiadóhivatalban. 1924-3

Gyermekek mellé ajánlkozik egy 45 éves, a gyermekekkel bánásmódban tökéletesen jártas özvegy asszony. Cím a kiadóhivatalban. 1936-3

Gazdasszonyi állást keres egy idősobb nő. Cím a kiadóhivatalban. 1940-3

Gyermekek mellé ajánlkozik egy fiatal leány. Igényel szerények. Cím a kiadóhivatalba. 1900-3

Kisebb vállalatok levelezéseit és könyveléseit, olyantit, amely csak néhány órát igényel naponta, elvállalja egy 10 évi irodai gyakorlattal bíró, igen szép írástudó ember. Címe meg tudható a kiadóhivatalban. 1670-3

Egy minden tekintetben megbízható, jó családból származó képzettséggel rendelkező leány, ki mindenféle levelezés olgavezetésére vállalkozik, titkári állást keres. Szíves megkereséseket kéri „Tilkár” jellege alatt e lap kiadóhivatalába. 1410-3

Jó családból származó és sok oldali ismeretekkel bíró, szép írástudó fiatal ember, ki minden, de különösen ügyvédi irodai dolgokban jártas, bármilyen alkalmazást keres. Címe a kiadóhivatalban. 1736-3

Gazdasszonynak ajánlkozik egy a háztartás minden ágában jártas fiatal nő. Cím a kiadóhivatalban. 1902-3

Mint feliróné vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalmazást özvegy vendéglősné, igényel szerények. Cím a kiadóhivatalban. 1852-3

Egy fiatal leány mint elárústónő egy csemege vagy ehhez hasonló üzletet szerény feltételek mellett ajánlkozik. Szíves megkereséseket „Málvina” jellege alatt a kiadóhivatalba keretnek. 1464-3

Alkalmazást keres ügyvédi irodában egy negyedéves joghallgató, ki már régebben dolgozik ügyvédi irodában. Cím a kiadóhivatalban. 1893-3

Jrodai, gyakornoki állást keres egy szerény igényű fiatal ember, jó bizonyítványokkal. Cím a kiadóhivatalban. 1894-3

Gazdasszonyi állást keres, a gazdálkodás minden ágában jártas, fiatal nő. Cím a kiadóhivatalban. 1896-3

ÁLLÁST KAPHAT.

Mérleges könyvelő magyarul levelező, ki a német nyelvben és az összes irodai teendőkben jártas helybeli részvénytársaságnál alkalmaztatik. Jelenleg állásban levők küldjék ajánlatokat referenciáikkal és bizonyítványi másolatokkal „Pontos hivatalnok 1200” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1672-4

Zársat keresek egy virágzó budapesti vállalatához 20-30,000 forint tőkével. Személyes működés okvetlenül megkívánatik. Ajánlatokat „Lukratív” jellege alatt, kerek e lap kiadóhivatalába. 1822-4

Ügyvéd segédet keresek, azonnali belépésre irodai vezetőnek, egy igen kies felvidéki városba. Cím a kiadóhivatalban. 1679-4

Gyakornok, ki magyarul és németül helyesen és kiválóan szépen tud írni, első rangú vállalatnál fizetéssel azonnali felvételt; magyar és német ajánlatok „Vállalat” cím alatt kiadóhivatalba küldendők. 1730-4

Protestáns vallású tanító-segédet, illetve jelöltet alkalmazok vidéki városban. Állás azonnali elfoglalható. Cím a kiadóhivatalban. 1934-4

Több magyarországi előkelő főúró részére keresünk vendéglő bérletet. Cím a kiadóhivatalban. 6467-4

Magyar bonnet keresek 4 kis gyermekem mellé, kinek a házkörüli teendőkben is segídeni kell. Csak jó bizonyítványokkal rendelkezők adják be ajánlatukat e lap kiadóhivatalába „Magyar bonnet” címmel. 1900-4

Építési rajzoló, egyáltalán építészeti magas építőművészekben műszaki szakismerettel, keresztyény, budapesti építési vállalat által állandóan alkalmaztatik. Magyar és német nyelv tudása szóban és írásban követeltetik. Ajánlatokat „Erélyes” jellege alatt a kiadóhivatalba továbbítja. 1970-4

Frangaise donne leçons pour diner. Adresse sans frangais a l'exp. 1878-6

OKTATÁS.

Rajzoktatás. Helybeli, elemi iskolába járó tanulóknak vagy bárkinek, ki **rajzolni** óhajt tanulni, mertani és szabványi rajzból, valamint szepírásból, szerény díjazásért egy hozzáértő fiatal ember oktatást adna. Szíves megkereséseket „U. K.” címen a kiadóhivatalhoz intézendők. 1422-6

Negyedéves képződés fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, egy képződésnek mint kisebb gyermekeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengék. Cím a kiadóhivatalban. 1870-6

Zongora-órát óhajt adni egy e téren már évek óta működő zongora-művésznő. Cím a kiadóhivatalban. 1890-6

Szavaltati és játék-órát ad kezdeknek és műkedvelőknek egy drámai színésznő. Cím a kiadóhivatalban. 1689-6

BIRTOK ELADÁS.

Eladó birtok. Egy nagy birtok, mely áll 500 hold szántóföldről, 800 hold legelő és 400 hold erdőből, melyből 10 hold szőlős, továbbá egy 12 holdas gyümölcsös kert, 20 hold park, egy 9 szobából álló kastély, régi, oszlopos nemes kúria és hozzá tartozó teljes gazdasági berendezéssel, szabad kézhöl eladó. Levélbeli ajánlatok keretnek a kiadóhivatalba „Birtok” cím alatt. 1900-6

Vasuti állomáshoz közel fekvő, 4-500 holdas birtokot keresek készenpénz fizetés mellett, azonnali átvételre, hol tehénésztet is be van rendezve. Óhajtam, hogy a birtok Felső-Magyarországon legyen, lehetőleg kies fekvésű vidéken. Levélbeli ajánlatokat kerek „Készenpénz” cím alatt e lap kiadóhivatalába. 1770-6

Baranya megyében vasuti állomáshoz felőrányira fekvő 600 holdos jó minőségű birtokomat bérbe szeretném adni. A birtokon szép tehénésztet is van berendezve. Ajánlatokat „Jó föld” jellege alatt a kiadóhivatalba továbbítja. 1822-6

Előnyös házvétel. Gyönyörűen épített kétemeletes sarokház még 14 évig adómentes 70,000 forintért eladó. A házat 40,000 forint 5% törlesztés és 8000 forint 6% kölcsönök terhelik. Jövedelem évente 7000 forint. Bővebbet Fürst D.-nél Alsó-erdővár 82. sz. ajtó 2. 6471-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háztelek Kossuthfalva, kispesti határnál, 150 és 200 négyzetméter területtel parcellálva, ára 2 forint 30 krtól 4 krtól, havi 10 forint, vagy heti 2 forint részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szécsapánvári Zsigmondnál, vendégfogó, VIII., Nap-csiga 13. 6440-7

Erzsébetfalva villaszerűen épített ház, igen szép fűkúppal, azonnali eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1092-7

Ház. Nagy bérház bérbeveletre keresetlik. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Terézváros” címen a kiadóhivatalba továbbítja. 1902-7

ELADÁS.

Eladó több finyes ostályi ruha, gyászestet mált. Cím a kiadóhivatalban. 1084-8

Birtokban levő több tudományos mű eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1830-8

Egy nő nyereg teljesen jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1868-8

Eladók bort nagyobb mennyiségben igen olcsón, egy ó. mint újat. Cím a kiadóhivatalban. 1916-8

VÉTEL.

Veszek bort nagy mennyiségben. Egy ó. mint újat. Levélbeli ajánlatok kerek „O-bor” jellege alatt. 1893-8

Kávémerést, Levélbeli ajánlatokat kerek „Kávémerés” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1724-9

Szatóc-szűtet keresek megvételre május 1-ére. A városligetben vagy a zuglóban. Akinek van ilyen eladó, kérem írja meg a kiadóhivatalba árral együtt „Eladó” jellege alatt. 1740-9

Keresek megvételre jó karban levő jukkot-kocsit. Ajánlatokat kerek „Olcsó” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1804-9

Hetilapot keresek megvételre, de csak Budapeston megjelenő. Ajánlatok az ár megnevezésével a kiadóhivatalba. Intézendők. „Hetilap” cz. a. 1948-9

KIADÓ SZOBÁK.

Röck Szilárd-utczában kiadó egy elegánsan bútorozott utcai szoba. Cím a kiadóhivatalban. 1856-10

Butorozott csinos, tiszta szobák kiadók a József-körúton. Cím a kiadóhivatalban. 1892-10

Wesselényi-utczában kiadó egy elegánsan berendezett garzon lakás. Cím a kiadóhivatalban. 1936-10

Butorozott szobák a Murányi-utczában kiadók azonnal, vagy február elsejére. Cím a kiadóhivatalban. 1906-10

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek a kereskedelmi minisztérium közelében, 3 szobára és a hozzá tartozó mellék helyiségekre van szükségem. A lakás csakis első emeletre lehet. Leveleket „I. emeleti” jellege alatt kerek e lap kiadóhivatalban. 1734-11

Öt szoba és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló urasági lakást keresek a körutak valamelyikén. A lakás első emeleten legyen s lehetőleg két előszobával. Ajánlatokat „Földbirtokos” cím alatt a kiadóhivatalba kerek. 1806-11

SZOBA KERESTETIK.

Teljes ellátást keres intelligens családnál, hasonló fiatal hivatalnok a József-körúton, vagy annak közelében. Ajánlatokat kerek az ár és körülmények pontos ismertetésével e lap kiadóhivatalába „Familiáris” jellege alatt. 1882-12

Elegánsan bútorozott, tiszta utcai szobát keresek február elsejére, lehetőleg két előszobával és háló-fülkével. Ajánlatokat „Csendes ház” cím alatt közvetíti a kiadóhivatal. 1920-12

Teljes ellátást keres egy fiatal nő, előkelő ur-családnál, külön szobával. Ajánlatokat „Teljes ellátás” címen a kiadóhivatalba továbbítja. 1974-12

Féregmentes szobát, lehetőleg teljes ellátással az Üllői-ut közepén keresek egy hivatalnok. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Szobaur” címen a kiadóhivatalba továbbítja. 1972-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó egy nagy lakás, mely különösen alkalmas hivatalos helyiségek is. Cím a kiadóhivatalban. 1632-13

Több kisebb és nagyobb lakás kiadó május 1-ére. Cím a kiadóhivatalban. 1894-13

Teljes kényelemmel berendezett úri lakás kiadó azonnal, vagy február elsőjére a Podmaniczky-utczában. Cím a kiadóhivatalban. 1900-13

HITEL-PÉNZ.

Egy minden háztartásban nagyon szükséges találmány szabadalmaztatásához „500 forint”-ra volna szükségem. Aki hajlandó ez összeget biztos fedezet mellett rendelkezésemre bocsátani, az írjon „Csodás találmány” jellege alatt a kiadóhivatalba. 1902-14

KÖNYVEK.

Több száz kötetből álló könyvtáramat eladom, esetleg külön-külön egyes írók művét Magyar, francia és német jelesek műveiből van könyvtáram összeállítva. Címem meg tudható a kiadóhivatalban. 1902-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Bolthelyiséget keresek május hó 1-jére a VI. kerületben. Ajánlatokat kerek a kiadóhivatalba „Fűszerek” címen. 1793-17

KÜLÖNFÉLE.

Kedves Jónka! Ha színházba, hangversenybe megy és Ön ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnöknek örvendő Ravissante arcából szepítő különlegességet: Ravissante arczport, Ravissante pipere-szappant és Ravissante szepítőket. (Ára 1 forint 50 krt.; elegendő 8 hónapra) Török József és Török Sándor urak gyógyszer-tárában kapható valódi minőségben. Kamilla. 918-18

Jól jövedelmező vállalatához 15000 forint társ keresetlik. A befektetést összeg már az első évben 50% ot jövedelmez. Kockázatlanság nincs. A cikkek még csak Angolországban van bevezetve. Leveleket, kitűnő kereset cím alatt a kiadóhivatalba továbbítja. 1548-18

Teljes ellátásra elvállal fiatal úri nő intelligens család. Cím a kiadóhivatalban. 1698-18

Divatós kézimunkák tanítását elvállalja egy úri leány. Megkereséseket kéri „Kézimunka” jellege alatt a kiadóhivatalban. 1244-14

Özvegy urinő teljes ellátásra elvállal intelligens fiatal hölgyt, kinek foglalkozása van. Kivánsára zongoráját is használhatja. Cím a kiadóhivatalban. 1580-18

Szárnyasaink képes baromfi tenyésztési szaklap, félre két forint. Előfizetheti Budapest, Rottenbiller-ut. 30. 0439-18

Fontos háziasasszonyoknak! Mosott fürdő-ingek, egy házi vasalónőnél igen szépen és olcsón vasaltatnak. Cím a kiadóhivatalban. 1636-18

Elveszett a városliget jégpályán egy arany karperecz — ajánlatok kerek „Aki megtalálta, keretlik, tudassa címét „Drága emlék” jellege alatt. 1956-18

Néhány ezer forinttal óhajtanék jó üzletbe társul belépni. Ajánlatok a szakina megnevezésével a kiadóhivatalba keretnek **Fűszerek** 4000 cím alatt. 1944-18

Zárs keresetlik egy három év óta fennálló, jövedelmező földművelési vállalatához 8000 forint. Ajánlatokat „Birtokos” címen a kiadóhivatalba továbbítja. 1978-18

Zongorát privát háztól havi bérletre akar egy intelligens család bérelni. Cím a kiadóhivatalban. 1908-18

MINDENFÉLE.

Egy modern Vénusz méretei. Egy rendkívül elegáns és szép természetű párisi színésznő rájött a következőkre: Egy rendes természetű nőnél a test egyes részei mindig megfelelő és állandó arányban állanak egymással. Minden rendes természetű nő hüvelykujjának a kerülete körülbelül 6—8 centiméter. Ennek a méretnek a kétszerese megadja a kézcsukló kerületét, ez tehát akkor, ha a hüvelyk kerülete hét centiméter, 14 centiméter lesz. A csukló kerületének kétszerese adja a nyak kerületét, amely tehát 28 centiméter lesz. Ennek a méretnek a kétszerese adja a derék kerületét, tehát 56 centimétert. Ennek a számnak a kétszerese adja a csipők és keblek kerületét, ebben az esetben tehát 112 centimétert. Karcsubb természetű hölgyeknél a csipők kerületének a méretéből le kell vonni a kézcsukló kerületét. Az ujjaknak és a szoknyának hosszúságát is ilyen módon ki lehet számítani. Ez a párisi színésznő tehát elment a szabójához s ruhát rendelt magának. Mikor a szabó mértéket akart venni, oda tartotta neki a hüvelykujját s megmagyarázta a bámuló szabóművésznek az ő elméletét. A szabó, mint említettük bámult s az adott módon külön lemérte a kézcsuklót, a nyakat, a csipőt és a vállakat s megdöbbenve azt találta, hogy a rendszer helyes: a hüvelykujj gyökének kerülete megadja a többi méretet is.

A perzsa sah háreme. A perzsa sah, mint igazhitű mohamedán, háremet tart magának s mint nagy ur, akinek az intésére huszmillió alattvalót tündéren kilel a hideg, minden évben új szállítmánnyal frissíti fel a készletet s a számföltötteket kegyesen nyugdíjba küldi. Minden évben egyszer megtörténik ez a hölgyválasztás s ez nagy izgatottságok, remények és csalódások kuforrása a nagy perzsa birodalomban. Minden perzsa szűz különösen nagy kitüntetésnek tartja, ha bejuthat a nagyur háremébe s azért izgatottsággal lesik azokat a küldötteket, akik bejárvák az egész országot s kiválogatják azt a száz szűzet, akit a nagyur elé vezetnek, hogy válasszon belőlük. Mert ebből a száz gyönyörűségből is a nagyur csak 25-öt tart meg magának — a többi visszaküldi a szülei házába.

Ez a hölgyválasztás keleti pompával és nagy nyilvánossággal történik. — A palota egyik terére összegyűl a nép s várja a menetet, amelyet katonazenekarok nyitnak meg csengő-bongó muzsikával. — Ezután a perzsa birodalom főméltóságai, majd az udvar mindkét nemű és sem-

leges alkalmazottai következnek pazarfényű ruhákban s arannyal és drágakövekkel ékesen. Ezután a fehér selyemlepelbe burkolt s sűrűn lefátyolozott száz leány következik, akiket a palota őrpáncsnoka sorba állít az udvaron. Végre megérkezik a sah s megáll az izgatottságtól reszkető szépségek előtt.

Erre az őrpáncsnok kézen fogja a leányokat, egyiket a másik után s oda vezetvén a nagyur elé őket, fellebbentí fátolyukat. A rendkívül szak és műértő nagyur erre vagy igent, vagy nemet biccent a fejével. Ha igent int, úgy a hölgy el van fogadva, ha nemet int, visszamehet a mamájához. A túlradó öröm tehát folyton változik a mély szomorúsággal.

Mindez igen gyorsan történik, úgy, hogy a 25 szerencsés csakhamar ki van válogatva s örömitasan vonul be a nagyur háremébe.

Udvariasság a tengeren. Franciaország legkiválóbb énekesnőinek egyike nemrég egy német hajón Amerikából visszatért hazájába. Egy este, amikor megtekintette a hajón rendezett hangverseny műsorát, azt látta, hogy az egyik pont szerint az 1870. évi háborúból való győzedelmi marsot adnak elő.

— Bizonyos vagyok abban, mondotta egy mellette ülő szintén francia hölgynek, hogy nem szándékosan akarnak bennünket ezzel bosszantani, de ezzel egy cseppet sem törődöm. Nagyon is nagy hazafi vagyok, semhogy mihielyt e győzedelmi induló első hangja elhangzik, a magam módja szerint tiltakozásomat ne fejezzem ki. Majd meglátja!

A kapitány, aki véletlenül meghallotta ezt a párbeszédet és észrevette a francia hölgy izgatottságát, megtekintette a műsort és az egyik hajóinasnak halkan valami parancsot adott. Abban a pillanatban, amikor a német himnuszunk kellett volna megszólalnia, a francia énekesnő, aki csak nehezen rejtgethette izgatottságát, felkelni akart az asztaltól. Az első hang végigszállt a termen, az énekesnő felkel... de halaványan, mélyen meghatva megáll, miközben a kapitány barátságosan reá mosolyog. A zenekar a marseilleist játszotta.

A jövő nyelve. Valamely tudományos folyóirat azt jövendőli, hogy 300 év múlva a világ már csak háromféle nyelven fog beszélni: angolul, oroszul és kínaiul. Angolul beszélnek majd Észak- és Dél-Amerikában, Ausztráliában, Indiában, Afrikában, Új-Zeelandban s az ausztráliai tenger szigetcsoportjain. Az orosz nyelv meghódítja majd Nagybritannia kivételével egész Európát s Indiát kivéve egész Ázsiát. A kínai nyelv uralja majd a világ többi

szeit. Egyelőre nem bizonyos, hogy 300 év múlva létezik-e még Kína, amelyet az orosz medvé már alaposan kikezdett. Azután a német nyelvet sem lehet 300 év alatt egyszerűen kifejezteni a világból. Egyébiránt 300 év múlva majd meglátszik, kinek volt igaza.

Árverés Japánban. A japáni közéletben az árverési hiána ismeretlen fogalom. Ott a licitáczió nem kiabálnak, nem veszekszenek és nem dula-kodnak, hanem cédulákra írják rá a tárgynak a nevét, amelyre árverezni kívánnak és azt az összeget, amelyet érte adni szándékoznak. Ezeket a papírszeleteket bedobják egy gyűjtőszekrénybe s a végrehajtó kiválasztja a legtöbbet ígérő cédulákat és a pénz lefizetése mellett az illetőknek kiosztogatja a tárgyakat.

Párisi divatlevél.

Páris, január 10.

Melyik kaczer, elegáns asszony nem szereti a telet, mely alkalmat nyújt még inkább hódolni ama szeszélyes, változékony Istennőnek, kit *Divat*-nak nevezünk? Mert egy évszak sem nyújt olyan bőven alkalmat szépségünket annyiféle keretben bemutatni mint éppen a tél. Igen, a tél, a kedves tél, csillámló sima jégükrével, melyen kecsesen suhannak végig a karcsu nőalakok és a szemnek gyönyörűsége telik a kaczer korcsolya-öltözékekben. Aztán az estélyek, bálók, esküvők, mind megannyi módot nyújt olyan toilették viselésére, melyek a női szépséget ragyogóvá teszik. Mert hiába tagadnók: még a legcsillogóbb gyémánt, a legpompásabb keleti gyöngy is nyer, ha művészi foglalatból néz reánk! *Divat* asszony, bár jogosan nevezzük szeszélyesnek és változékonynak, de el kell ismernünk, hogy néha nagyon czélszerű és mégis szép dolgokat teremt. Az idén az utcái- és látogató-öltözékek is nagyon előnyös divatának. Így például a *princesse-ruha*. Jórég volt az, mikor először feltűnt: legutóljára ezelőtt öt évvel hódított; most ismét visszatért és mindenki örömmel fogadta. Ama hosszú, testhez simuló — vagy elől tág felöltő is, melyet *redingotte*-nak neveznek, hányszor uralkodott már és ha pár évre elveszti is uralmát, ismételten feltűnik a láthatáron és csakhamar mindnyájan meghódolunk előtte. Így van ez mindennel, a mi szép és elegáns, no meg... czélszerű!

Az idén úgy séta- vagy látogató-, mint estélyi öltözékek diszeül nagyban viselik a prémet. És ez nagyon előnyös, mert vele minden hölgy, izlése és viszonyai szerint, lehet elegáns: aki nem viselhet

A szomszédék fala.

Irt: Pierre Loti.

Szerény kis udvari lakásban laktak az anya, a leánya és egy éltés nőrokonuk, az asszony nagynénje.

A leány még hamvas orcájú, tizenhét éves volt, mikor vagyoni csapás következett: ben az ősi háznak ebbe a kicsi zugába kellett húzódnok. A ház többi, utcára néző lakásait közömbös idegeneknek adták ki bérbe, akik ugyiszlóval mindent kiforgattak a régi formájából, semmivé tettek minden, a házhoz fűződő emléket.

Megpördült a dob ingóságai fölött, el-kőtyavetyellék a diszes butorokat s a szegények mindenféle ócskaságot, lím-lómot összerestek a padlásról, hogy bebitorozzák új kis nappalijokat. De azért szerették ám ezt a kis szobát, amelyben összebujtak a hosszú téli esteiken, a barátságosan lobogó kondallótűz mellett. Az igaz, hogy valamiképp kolostorszerű volt a lakás, de mindent pótolta a nap, amely reggeltől estig besütött a jámbor hajlékba. Mert világos udvarra nyíltak az ablakok, a vadszőlővel és rózsával befutott kerítés pedig nem zárta utját a sugaraknak.

Már-már eszükbe sem jutott a régi kényelem, fény, szívük egészen összeforrt igénytelen szobájukkal, mikor egy nap olyan hír jutott fülükbe, amely kegyetlen rémületbe ejtette őket. Megtudták ugyanis, hogy a szomszéd nagy, háromemeletes házat épít telkére, a tűzfal ép a vadszőlővel és rózsával befutott ke-

rités helyén fog emelkedni, elzárva a levegőt, a napot...

És semmi mód, hogy gátat vehessenek ennek a szerencsétlenségnek, amely jobban szorította össze torkukat, mint a múlt minden csapása. Megvenni a telket?... hajdan igen könnyű lett volna, de most természetesen álomszamba sem jöhetett. Nincs, mit tenniök, mint nyomorultul fejet hajtani a sors új verésének.

Nyomról-nyomra haladt az építés. Aggódva, szorongó lélekkel látták emelkedni napról-napra a tűzfalat, amelylyel együtt nőtt szomorúságuk, lehangoltságuk, a kis lakás gyászja. Ha rá gondoltak, hogy az a lelketlen tömeg nemsokára el fogja rabolni előlük az eget, a mosolygó bárányfelhőket!

Egy hónap leforgása alatt elkészültek munkájukkal a kőművesek. Előttük terpeszkedett a szürke, komor, egyhangu, halott fal. A rákövetkező tavasszal pedig alig-alig akartak rugyezni kezdeni a rózsátok az udvaron s mikor végre nagy kinosan kibontakoztak a levelek, előbujtak a bimbók, olyan elcséneveszedett kinézésük volt.

A déli órákban ugyan még behatolt némi kevés napsugár a szegényes szobába, de alig érkezett, máris bucsút mondott. A nyárító, az ősz már csupa sötét, komor délutánokat hozott a lakóknak.

Az idő pedig haladt.

Estenden, mikor kiki letette varrását, de még nem gyújtottak lámpát, az ablak elé ültek és némán, szemrehányó tekintettel bámultak a

falat. A leány (bizony már épen nem lehetett ráfogni, hogy fiatal) olykor-olykor ábrándozott, mint valamely sötét börtön rabja átadta magát képzeletének, amely eget, felhőket festett — a mogorva, szürke, nyomasztó nagy falra...

Tetemes örökségre volt valami csekély reménysugár és elüldögélve munkájuk mellett, tervezgetéssel, légvárakkal, tündérmesékkel üzték el a komor hangulatot.

Bizony, ha kézhez kapják az amerikai örökséget, bármi legyen is az ára, megvásárolják a szomszédok házat, lebontatják a tűzfalat, hogy kő kövön ne maradjon s hogy az udvar, a száradó rózsátok visszanyerjék az elrablott napsugárt. Lerombolni, megsemmisíteni az átkozott falat, ez képezte vágyakozásuk netovábbját.

Ilyenkor pedig ezt mondogatta az öreg néni:

— Édes hugaim, csak engedné meg az Uristen, hogy megérjem azt a szép napot!...

Azonban késelt, nagyon késelt az az örökség.

A esőzések folytán egészen megsárosodott a fal. Mintha ránczok keletkeztek volna közönséges ábrázata. A leány pedig nézte, nézte, nézte, nap-nap után, hosszan, vágyakozón...

Egyszer, egy meleg tavaszon, amely a fal árnyéka daczára siettetette a rózsátok ünnep-lőbe való öltözködését, egy fiatal ember láto-

hermelint, kék rókát, czobolyt vagy chinchillát — époly elegáns és kecses asztrakán vagy angóra prémme is!

Az Országos Hírlap előfizetői, remény-lam, szívesen fogják olvasni és követni divattudósításaimat, mert amellett, hogy a társadalmi élet minden körülményének megfelelően és a divat utolsó termékeiről írok — egyaránt gondolok ama hölgyekre, kiknek a szabó-számlák nem okoznak gondot és azokra, akik nem költhetnek sokat a divatra.

Kezdjük a séta- és látogató öltözékeken, melyeket a párisi nagy szabók divattermeiben láttam:

Szürke posztóból nagyon bő, disztelen szoknya. Dereka sima lebbenekkel. A hátrész közepe varrás nélkül; csupán két kis oldalvarrás látható. Az előrész nagyon rövid, mert hermelinmellénykére hajlik, mely nagyon a testhez simul. A deréket két nagy gomb tartja össze. Szélét háromszoros levarrás díszíti; sima ujjak, hullámos válldíszszel, magas, nyakhoz simuló gallérral.

Sötétkék posztóból, a szoknya elől tabliére alakban sujtás himzéssel van díszítve; a derék hátul blouze alól boléro alakú. Medicis gallérral és a vállról lehajló lebbenekkel, nagyon gazdagon díszítve sujtáshimzéssel.

Beigeszintű posztóból bő szoknya, fehér pán-tokkal, melyek a szoknya elején alól ciklik-czakok képeznek; fellig testhez simuló rövid kabátka, fehér posztó reversekkel, melyeket sujtásdísz fed; sima ujjak jockey-díszszel; Medicis gallér; nyakkendő fehér csipkéből.

Királykék posztóból, szoknya asztrakán dísz-szel; blousederek, gazdagon ránczoltva és szintén asztrakán díszítve. Gallér és öv fekete bársonyból; a varrásnál ránczolt ujjak, a kézre hulló fekete selyem fodorrall.

Látogató öltözékek:

Vadgalambszinű posztóból, a szoknya alól öt sor zsinórral van kivarrva, mely elől két karikát képez. Derék, oldalt gombos, nagyon testhez simuló zöld bársonyból, melyet rövid, színes selymekkel kivarrt boléro fűd. Ujjak könyökig feszülnek, feljebb kissé kidudorosodnak. Kis toque zöld bársonyból, elől paradicsommadárral. Ezt a tolettet széke, fiatal hölgyeknek nagyon melegen ajánlom.

Fekete bársonyból, szoknya fellig harangalaku, nagyon feszül a csipőkre, alól szörmedíszszel; derék blouzealaku, bársonyból; a hátrészen nem látható varrás, csupán a hónalj alatt; az előrész könnyedén kidudorosodik és fehér selyemalapon nyugvó, hegyben végződő guipüre himzésre hajlik; kicsiny reversek fehér selyemből és alattuk fantáziagombok kétso-ron, illetve négy az övig, mely fehér bőrből van és nagy strass-csatt tartja össze. Nyakkendő fehér tűllből. Az ujjak alól feszülnek, felül azonban dudort képeznek. Toque ezüstpikkelyes gazeból, elől egy

nagy fekete bársonyszalag csokorral. Karmantyú fekete bársonyból, fehér selyemmel bélelve.

Beigeszintű posztóból szoknya, hátul két szét les, lapos ráncz, elől zsinórhímzés, mely felül keskenyen kezdődik és alól szélesen végződik; ké-oldalt szintén, de csak félhosszában. Testhez simuló derék posztóból, melyet nyestprém takar; hát-rész sima, csupán a vállt díszíti a nyestprém; elől könnyedén széthajló reversek és nyitott, magas gal-lér; öv, vidraszinű selyemből ránczoltva és hátul gazdag csokor alatt kapcsolva. Feszülő ujjak, me-lyek felül könnyedén kidudorosodnak. A szoknyá-hoz hasonló zsinórhímzés fűdi a felső részt. Kerek beige nemezkalap, szalag és bársonydíszszel és le-hajló köcsagforgó.

Estély-öltözékek:

Elefántesontszinű habos moire-ből, egyenes szoknyát alól három sor tűll rüs díszít ciklik-czakok alakban. Negyszög kivágású derék, rózsaszinű crépe de chine-nel dusan díszítve. Rövid tűll-ujjak és széles reversek moireből, apró tűll fodrokkal díszítve. Öv, rózsaszinű crépe de chine-ből, mely a szoknya aljág lehallatja lebbenyeit.

Pármái ibolyaszinű renaissance moire-ből uszályos szoknya XVI. Lajos korabeli himzéssel és ékkövekből himzett virágcsokrokkal díszítve. A de-rék hasonlóan díszítve, elől és hátul is tág és szív-alaku himzésbetétre borul. A magas, nyakhoz si-muló gallér és az öv, a kelménél sötétebb színű szalagból készül.

Báli öltözékek:

Bleu ciel-de-Nice színű áttört selyem, csipke-díszszel. Princesse szabású ruha, mely hátul fűződik és nagyon mélyen ki van vágva. A feszülő csipkeujjak nagyon dudorosak felül. Ibolyacsokor a derék jobb felén.

Rózsaszinű japánselyem sima szoknya. Blousederek gömbölyű, mely kivágással, hullámos selyemdísz és czobolyprém környezi, melyet gyé-mánt ékszer szorít össze a mellén.

Czitromszinű, nehéz selyemből szoknya, csipkebetéttel, ez kétoldalt czobolyprémrel van szegélyezve. Derék ránczolt selyemből. A mély ki-vágást szintén czobolyprémrel szegélyezett csipke-betét környezi. Az övben gazdag csipkecsokor ék-kövekkel kirakott ezüstcsattal van leszorítva. A váll egészen fűdetlen, csupán keleti gyöngysor tartja a derekat.

Azon hölgyek, kik estély- és bali öltözékekre nem fordíthatnak nagy összegeket, egy rövid uszályú szoknyával különböző derekat viselhetnek. Itt közlök néhányat:

Baliderek: ránczolt szűrőből, szívalakban ki-vágott, széles ezüst vagy arany pikkelyekkel kihíme-zett reversekkel; a kelme színéhez hasonló sötétebb bársonyszalaggal, a mellén alól és az övhöz közel két sor környező körül, elől a baloldalon kicsiny pil-langokban végződve, melyeket két kis strassgomb foglal le. A széles öv hasonló bársonyból készül és strasscsattal kapcsolódik. Rövid dudoros ujjak.

Testhez simuló és negyszögletben kivágott derekat fűd hasonló színű crépe de chine (vagy akár tűll) a hátrész feszül, az előrész könnyen ki-dudorosodik és a kelménél sötétebb színű betétre hajlik. Öv ugyanilyen. A kivágást dus crépe de chine környezi, mely két oldalt a betétre hullik hanyagul. A vállon is ilyen csokrok helyettesítik az ujjat.

Estély-derék: testhez simuló fekete bélésre, blouze formában fekete selyem mousseline-t illeszte-nek ránczoltva; a felsőrész halványrózsaszinű sza-lagból negyszögletes betéttel képez kissé kivágva, két oldalt keskeny mousseline rüse szegélyezi. Az ujjak dusan ránczoltva a varrásnál — fekete mousselineből, valamint a széles öv, hosszú, a ruha-gélyéig leérő lebbenekkel.

Az „Országos Hírlap“ előfizetői közül két-séggel sokan élvezik a korcsolyázás gyönyörét, leírok tehát néhány nagyon kecses *korcsolya öltönyt*, melyet a Palais de Glace-ban láttam.

Fiatall asszonyok számára: félig princesse-ruha mályva színű bársonyból, chinchillával díszítve. Az előrész blouset képez és egy királyrózsza-cso-korral van a derékhoz szorítva; a szoknya elől szűk, csaknem feszül. A hátrész közepén nincs varrás, de az oldalrészekkel teljesen princesse-sza-bású. Az ujjak két részből állnak; nagy Medicis gallér chinchillával bélelve; ugyanezen szörme szegé-lyezi a ruha alját, az előrészt és az ujj alját. Kis toque mályva színű bársonyból, melynek egyedüli dísz-e egy szétterjesztett szárnyú sirály volt.

Fiatall lányok számára: fekete bársony, ha-rangalaku, rövid szoknya, hermelinnel szegélyezve alól és díszítve térdén felül. Blouze hermelinből, fekete bársony ujjakkal és nagycsattos széles övvel mely alól gömbölyű lebbenék lapulnak a szok-nyára. Kicsiny sapka hermelinből, fekete bársony szalagcsokorral és kicsi karmantyú.

Ugyanilyen öltönyt láttam fiatal asszonyokon, cseresznyepiros bárony és asztrakánból.

Vasszürke posztóból, magas, narancsszinű bársonygallér és övvel. A szoknya harang alaku és egy darabból van szabva; a jobb oldalán zsebknek látszó dísz van rajta zsinórból, egy nagy fekete gyöngygombbal. A blouzeabátka szintén egy darab-ból van, jobbra hajló széles reversekkel, melyet finom sujtáshimzés szegélyez. A kabátka előrésztét szintén két nagy fekete gyöngygomb élti, kis toque, vidra bőrből, narancsszinű bársony csokorral.

Legközelebbi tudósításomban leírom az elő-kelő esküvőkön látott toletteteket, továbbá beszélni fogok a színházi és bali belépőkről, a legújabb ka-lapok és nyakdíszekről, melyek az idén szintén nagy szerepet játszanak a női öltözékekben és a peigno-rokról, házi ruhákról.

Az „Országos Hírlap“ tisztelt előfizetőinek szívesen szolgálók bármilynemű felvilágosítással. Szíveskedjenek leveleiket hozzám címezni: rue d'Enghien 2. Páris.

Popovicsné V. Hedvig.

gatott el a kis udvari lakásba. Átutazóban volt, közös ismerőseik ajánlották, nem minden bátsó gondolat nélkül a házasságra való tekintetben. Szép, büszke tekintetű, napbarnította arcú fiatal ember volt...

De bizony ő igen légbőlkapottnak találta azt amerikai örökséget, no meg a lány sem tűnt fel előtte valami fiatalosnak, mert hát a hajdani üdeséget, hamvaságot idők folytán le-szedegette a napsugár hiánya.

Elment, anélkül, hogy viszontlátták volna. Elment ő, aki néhány napig a napot, az erőt, az életet képviselte a szomorú körben. És a lány, aki szintugy már jegyesének képzelte magát, úgy érezte, mintha a halál titkos keze legyintette volna meg szívét.

Az egyhangú évek csak folytak, folytak. Elmult öt, elmult tíz, már husz is a multba tűnt. A lányból tisztára vén kisasszony lett. Anyja megöszült, a néni pedig, nyolczvan év körül járhatott, reszkető fejjel, összeszáradva üldögélt a kis ablak előtt, hogy bár annyi vi-lágosságot felfogjon, amennyit el nem kaparin-tott a köszívű fal.

Megvénültek mind a hárman, szemben a kegyetlen fallal. A rózsatők is elöregedtek, megrepedeztek törzük.

— Oh! hugaim, szegény hugaim, mon-dotta, még mindig az öreg néni gyöngé sza-vával, feltéve, hogy megérem azt a napot...

Csontos kezével pedig elkezeredett, fe-nyegetőleg mutatott a lélegzetelőjtő falra.

Jó tíz hónapja, hogy meghalt a néni, fájo irt hagyva maga után a remetenők haj-lékában.

Épen az ő emléken sirákoztak, mikor végre megérkezett az örökség, amelyről ide s tova már meg is feledkeztek.

A lány — tullepte már a negyvenedik évet — egész újjászületettnak érezte magát örömeiben.

Elkergették a lakókat, az egész házat régi alakjába öltöztették. de azért legtöbbnyire a régi kis udvari szobában tartózkodtak, amely most már valóságos ereklyetárrá vált előttük, s amelyet ismét bearanyoznak a napsugarak, hisz meg vannak már számlálva a tűzfal órái...

Végre-valahára elkezdtek a fal lebontá-sát, amely husz hosszú éven át minden gon-dolatukat lekötötte. Áprilisi, enyhe nap volt. Fölhangzott a munkások lármája, a téglák hul-lása és áthatlan por vette be magát az ud-varba.

Néhány nap multán, késő délután volt, bevégeződött a munka, eltávoztak a kőművesek, megszűnt a zaj, az anya és leánya pedig elál-mélkodva ült a kis szoba asztalánál, elál-mélkodva, hogy olyan világos van, hogy a késő idő daczára nem kell lámpát gyuj-tani. De, ahelyett, hogy amint várták, boldog-ságban fűrdjenek, valami kimagyarázatlan, kellemetlen érzés fogta el őket: egyszerre igen sok volt erre a kis szobára az a nagy vi-lágosság... valami óriási változás érzete nyü-

gözte le szívüket... Ajkukra nem jött szó, pedig beteljesedett, ami után oly rég vágya-koztak. Elbámulva, lehangoltan ültek egymás mellett. Mind jobban-jobban elszorult a torkuk, keserűség fojtogatta...

Mikor az anya észrevette, hogy leányának szemei elhomályosulnak, köny jelenik meg pilláin, mintegy kitalálva rejtett gondolatát, amely egészen egyezett az övével, megtörte a csendet:

— Hiszen fel lehetne építtetni újra... Nemde? ... meg lehetne kísérteni épp olyat építeni, mint a régi?

— En is azon tételődöm, válaszolt a lány, de mégse... mégse lenne az olyan, amilyen ezelőtt volt!...

Lehajtotta fejét az asztalra, arra az asz-talra, amely mellett meglátta azt az erős, bátor tekintetű, napbarnította arcú fiut, amely asztal mellett évek hosszú során át üldögéltek, szo-morúan öltögetve, ő, az anyja s a néni, a szegény néni, a reszkető kezű, összeszáradt... a halott néni, amely asztal mellől bá-multák a mogorva, szürke falat... és elkezdett zokogni, keservesen zokogni. Meg-jelentek lelki szemei előtt a multak képei, a sok szomorúság, bánat, amely lelkükkel már egészen összeforrt, amely létszükségletük-ké vált, amely nélkül olyan őr tátong szívükben, amelyet az a komor hideg fal okozott, amely fal soha sem lesz többé... soha, soha, soha sem lehet olyan, mint a milyen volt, sohasem épülhet fel újra, karöltve a multakkal... és csak zokogott kihoisan, forró, égető könnyeket.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE.

(68)

Boleszláv egykor, egy szomorú órában azt kérdezte magában, vajjon az állat tompultsága vagy a démon gonoszsága lakik-e Reginában, hogy akarata olyan hatalmas és lelkiismerete oly gyöngye volt és akkor nem tudott rá felelni.

Ma, amikor már késő volt, tisztába jutott lelkiületével.

Nem, nem volt ő sem állat, sem démon, csak nagy és igaz ember volt.

Olyan ősi teremtés volt, aminők akkor születtek, amikor még az embernyáj alantas felfogásai nem kontárkodtak az anyatermészet munkájába s amikor minden fiatal teremtés szabadon fejlődhetett virulóvá és erőssé és a természettel jobban és rosszban azonos maradt.

És amint így gondolkodott és tündődött, úgy érezte, mintha derengene az a homály, mely az ember állati életét a tudatos gondolkodástól elválasztja és mintha a szokottnál valamivel mélyebben látna bele az ismeretlen örvénybe. Az, amit jónak és rossznak neveznek, határozatlanul ingott a homály felszínén és egészen lenn teljes erejében szunnyadt — a természetes.

„Az, kit a természet kegyével megajándékoz, szóló önmagához, bátran igyekezhettek a világosság felé, a bölcsesség és káprázat kétségei nem fogják megakadályozni és megzavarni.”

Ilyen Isten kegyelméből való tökéletes ember volt ez a megcsufolt, beestelen teremtés.

„És én, akiért élt és akiért meghalt, vajjon megérdemeltem-e ezt az áldozatot? töprengtet tovább — megérdemeltem-e, hogy babonás hittel nézzen fel reám?”

Szigorúan megvizsgálta lelkét és az ítélet nem vált előnyére.

„Én persze — én a többiek közé tartozom, azok közé, akik a jó és a rossz között ide-oda ingadoznak és a ködben nem találják meg az igaz utat. Az, amit a természet követel tőlünk, az piszokká és bünné válik szemünkben és amit az emberi törvények kívánnak, az unalmas és üres előttünk. Dacz és félelem közt ingadozunk. Óhajjuk az idegen áldást, melyben nem hiszünk és reszketünk az idegen átoktól, amelyet kikaczagunk. Annak idején gyalázatnak tartottam, hogy atyámat ezen a helyen temessem el, ma boldognak érezném magam, ha megtemtem volna. Akkor a bennem élő dacz azt parancsolta, hogy megtartsam ősi jussomat, ma örvendek, hogy porát lerázhatom. Akkor a schrandenieket vadállatoknak tartottam, és ma belátom, hogy saját nemzeti-ségem fojtott el bennök minden emberi érzést. Akkor utáltam volna a leány kezéből egy darab kenyeret elfogadni, ma könyezve állók sirjánál. Szívem egy elhamvadt lángu bolond gyermekszerelemre csüggött; cselekedeteim bírójává egy nyafka kisasszonykát tettem, aki nekem már régóta semmim se volt, míg a természetes és mindenható emberi elől borzadva riadtam vissza.”

„Hogyne, hiszen ez halálos bűn volt, és a vérem önmagát akarta megfertőztetni.”

„De nem lakolhattam volna halállal, ha a vér amely ereimben folyt, kikergetett a emberi és isteni törvények birodalmából?”

És aztán ismét arra gondolt, vajjon a test, amelyet akarától tesz függővé, valósággal és kizárólag az övé-e? Hogy rendelkezhetik-e fölötté kedve szerint? Hátha a haza magának követelné?

Még jó, hogy ebben a zürzavarban, a melyben jó és rossz, igazság és jogtalanság,

becsület és gazság kusza összefabalyodnak és amelyben az öreg Isten maga is tehetetlenül merül el, megmarad egy szilárd pont, amely köré minden újból rendezkedhetik, egy szikla, melybe mi, elmerülők belekapaszkodunk és amelyen még megsemmisülni is gyönyörűség — a haza!

Igy beszélt az áruló fia és ájtatosan imára kulcsolta kezeit.

Eközben a holdvilág a sirgödör faláról eltűnt. A halott arcza, melyet megdicsőített, most sötétbe volt burkolva. Alig lehetett megkülönböztetni a körülötte levő földtől.

— Ideje lesz, szóló Boleszláv és körül nézett.

A hajnalpir egy keskeny sáva gyulladt ki a keleti égen, kékes fény kezdett terjeszkedni és az ágak közül álmadozó csicsérgés hangzott.

A mikor a virágokat a sirba akarta hinteni, homlokát ránczba szedve állott meg és felredobta őket.

— Mirevaló ez a gyerekség? szóló feddő hangon, ami por, az ne féljen a portól.

Aztán kezébe fogta az ásót és szemeit behunyva, a fekete földet a szeretett testre lapátolta.

Egy negyedóra múlva megtelt a sirgödör. Azután a pázsitot a régi helyére tette, a fölösleges földet, a szétszóró virágokkal együtt, gondosan eltávolította és amikor a nap felkelt, hiába igyekezett volna megtalálni a helyet, ahol Regina holtteste pihent.

Boleszláv valami emlékkő után nézett, melylyel a szentelt helyet megjelölhesse. A szétrombolt szobor fejét látta meg, mely üres szemével reámosolygott.

Azt hozta elő Boleszláv és elhelyezte a pázsiton.

— Diana, a tiszta, szóló, legyen sarköve. A testvér, aki fölött örködni fog, nem méltatlan reá.

Aztán odadobta magát a fűbe és ábrándozott.

Hat óra felé utra készült.

— Bolondok volnának, szóló magában, ha le nem mészárolnának.

A pisztolyokra új gyutacsokat tett és megtágitotta kardját, mert drágán akarta az életét adni.

De a mikor a csapóhidat elhagyta, barát-ságos arezokat látott messziről feléje mosolyogni.

A pusztai-fiak voltak, kik utban állomáshelyek felé, Schrandenben pihenőt tartottak.

Közrefogták Boleszlávot és kezöket nyújtották feléje.

— Eljöttünk, hogy rendelkezél velünk, szóló hozzá Engelbert Károly, mert jóvá akarjuk tenni, amit ellened vétettünk.

— Köszönöm, felelte Boleszláv, megbo-csátottam és elfelejtettem mindent.

Aztán a schrandeni katonákhoz ment, akik mint a bűnös a siralomházban, sápadtan és összehúzóda állottak a templomajtó közelében.

Barátai ijedten mutogatták egymásnak Boleszláv véres ruháit, de senki sem mert tőle magyarázatot kérni.

— Hozzatok elő a foglyot és szerezzetek egy kocsit számára! parancsolta Boleszláv.

Merckel Felixet elővezették. Boleszláv egy pillantásra sem méltatta.

Amikor a legénység hozzátartozóitól elbucsuzott és az indulásra már minden készen volt, a bémész tömegből az öreg lelkes tört magának utat.

Arca fel volt dülva és kezei reszkedtek.

Boleszlávhoz tolakodott és oda sugta neki:

— Azt hallom, hogy Regina ma éjjel

meghalt... Szívesen részesítem keresztény végtisztességben.

— Köszönöm, tiszteletes ur, felelte Boleszláv én pogánymódra temettem el.

És hátat fordított neki.

A schrandeniek egyike, aki, hogy behizelegje magát, éjnek idején vadászni indult, alázatos vigyorgással hozta elő Boleszláv lovát.

A nyeregbe vetette magát. Kardját kihuzta hüvelyéből.

— Vigyázz! Hangja keményen és érezen csenget a tömeg felett.

— Jobbra át, indulj!

A faluból kifelé vitt az ut. Az erdőkhöz érték.

Nem nézett többé vissza.

Befejezés.

Boleszláv későbbi sorsáról nem sokat tudnak.

Tekintettel a történet zendülésre, a parancsnokság helyénvalónak látta őt előbbi ezredéhez visszahelyezni.

Mig a Poroszország keleti részeiből kikerült népfölkelők még régi állomásaikon maradtak, addig Boleszláv, minden katonai irigységére, engedélyt kapott, hogy késedelem nélkül a csatatérre mehessen.

Azt beszélik, hogy Lignynél elesett.

(Vége.)

A közönséghez.

Az Országos Hirlap pártoktól, kormánytól, egyéni és üzleti érdekektől, céloktól független, szabadelvű politikai napilap.

Erős, de nem durva hang; bátor, de nem személyeskedő kritika; minden irányban való tisztesség a mi újságírásunk sarkalatos hitágazata.

Az Országos Hirlap rendületlen hiva a szabadelvűségnek, mert ez a legbiztosabb módja a magyarság faji erősödésének.

Az Országos Hirlap jól értesültségéről, magas irodalmi színvonaláról tanuskodják napról-napra maga a lap.

Mikszáth Kálmán főszerkesztő a lap minden számában ir valamely rovatban.

Az Országos Hirlap sűrűn közli:

„A t. házból” című országgyűlési karcolatokat, természetesen régi mesterük, Mikszáth Kálmán tollából. Nemkülönböztetve megjelenik koronkint a léha képviselő Kathághy Menyhért is, nevéhez írott vídám leveleivel.

„A Rókaút”, Sudermann költői szép regényét, mely épen a mai számban fejeződik be, már a legközelebbi napokban követni fogja Mikszáth Kálmánnak

„Az új Zrinyiász”

című hosszabb satirikus politikai rajza.

Az Országos Hirlap a rendelkezésre álló összes, jelentékeny szellemi és anyagi erőt arra használja, hogy becsületes, komoly, értékes munkával, minden ízében kifogástalan, jó magyar lappal hálálja meg azt a példátlan s igazán megható érdeklődést, melyet, nagylelkűen előlegezett bizalom gyanánt, a magyar közönség iránta, tulajdonképeni megjelenése előtt is már hatalmasán tanusított.

Az Országos Hirlap előfizetési ára:

egy évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr
félre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr.

A vidéken 5 krajczár.

Az Országos Hirlap szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VIII., József-körút 65.

**Tombola-
nyeremények!!!**

Óriási megtakarítás az Auer-egőknél.

Miután azon kellemes helyzetben vagyok, hogy már évek óta a legtöbb budapesti és vidéki egyesület tombolanyereményeit nálam szerzi be, képes vagyok a legszebb tréfás dolgokat gyári árban szállítani, és pedig: I. oszt. 100 drb tombolatárgy főnyereményével 5 frt 85 kr. II. oszt. 100 drb tombolatárgy 4 drb mellék- és egy főnyereményével 7 frt 25 kr. III. oszt. 100 drb tombolatárgy 10 drb mellék- és egy főnyereményével, 10 frt 80 kr. IV. oszt. 100 drb tombolatárgy 15 drb mellék- és 2 drb főnyeremény 14 frt 85 kr. — Vidéki megrendeléseket utánvétellel pontosan és gyorsan teljesít.

FELDMANN ANTAL versenyháza, Budapest, VII., Kerepesi-út 50.

(Kérhető-körút mellett.)

Bővebbé izzótest-védővel, mely megvédi az izzótestet és a hálót (netet) a szakadástól, drbja 40 kr. Egyedüli elárúrási jog Magyarország részére Feldmann Antalnál, Budapest, Kerepesi-út 50. szám.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, kedd, 1898. január 18-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 14. Havi bérlet 14.

A nagyon szép asszony.

Vígjáték 2 felvonásban. Írták: Labiche és Duru. Fordította: Huszár L.

Személyek:

Montiscar Vízvári
Chambrelan Ujvári
Cléry Nadai
Goberville Gyóns
Montiscar Ernest Dező
Islandar Octar Horváth
Moulinot Gabányi
Muzumuri or Latabár
Grandin Hector Faludi
Jusztin, úras Narcsisz
Jeanne Csillag T.
Gobervilléné Pálotat
Hermanne Keczeri L.

Kezdet 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Bérletfolyamban (évi bérlet 12. sz. havi bérlet 12. szám).

Lindh Marcella asszony vendég-felléptével

A sevillei borbély.

Víg opera 2 felvonásban. Zenéjét szerezte Rossini.

Személyek:

Gróf Almaviva Arányi
Bartolo Hegedűs
Rosina Lindh M.
Basilio Kornay
Figaro Takáts
Bertha Válint V.
Florillo Dalnoki
Örösz Noy E.
Jegyző Vinca

Utána:

Rococo.

Ballet 1 felvonásban.

Kezdet 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

A gyimesi vad-virág.

Pályadíjat nyert népszínmű 3 felvonásban. Írta: Gecey István.

Személyek:

Balánka János Horváth V.
Orszo a felesége Izsó
Imro Szirmai
Mária Gázi M.
Özv. Fábán Julia Siposné
Gyurka Vidor
Rab-Proszmer Péter Lubinszky
Mágnóla Blaha L.
Pl. bános Szerdahelyi
Törpe Csura Szabó A.
Csudáné Csatai Zs.
Marci Ujvári
Blyó Kassai

Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

575. szám. 575. szám.

Champaudet-állomás!

Bohózat 3 felv. Írta: Labiche. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Champaudet Nikó L.
Tucarel, építész Tapolczai
Lefrinquer Gál
Nina R. Rostagni
Carolina Pécsi P.
Garambois Rónaszei
Durozsi Hegedűs
Egy titokzatos hölgy Berzei
Victoire Komlósi E.
Arséne Szerényi

Kezdet 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 8 felv. Írta: Owen Hall. Ford. F. J. B. és Makai E. Zenéjét szerezte Sidney J.

Személyek:

Reginald Szentmiklósi
Boonville Forenczy K.
Cunningham Odry Z.
Grimston Iványi A.
Stanley Szécsi
Downey Erdődy L.
Boltz Fodor R.
Vip-Csi Sziklay K.
Inádt máski Boross E.
Mimóza Vlád G.

Kezdet 7 órakor.

Szintházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Szerda	Folt, amely tisztít	—	Bababünder Kisasszony Nap és föld	Coulisset ur!	A kukta-kisasszony	A beoltott földesur	—
Csütörtök	Francillon	Bál után Ne fogadj fel soha semmi	A nagyarái leány A piros cipő	A harang	A baba	Menyecske kisasszony	—
Péntek	Nők az alkotmányban	A házi tücsök	—	A harang	A baba	A gésák	—
Szombat	Agglegények	—	Lohengrin	A harang	Lili	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Fárjék iskolája Misantrop	—	—	Champaudet állomás	A kukta-kisasszony	Menyecske kisasszony	—
Este	Folt, amely tisztít	Rejtett boldogság	Bohéme	A harang	A vereshaju	A beoltott földesur	—

Tisztelt háziasszony!

Rossz ivóvíz a legtöbb betegség oka, ezért tartson Ön csak

Krondorfi savanyuvizet

házában, hogy úgy saját magát, mint családját

tifusz, bél-, gyomor-hurut

és egyéb ily betegség ellen megóvhasa.

Magyarországi főraktár:

BUDAPEST,
V. ker., Zoltán-utca 10.

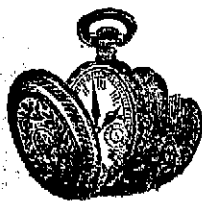
Előfizetések és hirdetések

felvételnek lapunk kiadói hivatalában

VIII., József-körút 65. szám.

és főkiadói hivatalunkban

V. ker., Marokkói-utca 4.

és ne mulassza senki sem
posta útján, utánvét mellett megrendelni,
míg a készlet tart.

Szenzációt kelt mindenütt az újonnan felfedezett (Goldin) márkájú eredeti

Genfi

Remontoir zsebóra

Ezen órák meg nem kúrázhatóak az igaz aranytól még szakember által sem. Az órák pontosságát 3 évi kezesség nyújtjuk. Ára most, míg a raktár tart, 8 frt. Egy hozzá illő Goldin-lánc széles rond sportláncban 1 frt 50 kr. Minden órához ingyen egy szarvas bőrcsákó csakis 245

BIERMANN SAMU csomagszétküldési áruháza

Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Küldemények utánvét mellett; meg nem felelő a pénz visszafizetése mellett visszavetítik.

Fontos! Zsebóra valódi ezüstből 8.50 valódi tálalásai 11.

Ha beteg a nő

sok esetben a rendellenes vérzés egyedül okozója. Biztos sikert gyógygyógyallat a „HYDRATIS LABDAONOK” áruladag 2 frt 50 kr., fél 1 frt 50 kr.

Változtatásnál bujádórák s egyéb bajoknál páratlan hatású a „Szívrohamgyógy” Ára 1 üveg 8 frt, fél üveg 4 frt 50 kr. Epilepsia (rozsztbetegség) idegesség, ideges szív- és tüdőbetegségek (szívroham) használatik a „Liquor contra epilepsia”. Számos ellenmő levél. 1 üveg 8 frt, fél üveg 4 frt 50 kr. — Egyedül készítője: Váradi-féle gyógyszerár Szolymaharsfalva.

Cooper Cooper & Co. Ltd. London
legfinomabb eredetű

Ceylon téáját

árusítja az

Angol Gyarmat Társaság

Budapest, V., Perczköz 4.

(Füredi-utca és Mészáros-utca között.)

Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk. Vidékre megrendelés fél kgr. és nagyobb mennyiségben bérmentve szállítatjuk. 372

Gyomortegyeknek segély

BLICKENSERFER

amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legújabb. A létező összes rendszereket felülmúlja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatatlan szerkezet. Nincs festékszagja. Írása látható, 60%-al olcsóbb,

SCHULHOF GYULA

V. ker., Váci-körút 80. sz.

Páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmegelőzőbben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Teréz-körút 44. l. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlik különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs bőrbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeségi állapotoknál új gyógy módok az összes gyógy módokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.

Intézetem a modern higiénia és orvosi technika ciszrendű vívmányai szerint nagyszabású gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön várótermek. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Antiseptikus és hygienicus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kíméletlen és nem kellene többé semminemű gyöngédségen és ártalmas gumi vagy spongya-cikknek. 1 doboz (18 db) ára 1 frt 50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve. Kapható a feltalálónál:

László József gyógyszerésznél,

Márcs-Ujvár (Kisfalud).

Budapesti Főraktár: Altátházi J. Gyár-utca

99. sz. Klein, VII., Aréna-utca 68. szám.

Gyors és díjmentes átvétel.

AGATOL Száj-víz

leghatározottabb

Antiseptikum

a száj- és fogaknak

6 csepp elegendő.

Mindenütt kapható.

Mindenütt kapható.

Société de produits hygiéniques.

STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gontzgasse 27.

Raktár: Dr. Eger Leó és Eger I. győgytárban a „Mádor”-hoz.

Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.